

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022

Radymno, 2017 r.

Opracowanie:

Gmina Radymno

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

www.deltapartner.org.pl

Spis treści

Wprowadzenie.....	7
1. Podstawa prawna	9
2. Zgodność dokumentu	10
2.1 Spójność dokumentu w skali makro	10
2.2 Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi gminy	11
3. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego	13
3.1. Kryteria delimitacji.....	13
3.1.1 Wyróżnione jednostki statystyczne	13
3.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	14
3.2 Sfera społeczna.....	15
3.3 Sfera techniczna	25
3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	26
3.5 Sfera gospodarcza	28
3.6 Sfera środowiskowa.....	30
3.7 Podsumowanie	32
4. Wyniki badań ankietowych	36
5. Pogłębiona analiza obszaru zdegradowanego	44
5.1 Podobszar Duńkowice	45
5.1.1 Charakterystyka podobszaru	45
5.1.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji	45
5.1.3 Sfera społeczna	47
5.1.4 Sfera gospodarcza.....	48
5.1.5 Sfera środowiskowa	49
5.1.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	50
5.1.7 Sfera techniczna.....	51
5.1.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy.....	51
5.1.9 Potencjały obszaru.....	54
5.2 Podobszar Ostrów	55
5.2.1 Charakterystyka podobszaru	55
5.2.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji	55
5.2.3 Sfera społeczna	57
5.2.4 Sfera gospodarcza.....	58
5.2.5 Sfera środowiskowa	59
5.2.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	60
5.2.7 Sfera techniczna.....	60
5.2.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy.....	61
5.2.9 Potencjały obszaru.....	64

5.3 Podobszar Święte	65
5.3.1 Charakterystyka podobszaru	65
5.3.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji	65
5.3.3 Sfera społeczna	67
5.3.4 Sfera gospodarcza.....	68
5.3.5 Sfera środowiskowa	68
5.3.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	69
5.3.7 Sfera techniczna.....	70
5.3.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy.....	70
5.3.9 Potencjały obszaru.....	73
5.4 Podobszar Zabłotce	74
5.4.1 Charakterystyka podobszaru	74
5.4.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji	74
5.4.3 Sfera społeczna	76
5.4.4 Sfera gospodarcza.....	77
5.4.5 Sfera środowiskowa	78
5.4.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	78
5.4.7 Sfera techniczna.....	79
5.4.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy.....	79
5.4.9 Potencjały obszaru.....	82
6. Analiza SWOT.....	83
7. Wizja, cele rewitalizacji i kierunki działań	84
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	86
8.1 Charakterystyka przedsięwzięć rewitalizacyjnych – projekty zgłoszone.....	88
8.2 Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	100
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych	103
9.1 Komplementarność przestrzenna.....	103
9.2 Komplementarność problemowa	103
9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	104
9.4 Komplementarność międzyokresowa.....	104
9.5 Komplementarność źródeł finansowania	104
10. Ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji.....	105
11. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej.....	106
12. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja	108
12.1 System wdrażania i monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji	108
12.2 Opis struktury zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji	108
12.3 Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji i oceny postępów realizacji Programu.....	109

12.4 Wskaźniki.....	110
12.5 Ewaluacja ex post – Ewaluacja po zakończeniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022	111
12.6 Uspołecznienie monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	111
Zestawienie grafik, tabel i wykresów	113

Wprowadzenie

„Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022” jest narzędziem określającym kierunki działań planowanych przez samorząd lokalny w zakresie rewitalizacji. Aktualnie podejmowane w interesie publicznym działania dotyczą skoordynowanego procesu przemian przestrzennych, technicznych, ekonomicznych i przede wszystkim społecznych, których celem jest przywrócenie funkcjonalności poszczególnych terenów i stworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego na obszarze problemowym wymagającym interwencji publicznej.

Zasięg oddziaływania „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022” obejmuje 4 sołectwa: Duńkowice, Ostrów, Świąte, Zabłotce. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji znajdują się w granicach administracyjnych gminy Radymno, zostały one wyodrębnione i opisane w niniejszym opracowaniu, w oparciu o wielokryterialną szczegółową diagnozę społeczną, przestrzenną oraz gospodarczą bazującą na danych ilościowych oraz jakościowych.

Wizja rewitalizacji gminy Radymno w zakresie przeobrażenia obszaru zdegradowanego i planowanych efektów, która została założona na 2022 rok, brzmi:

„Gmina Radymno staje się gminą przyjazną mieszkańcom, w pełni wykorzystującą walory przyrodnicze kulturalne i społeczne, dając możliwość podniesienia standardu życia mieszkańcom, oraz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wyprowadzony z kryzysu obszar rewitalizacji będzie tworzył przestrzeń do aktywności publicznej, społecznej i gospodarczej nie tylko dla mieszkańców obszaru zdegradowanego, ale i całej gminy, podnosząc jej atrakcyjność społeczną, inwestycyjną oraz jakość życia jej mieszkańców”.

Założenia planistyczne przedmiotowego dokumentu ogniskują się wokół trzech celów strategicznych, stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane wyzwania wynikające z licznych problemów społecznych, gospodarczych oraz techniczno-przestrzennych. Wśród wyznaczonych celów należy wymienić:

Cel strategiczny 1: Wzrost integracji i aktywności społecznej uwzględniający potrzeby osób zagrożonych marginalizacją

Cel strategiczny 2: Rozwój infrastruktury i oferty instytucji publicznych w oparciu o lokalne zasoby

Cel strategiczny 3: Dostosowanie obiektów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb społecznych i gospodarczych

Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji konieczne jest stworzenie instrumentu, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami interesariuszy tego procesu. Takim instrumentem jest „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022”. Jednocześnie przedmiotowe opracowanie jest wyrazem troski lokalnego samorządu o dobro całej gminy w szybko zmieniającym się

i coraz bardziej konkurencyjnym otoczeniu, poprzez działania mające na celu odnowę i rozwój terenów o niewykorzystanym potencjale.

1. Podstawa prawna

W związku z nowym podejściem do rewitalizacji w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014 - 2020, gmina Radymno przystąpiła do sporządzenia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022”.

Korzystając z Art. 52. 1. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, samorząd gminy Radymno skorzystał z zapisu wskazującego, że „do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanej uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. W takim przypadku wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, strefy, a także uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji nie jest dopuszczalne”.

W związku z przedstawionymi uwarunkowaniami prawnymi przedmiotowy dokument został opracowany na podstawie:

- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z 3 lipca 2015 r. wydanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju,
- Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach regionalnego programu operacyjnego województwa podkarpackiego na lata 2014-2020 (Załącznik do Uchwały nr 194/3956/16 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 lipca 2016 r.),
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446).

2. Zgodność dokumentu

W niniejszym rozdziale przedstawiony zostanie zakres zgodności przedmiotowego opracowania z dokumentami strategicznymi – europejskimi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi.

2.1 Spójność dokumentu w skali makro

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 jest zgodny ze strategicznym dokumentem Komisji Europejskiej – „Europa 2020”. Na poziomie krajowym opracowanie wpisuje się w wytyczne następujących dokumentów:

- Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

Na poziomie regionalnym stwierdza się zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 z poniższymi opracowaniami:

- Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2020,
- Program Strategiczny „Błękitny San”,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030.

Ponadto niniejszy LPR jest zgodny z poniższymi dokumentami:

- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jarosławskiego na lata 2014-2020,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jarosławskim na lata 2016-2022,
- Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Powiatu Jarosławskiego na lata 2016 – 2022.

2.2 Opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi gminy

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 jest wyrazem potrzeb społeczności lokalnej i samorządu gminy. Przedmiotowe opracowanie zostało poddane analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami lokalnymi. Zakres pogłębionej analizy celowo ograniczono do poziomu lokalnego, ponieważ proces rewitalizacji ma właśnie taki charakter. Powinien on kreować rozwój na poziomie poszczególnych jednostek samorządu gminnego i następnie pośrednio realizować cele i założenia programów na poziomie regionalnym i ponadregionalnym. Przedstawione powiązania dokumentów lokalnych zostały ułożone według gradacji – od najistotniejszych z punktu widzenia planowania i realizowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W pierwszej kolejności scharakteryzowano powiązania z **Aktualizacją Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego gminy Radymno na lata 2015-2022**, następnie poddano analizie dokumenty dotyczące kwestii społecznych, kolejno dokumenty związane z zagospodarowaniem przestrzennym.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego gminy Radymno na lata 2015-2022 zawiera szereg celów będących spójnymi z proponowanymi działaniami rewitalizacyjnymi.

Misją Strategii jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju całej gminy, zapewniającego jakościową poprawę warunków życia mieszkańców gminy poprzez rozwój przedsiębiorczości, ochronę powietrza w tym inwestycje w OZE, stworzenie nowych miejsc pracy i konieczne inwestycje w infrastrukturę techniczną.

Prezentowane w dalszej części Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno działania są w pełni zgodne z celem zawartym w Strategii, którym jest:

- Rewitalizacja gminy. Cel strategiczny zakłada opracowanie lokalnego programu rewitalizacji oraz realizację zadań z niego wynikających: przeciwdziałanie marginalizacji obszarów gminy, na których nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne. Potrzeba rewitalizacji wynika z istniejącego deficytu prac remontowych i związanego z nim wysokiego stopnia degradacji starej zabudowy, między innymi w postaci zaawansowanego zużycia technicznego i zesterzenia funkcjonalnego budynków i infrastruktury. Dlatego zadaniem rewitalizacji jest ponadto poprawa estetyki przestrzeni gminnej, podniesienie atrakcyjności dwóch sołectw wybranych do rewitalizacji, wykreowanie miejsca atrakcyjnego, spędzania wolnego czasu oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Radymno na lata 2016-2021 wskazuje istotne kwestie społeczne, z jakimi zmagają się mieszkańcy, a także wytycza: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych oraz zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian. Zapisy Lokalnego Programu Rewitalizacji zakładają zgodność z poniższymi zapisami Strategii:

- Cel generalny: Tworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i materialnych warunków sprzyjających ograniczaniu obszarów wykluczenia społecznego,
- Cel strategiczny 1: Zintegrowany system pomocy społecznej,
- Cel strategiczny 2: Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny,
- Cel strategiczny 3: Tworzenie godnych warunków zamieszkania,
- Cel strategiczny 4: Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału kulturowego i edukacyjnego.

Istotnym elementem procesu odnowy obszaru zdegradowanego jest interwencja zmierzająca do zahamowania negatywnych zjawisk społecznych. Proponowane rozwiązania wpisują się w cel generalny oraz cele szczegółowe wyznaczone przez **Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Radymno na lata 2017-2022:**

- Cel Generalny: Tworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i materialnych warunków sprzyjających ograniczaniu przemocy w rodzinie
- Priorytet I: Diagnozowanie i monitorowanie przemocy w środowisku lokalnym.
- Priorytet II: Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
- Priorytet III: Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się zawodowo lub społecznie problematyką przemocy.
- Priorytet IV: Zapewnienie kompleksowego systemu pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w dotychczasowym miejscu zamieszkania i pobytu.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Radymno przyjęte na podstawie uchwały Nr XXI/45/2000 Rady Gminy Radymno z dnia 23 sierpnia 2000 r. wraz z kolejnymi zmianami określa kierunki zagospodarowania przestrzennego związane z zadaniami określonymi w przyjętej Strategii Rozwoju Gminy. Kierunki zagospodarowania przestrzennego odnoszą się do zadań strategicznych związanych z obszarami problemowymi, którymi są: Tereny rolne i leśne, Infrastruktura techniczna, komunikacja, gospodarka komunalna, Oświata i kultura, Bezpieczeństwo, Środowisko naturalne, Współpraca przygraniczna.

Zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 zadania są zgodne z wyznaczonymi kierunkami działań opisanymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Radymno.

3. Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego

3.1. Kryteria delimitacji

3.1.1 Wyróżnione jednostki statystyczne

W ramach prowadzonych prac zdecydowano się na wyróżnienie w Gminie Radymno 19 jednostek statystycznych. Dla skutecznego przeprowadzenia tego procesu wykorzystano podział gminy na sołectwa częściowo je modyfikując ze względu na występujące powiązania funkcjonalne części obszarów, jak również identyfikowane zjawiska kryzysowe. W poniższej tabeli wymieniono wyróżnione jednostki statystyczne.

Tabela 1 Wyróżnione jednostki statystyczne w gminie Radymno

L. p	Nazwa
1.	Budzyń
2.	Chotyńiec
3.	Duńkowice
4.	Grabowiec
5.	Chałupki Chotyńskie
6.	Korczoła
7.	Łazy + Maoszczany DPS
8.	Michałówka
9.	Młyny
10.	Nienowice
11.	Ostrów
12.	Piaski
13.	Sośnica
14.	Skołoszów
15.	Święte
16.	Zabłotce
17.	Zamojsce
18.	Zaleska Wola
19.	Sośnica - Brzeg

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym krokiem było dokonanie analizy porównawczej w obrębie wyłonionych jednostek, co umożliwiło wskazanie obszarów znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji ze względu na odnotowywane negatywne zjawiska w sferze społecznej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej.

3.1.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych jednostek statystycznych konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które je w sposób istotny statystycznie różnicują. Ze względu na charakter gminy i występujące w niej zjawiska społeczne i demograficzne, jak również środowiskowe, przestrzenne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym ze wskazanych w ustawie o rewitalizacji poziomie. Dodatkowo uwzględniono zalecenia zawarte w piątym rozdziale *Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*. Przeprowadzona analiza umożliwiła wypracowanie zbioru wskaźników zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 2 Dobór zmiennych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik obrazujący kondycję demograficzną gminy w kontekście obciążenia demograficznego. Zmienna prezentowana w formie udziału osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Źródło: UG Radymno
	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. Źródło danych: PUP w Jarosławiu
	Liczba długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	Zmienna obrazuje liczbę bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wskaźnik prezentowany jest w formie udziału procentowego grupy w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych. Źródło: PUP w Jarosławiu
	Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Radymnie.
	Wartość udzielonych świadczeń	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej obrazującej wartość udzielanych świadczeń przez GOPS na 100 mieszkańców. Źródło danych: GOPS w Radymnie.
	Liczba przestępstw	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 100 mieszkańców. Źródło danych: KP w Radymnie.
	Liczba ofiar przemocy	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, w kontekście kondycji społecznej, skupia się na prezentacji danych dotyczących ofiar przemocy. Źródło danych: KP w Radymnie
	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, w kontekście kondycji społecznej, skupia się na prezentacji danych dotyczących ofiar przemocy. Źródło danych: KP w Radymnie oraz GOPS w Radymnie
	Liczba organizacji pozarządowych	Wskaźnik prezentujący aktywność społeczną mieszkańców.

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
		Zmienna prezentowana jest w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło: UG Radymno
	Jakość usług edukacyjnych	Wskaźnik pokazujący kondycję i efektywność nauczania. Zmienna prezentowana w postaci średnich wyników sprawdzianu 6-klasisty. Źródło danych: UG Radymno
Sfera techniczna	Dostępność komunikacyjna	Zmienna obrazująca dostępność komunikacyjną obszaru w zakresie jakości dróg i usług komunikacyjnych. Źródło: badania własne
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Poziom degradacji przestrzeni publicznej	Zmienna prezentująca jakość przestrzeni publicznej i poziom jej zdegradowania. Źródło: badania własne
	Dostępność usług edukacyjnych	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji edukacyjnych. Poddano go ocenie na podstawie liczby instytucji kultury, bibliotek i świetlic (w znaczeniu organizacyjnym) Źródło: badania własne.
Sfera gospodarcza	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: CEIDG.
	Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej na 100 mieszkańców. Źródło danych: CEIDG.
Sfera środowiskowa	Poziom natężenia hałasu	Wskaźnik prezentujący negatywne zjawisko, szczególnie odczuwane na terenach silnie zurbanizowanych, związane z poziomem hałasu generowanego przez ruch samochodowy i zakłady produkcyjne. Źródło: badania własne
	Jakość powietrza	Wskaźnik przedstawia rozkład stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu, wskazując tym samym zagrożenie dla środowiska naturalnego w gminie. Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Źródło: opracowanie własne

Powyżej wymienione zmienne zostały zaprezentowane w kolejnych rozdziałach oraz szczegółowo omówione i wizualizowane.

3.2 Sfera społeczna

Na jakość życia wpływa szereg czynników, które różnicują poszczególne części gminy. W związku z tym zdecydowano się na szeroką analizę sfery społecznej, która wydaje się mieć kluczowy wpływ na pojawianie się negatywnych zjawisk w innych sferach. Ocenę poszczególnych jednostek statystycznych przeprowadzono w oparciu o następujące wskaźniki:

1. W zakresie demografii - liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym;
2. W zakresie bezrobocia - liczba bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych;

3. W zakresie pomocy społecznej - liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS;
4. Występowanie negatywnych zjawisk społecznych – liczba przestępstw, liczba ofiar przemocy, liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty;
5. W zakresie aktywności społecznej – liczba organizacji pozarządowych;
6. W zakresie edukacji: jakość usług edukacyjnych.

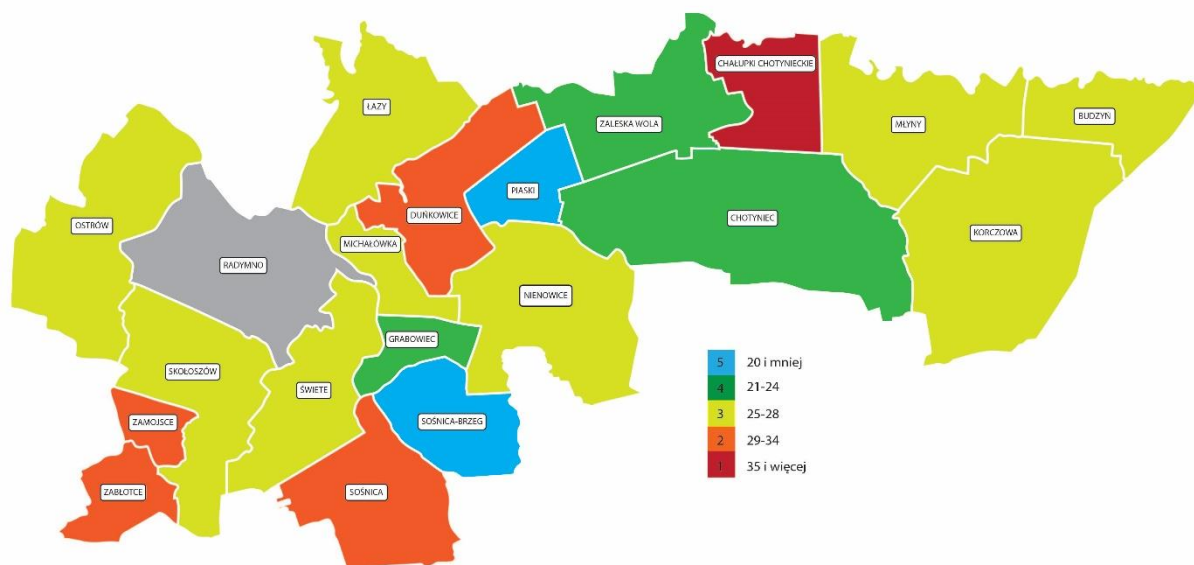
Analizy demograficzne przeprowadzone dla gminy Radymno pokazują, że gmina dotknięta jest problemem starzenia się społeczeństwa, charakterystycznym dla całego województwa podkarpackiego. Dane GUS ujawniają, że w roku 2016 na Podkarpaciu mieszkało prawie 88 tys. osób w wieku 80 lat i więcej (w tym 181 osób, które ukończyły już 100 lat). Osób w wieku poprodukcyjnym przybywa, natomiast systematycznie ubywa ludzi młodych oraz osób w wieku produkcyjnym. Na koniec 2016 roku w województwie podkarpackim było 390,8 tys. osób w wieku do 17 lat, z kolei osób w wieku produkcyjnym (18-59 lat, dla kobiet i 18-64 lata dla mężczyzn) mieszkało 1,3 mln. Osób w wieku poprodukcyjnym, czyli kobiet w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyzn w wieku 65 lat i więcej było 399,1 tys. Na koniec grudnia 2016 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku osób do 17 lat było mniej o 3,8 tys., osób w wieku produkcyjnym ubyło 7,7 tys., natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się o 11,5 tys. Mieszkańców w wieku od 80 lat i więcej przybyło w opisywanym czasie 2,3 tys. osób¹.

W gminie Radymno liczba osób w wieku poprodukcyjnym w latach 2011-2015 wzrosła o 4,92%, w tym liczba kobiet o 3,47%, natomiast liczba mężczyzn o 7,97%.

Omawiany wskaźnik: liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ujawnia kondycję gminy w kontekście obciążenia demograficznego. Poniższa grafika prezentuje analizowany wskaźnik na terenie gminy Radymno. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym dla całej gminy Radymno wynosi 27,09%. Wśród sołectw szczególną sytuację obserwuje się w Chałupkach Chotyńskich, gdzie omawiany wskaźnik wynosi 100%. Niekorzystna sytuacja w tym względzie dotyczy także sołectw: Duńkowice, Sośnica, Zabłotce, Zamojsce. Gmina Radymno zagrożona jest w znacznym stopniu zjawiskiem starzenia się społeczeństwa, co implikuje konieczność podjęcia działań skierowanych do osób starszych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

¹ Dane Urzędu Statystycznego w Rzeszowie

Grafika 1 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

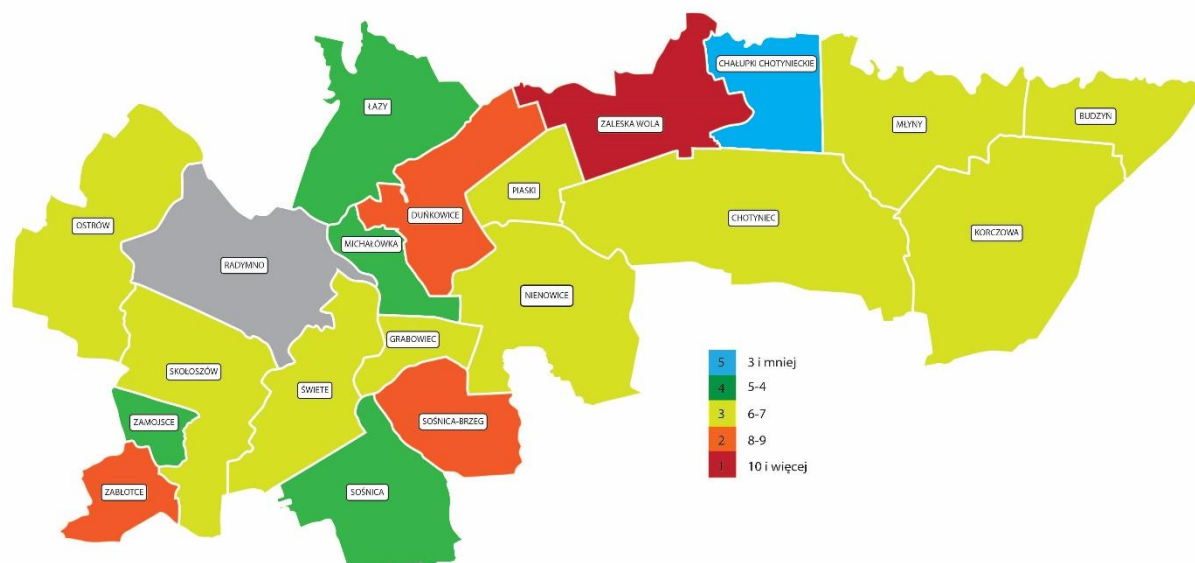
Źródło: opracowanie własne

Analiza sfery społecznej w gminie Radymno ujawnia, że jedną z przyczyn trudnej sytuacji życiowej mieszkańców są warunki na lokalnym rynku pracy. Zgodnie z Komunikatem GUS na koniec lutego 2017 r. w województwie podkarpackim na 1 ofertę pracy przypadało 33 bezrobotnych, natomiast w Polsce 15 bezrobotnych. Podkarpacie jest województwem o szczególnie trudnym rynku pracy, co wpływa bezpośrednio na jakość życia społeczności tam mieszkającej. Stopa bezrobocia dla powiatu jarosławskiego w 2015 roku wynosiła 15,7% i była wyższa od stopy bezrobocia w województwie podkarpackim (13,2%) oraz niższa od stopy bezrobocia w niektórych powiatach należących do podregionu przemyskiego.

Gmina Radymno odzwierciedla charakterystykę województwa podkarpackiego w kontekście rynku pracy, gdzie miejsc zatrudnienia jest niewiele w kontekście liczby osób bezrobotnych.

Poniższa grafika prezentuje wskaźnik: liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. Najmniej korzystny wskaźnik (10,63) odnotowano w jednostce Zaleska Wola, a w następnej kolejności w Sośnicy-Brzeg (9,58), w Zabłotcach (9), w Duńkowicach (8,9).

Grafika 2 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców.

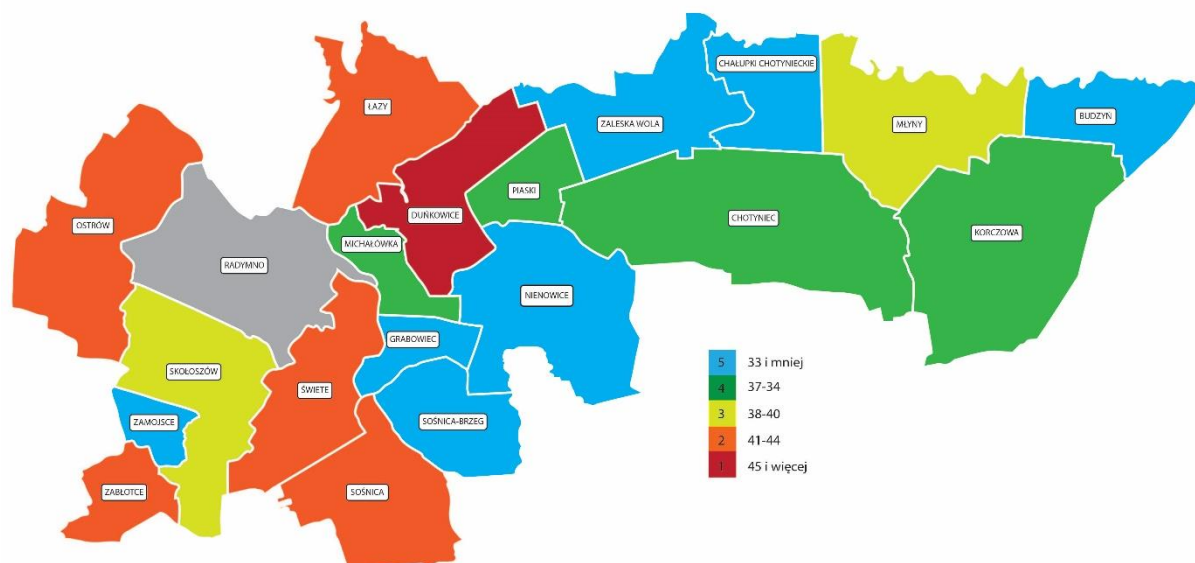
Źródło: opracowanie własne

Specyficzną kategorią bezrobotnych są osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Dzięki analizie tej kategorii można wskazać grupy społeczne zagrożone wykluczeniem. Badania przeprowadzone na terenie gminy Radymno wskazują na znaczny odsetek osób pozostających długotrwale bez zatrudnienia w ogólnej liczbie bezrobotnych. Należy podkreślić, że zjawisko to nie ma charakteru jednorodnego i różnicuje się pomiędzy poszczególnymi jednostkami statystycznymi.

Rozkład wskaźnika: liczba długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych przedstawia poniższa grafika.

Najwyższy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w Duńkowicach (49,3). Znaczące natężenie zjawiska zaobserwowano także w Zabłotcach (43,75), w Sośnicy (43,68), w Łazach (43,48), w Ostrowie (43,36) oraz w sołectwie Święte (42,25).

Grafika 3 Liczba długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych

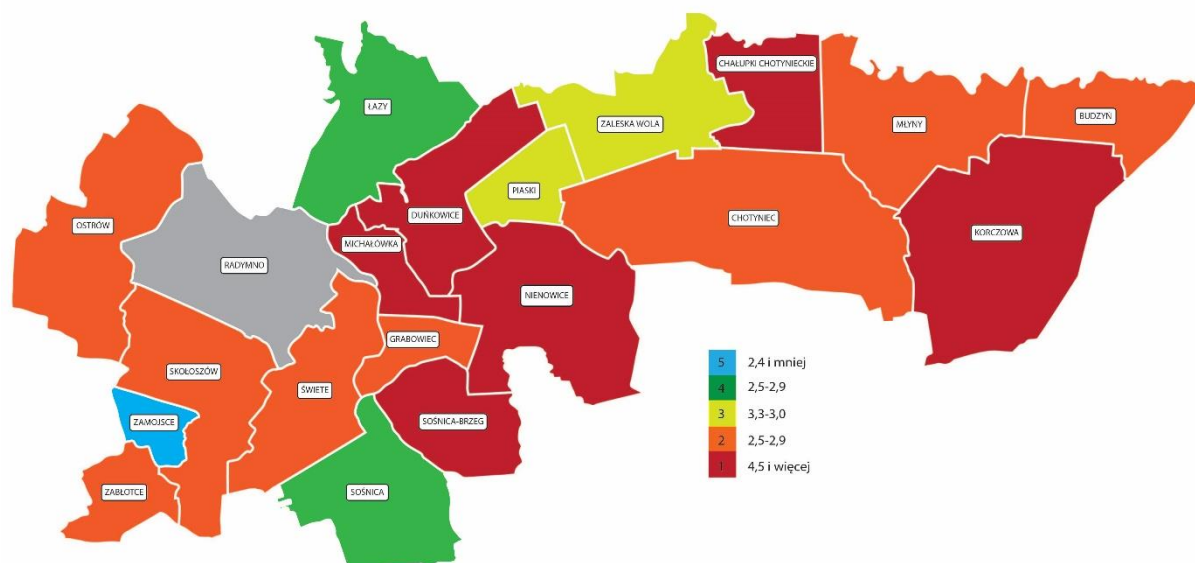

Źródło: opracowanie własne

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Radymno realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych, które powinny mieć głównie wymiar społeczny, za kluczową uznaje się grupę osób korzystającą ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ich liczbę poddano analizie poprzez obliczenie średniej liczby klientów GOPS przypadającej na 100 mieszkańców danej jednostki statystycznej. Średnia wartość dla obszaru całej gminy Radymno wynosi 3,66.

Znacząco od tej średniej odbiega wartość wskazana dla sołectw: Duńkowice, Chałupki Chotyńskie, Korczowa, Michałówka, Nienowice, Sośnica-Brzeg. Wysokie wartości odnotowano również dla jednostek: Budzyń, Chotyńiec, Grabowiec, Młyny, Ostrów, Skołoszów, Święte i Zabłotce. Zaobserwowane tendencje wynikają w głównej mierze ze specyfiki sołectw. Poniższa grafika prezentuje przestrzenny rozkład wskaźnika: liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS.

Grafika 4 Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS na 100 mieszkańców

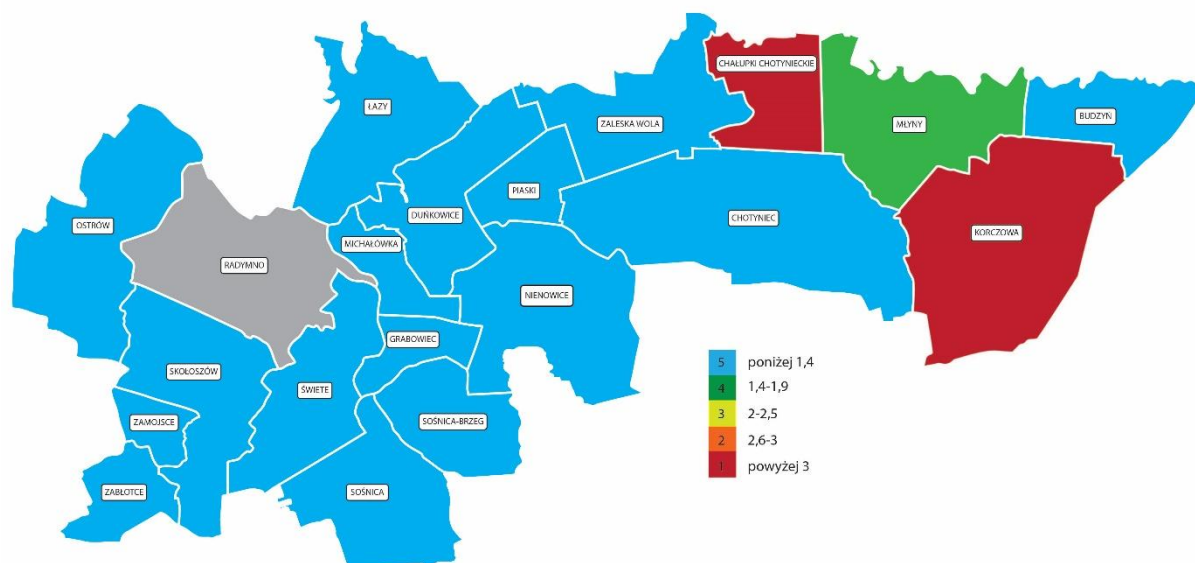
Źródło: opracowanie własne

Jakość życia na danym obszarze wyznacza również obserwowany tam poziom bezpieczeństwa. Za bezpieczeństwo publiczne w gminie odpowiada Komisariat Policji w Radymnie. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej należy do podstawowych działań podejmowanych przez Policję. Działania te muszą być oparte o współpracę wszystkich instytucji, organizacji, podmiotów uczestniczących i odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa, a w szczególności samorządu terytorialnego, społeczności lokalnej, organizacji pozarządowych i wymiaru sprawiedliwości.

Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna prezentowana jest w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę przestępstw na 100 mieszkańców. Dane udostępnione przez Policję wskazują, iż najwyższa liczba przestępstw, czyli najcięższych naruszeń prawa, została odnotowana na obszarze sołectw: Chałupki Chotyńskie i Korczowa. Według danych Policji wzrost przestępczości na terenie gminy Radymno ma związek z funkcjonującym przejściem granicznym w Korczowej.

Poniższa grafika prezentuje natężenie czynów o charakterze przestępczym na terenie gminy Radymno.

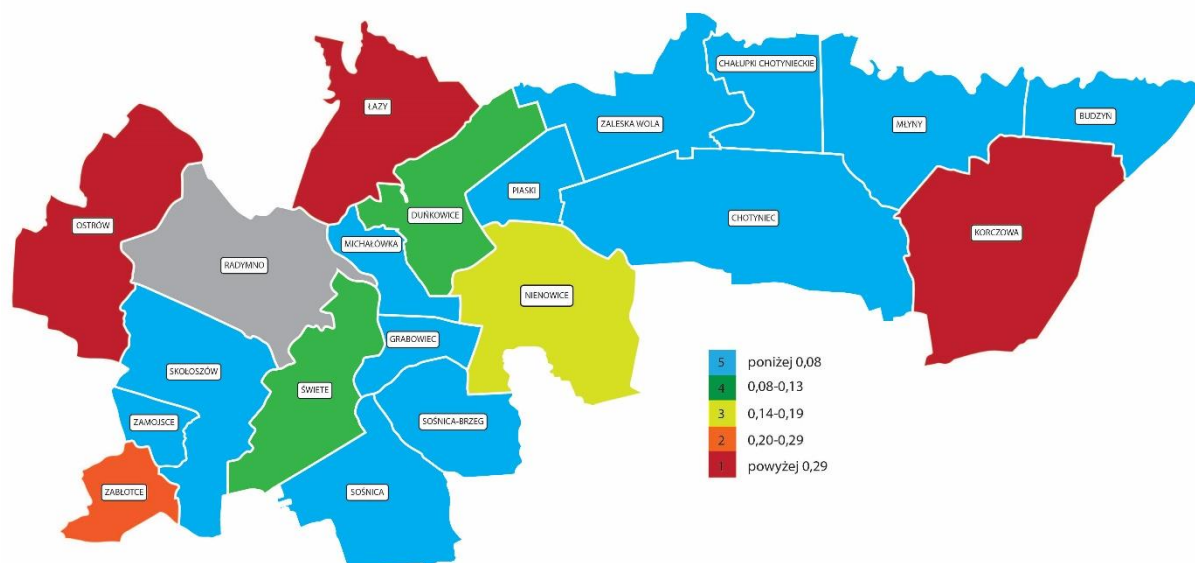
Grafika 5 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców.

Analizując jakość życia mieszkańców gminy Radymno w kontekście zapotrzebowania na działania rewitalizacyjne, przyjęto kolejny wskaźnik jakim jest liczba ofiar przemocy w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki statystycznej. Zjawisko przemocy w rodzinie ma charakter złożony i rozpatrywane jest zarówno w aspekcie, prawnym, psychologicznym jak i społecznym. Skuteczna pomoc w walce z przemocą jest trudna, zwłaszcza w przypadku przemocy w rodzinie, ponieważ wymaga przełamania stereotypów u osób bezpośrednio dotkniętych problemem oraz jego otoczenia jak również nierzadko przedstawicieli instytucji zaangażowanych w pomoc. Na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zarządzeniem Wójta Gminy Radymno Nr 117/2011 z dnia 23.11.2011r. (z późn. zm.) został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Poniższa grafika prezentuje rozkład przestrzenny wskaźnika. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach Korczowa i Łazy + Maoszczany DPS, a także w jednostkach Ostrów i Zabłotce.

Grafika 6 Liczba ofiar przemocy na 100 mieszkańców

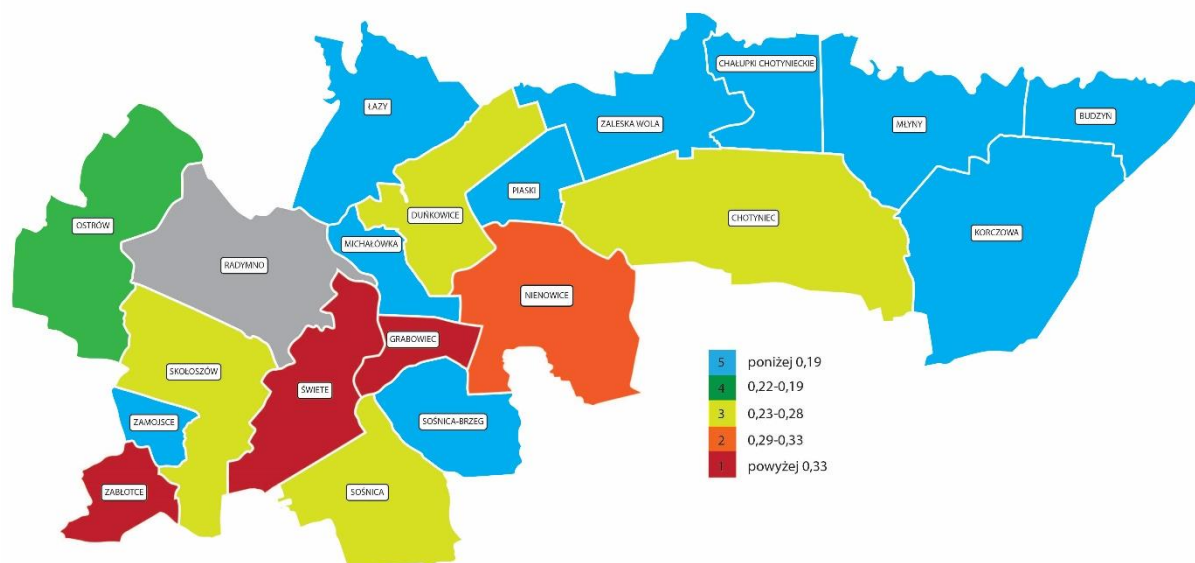
Źródło: opracowanie własne

Jednym z narzędzi walki ze zjawiskiem przemocy jest „Niebieska Karta”. Niebieska Karta jest to procedura, która może zostać zainicjowana przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej lub Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dotyczy ona członków rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Założenie Niebieskiej Karty jest informacją dla służb i opieki społecznej, że w danej rodzinie dochodzi do aktów przemocy, założenie Niebieskiej Karty nie jest równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Procedurę „Niebieskiej Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), wydane na podstawie art. 9d ust.5 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Według danych Policji oraz Zespołu Dyscyplinarnego w gminie Radymno dochodzi do aktów przemocy i wykorzystywana jest procedura „Niebieskiej Karty”. Dlatego dla zobrazowania kondycji społecznej na analizowanym terenie przyjęto wskaźnik: liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostkach Świąte, Zabłotce oraz Grabowiec.

Grafika 7 Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty

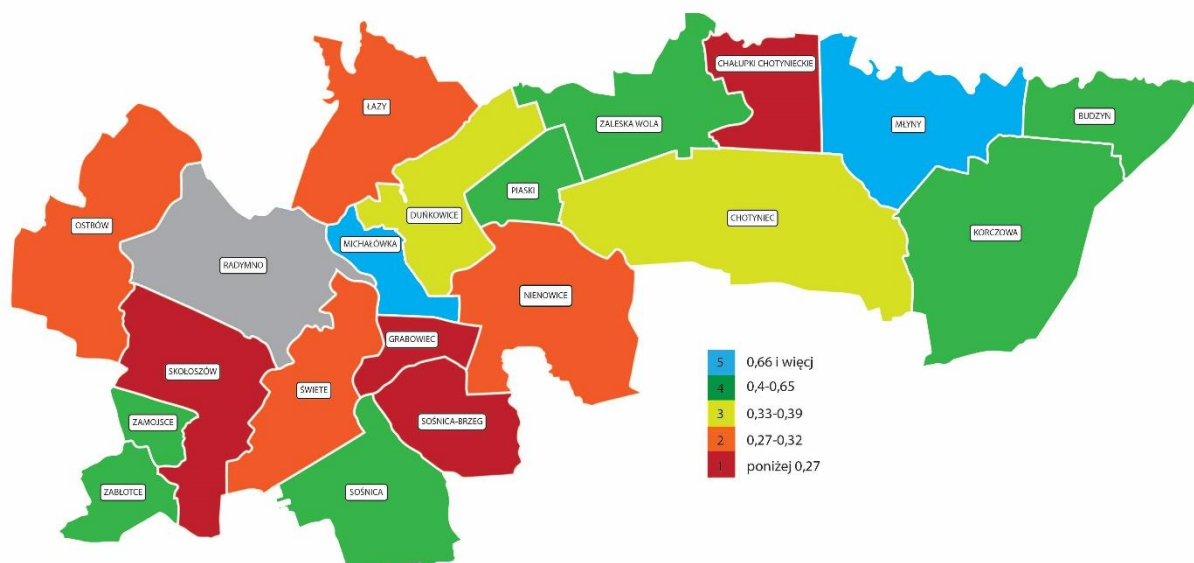

Źródło: opracowanie własne

W kontekście planowanych działań rewitalizacyjnych istotne znaczenie ma funkcjonowanie organizacji pozarządowych na analizowanym terenie. Organizacje pozarządowe sprzyjają włączeniu w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją, np. długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych. W ten sposób sprzyjają rozwojowi ich zaufania do instytucji demokratycznych i uczą współpracy. Organizacje podejmują również działania, które zmierzają do podnoszenia standardu życia grup o niskim statusie ekonomicznym lub społecznym. Dzięki temu ludzie mało zarabiający mają dostęp do dóbr i usług, które inaczej byłyby poza ich zasięgiem. Dlatego dla zbadania sfery społecznej w poszczególnych jednostkach statystycznych gminy Radymno jako kolejny wskaźnik wybrano: liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Najmniejszą liczbę organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców odnotowano w jednostkach: Grabowiec, Chałupki Chotyńskie, Skołoszów i Sośnica-Brzeg. Niekorzystna sytuacja jest także w jednostkach: Łazy-Maoszczany+DPS, Nienowice, Ostrów i Święte.

Grafika 8 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

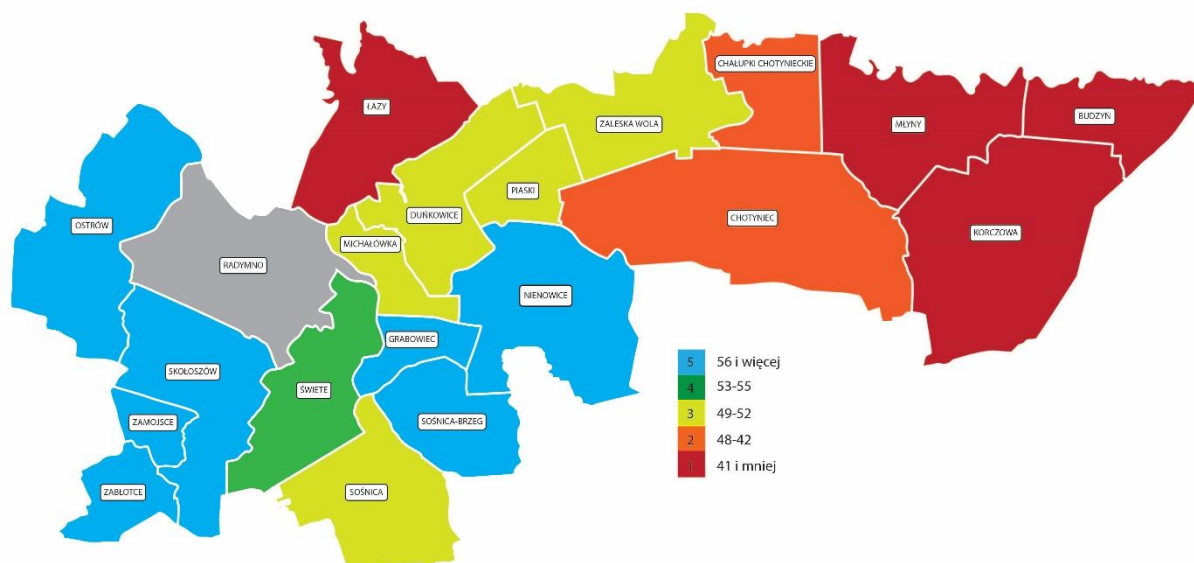

Źródło: opracowanie własne

Ostatnią prezentowaną zmienną z zakresu sfery społecznej jest jakość edukacji prezentowana w oparciu o wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych szkołach na terenie gminy Radymno². Wyniki uczniów obrazują jakość kształcenia na poziomie podstawowym w porównywalnych jednostkach, która w znacznym stopniu kształtuje przyszłe losy absolwentów i możliwości osiągnięcia określonego statusu społecznego, zawodowego czy ekonomicznego. W zestawieniu jednostek statystycznych, najlepsze wyniki osiągnęli uczniowie uczęszczający do szkoły zlokalizowanej w Ostrowie i Sośnicy-Brzeg, gdzie średni wynik wyniósł 68%. Najstąbiej natomiast wypadli uczniowie ze szkół w jednostkach: Budzyń, Korczowa, Łązy + Maoszczany DPS, Młyny. Grafika załączona poniżej prezentuje omawiany wskaźnik.

² W gminie znajduje się 9 szkół podstawowych, wyniki dla miejscowości gdzie nie ma szkół pozyskano w oparciu o wyniki uczniów pochodzących z tych miejscowości, a uczęszczających do szkół poza miejscem zamieszkania.

Grafika 9 Wyniki sprawdzianu 6-klasisty

Źródło: opracowanie własne

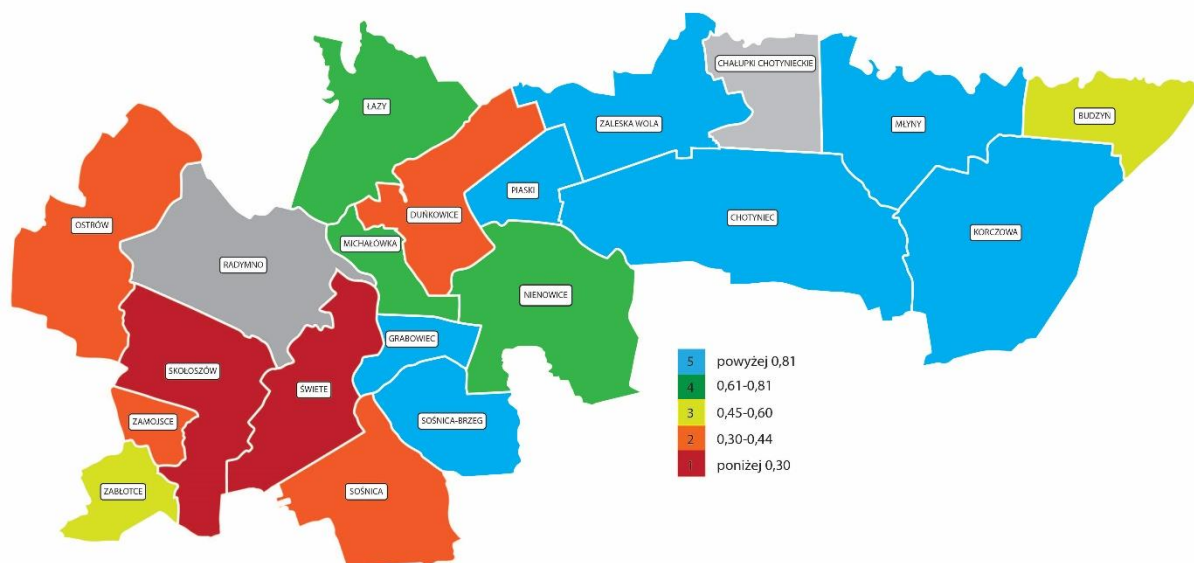
3.3 Sfera techniczna

Oceny sfery technicznej dokonano w oparciu o analizę wskaźnika: dostępność komunikacyjna. Fakt, że w gminie funkcjonuje nowoczesne przejście graniczne w Korczowej, na granicy z Ukrainą, nie musi przekładać się na wysoki poziom dostępności komunikacyjnej (w zakresie jakości dróg i usług komunikacyjnych) poszczególnych jednostek statystycznych wyróżnionych na terenie gminy Radymno. Indykator ten ma wymierny wpływ na kształtowanie się sfery gospodarczej, społecznej, a także środowiskowej. Niska dostępność komunikacyjna hamuje możliwości rozwoju gospodarczego ze względu na ograniczenia związane z dostawą towarów, aktywnym pozyskiwaniem nowych kontrahentów oraz dojazdem potencjalnych klientów. Korelacja pomiędzy dostępnością komunikacyjną a poziomem rozwoju gospodarczego jest dobrze widoczna, w momencie zestawienia ogólnej liczby działalności gospodarczych prowadzonych na terenie gminy (wskaźnik na 100 mieszkańców – 3,02) z tym samym wskaźnikiem na poziomie województwa (7,6). Podobną sytuację obserwuje się w przypadku nowo rejestrowanych działalności gospodarczych – wskaźnik dla całej gminy wynosi 0,3, natomiast wojewódzki jest o cztery dziesiąte wyższy (0,7). Niska dostępność komunikacyjna może także przekładać się na niższą dostępność do usług kulturalnych, edukacyjnych czy opiekuńczych i tym samym wpływać niekorzystnie na kształtowanie się sfery społecznej. W zakresie sfery środowiskowej, analizowanej w dalszej części niniejszego dokumentu, zauważa się powiązanie dostępności komunikacyjnej z wyższą emisją spalin oraz zwiększoną liczbą kolizji i wypadków drogowych,

co w konsekwencji może prowadzić do poważnych zagrożeń środowiskowych (dostępność komunikacyjna rozważana w kontekście jakości dróg).

Grafika zamieszczona poniżej prezentuje syntetyczny wskaźnik dostępności komunikacyjnej. Najniższą wartością tego wskaźnika charakteryzują się sołectwa: Skołoszów i Świąte, a także Zamojsce, Sośnica, Ostrów oraz Budzyn.

Grafika 10 Wskaźnik dostępności komunikacyjnej

Źródło: opracowanie własne

3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

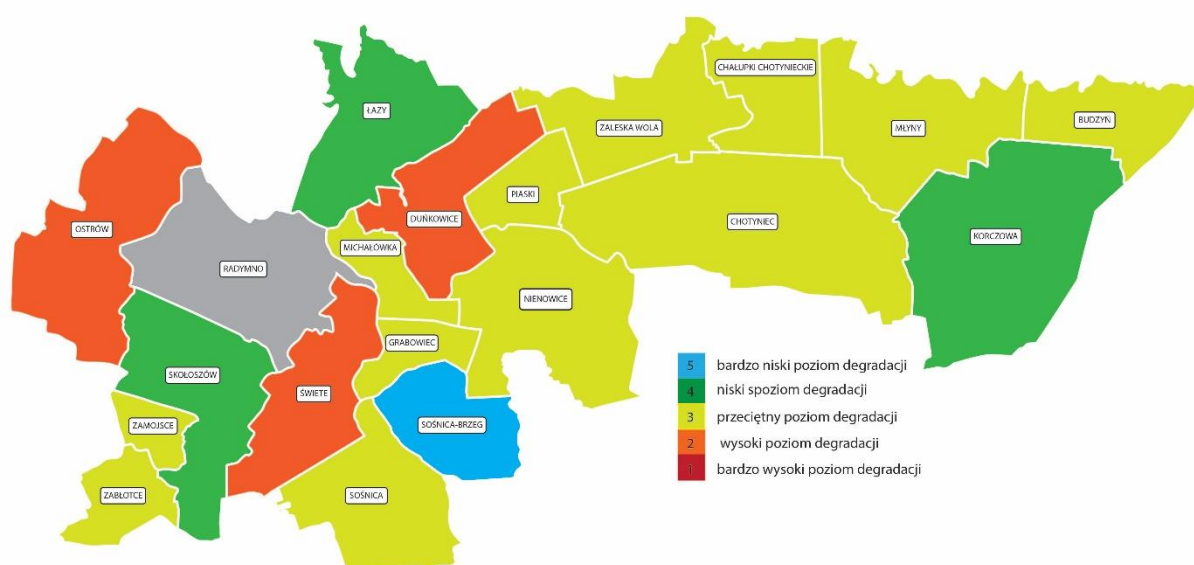
Wykształcony układ funkcjonalno — przestrzenny, wynikający ze zróżnicowanych warunków naturalnych i historycznego rozwoju terenów objętych granicami gminy Radymno, stanowi wyraźny podział obszaru gminy na część wschodnią — od granicy państwa do rzeki San oraz część zachodnią — od rzeki San. Część wschodnią charakteryzuje obecność kompleksów leśnych, występowanie terenów zalewowych oraz zastoisk wodnych, niewykorzystane i niszczące obiekty byłych państwowych gospodarstw rolnych i rolniczych spółdzielni produkcyjnych, w tym obiekty produkcyjne i nie zakończona realizacja zespołu zabudowy mieszkaniowej. Istotne jest, że nie wszyscy mieszkańcy gminy Radymno mają dostęp do sieci kanalizacyjnej, co oznacza konieczność jej rozbudowy. Część zachodnia charakteryzuje się brakiem terenów leśnych, położeniem wzdłuż najstarszego szlaku handlowego, kontynuacją utrwalonych kierunków komunikacyjnych. Na terenie całej gminy dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa przy braku przykładów wykształconej formy przestrzennej

zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej.

Pierwszym krokiem w tworzeniu wskaźnika poziom degradacji przestrzeni publicznej, było określenie stanu technicznego budynków, a na podstawie danych dotyczących liczby obiektów obliczono wartość średnią dla poszczególnych jednostek statystycznych. Efektem tych działań było podzielenie jednostek statystycznych na trzy grupy, w zależności od stopnia degradacji: wysokiego, średniego i niskiego.

Poniższa grafika przedstawia rozkład syntetycznego wskaźnika degradacji przestrzeni publicznej. Niekorzystnie w tym względzie przedstawia się sytuacja w sołectwach: Duńkowice, Ostrów, Święte, Zabłotce.

Grafika 11 Wskaźnik degradacji przestrzeni publicznej

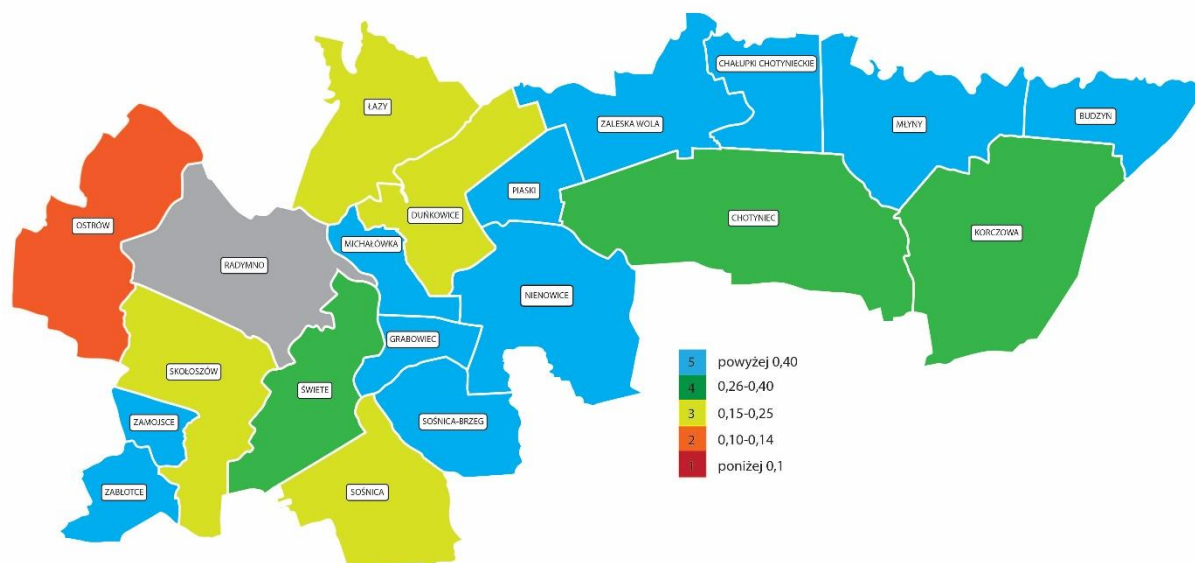

Źródło: opracowanie własne

Drugim analizowanym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców na omawianych obszarach jest dostęp do placówek edukacyjnych, kultury, świetlic i bibliotek. Ograniczony dostęp do tych placówek może utrudniać realizację potrzeb kulturalnych mieszkańców i uzyskiwanie lepszych osiągnięć szkolnych przez młodsze pokolenia. Na terenie całej gminy zidentyfikowano 9 Zespołów Szkół, Gminną Bibliotekę Publiczną w Radymnie z siedzibą w Skoloszowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie, 3 stowarzyszenia o charakterze kulturalnym, 12 stowarzyszeń sportowych i 10 stowarzyszeń OSP.

Mapa przedstawia wskaźnik przeliczony na 100 mieszkańców obszaru. Przeprowadzone obliczenia wskazują, że przy stosunkowo dobrej dostępności placówek edukacyjnych na terenie gminy, najmniej korzystnie sytuacja przedstawia się w Ostrowie i Duńkowicach.

Grafika 12 Dostępność usług edukacyjnych

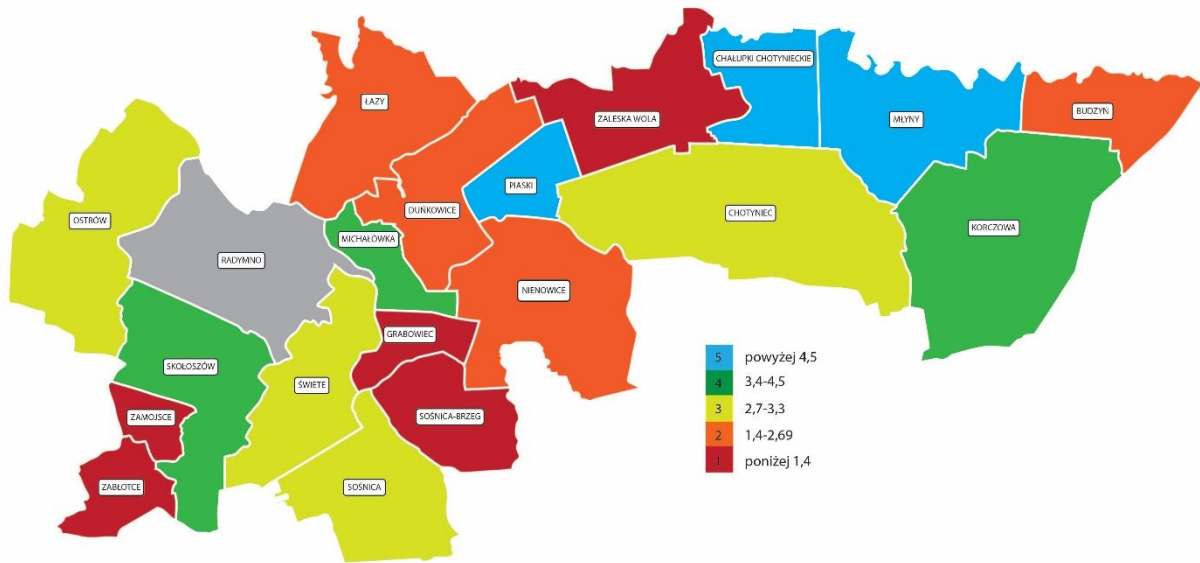

Źródło: opracowanie własne

3.5 Sfera gospodarcza

Gmina Radymno pomimo korzystnych warunków naturalnych, rolniczego charakteru oraz produkcji ekologicznej żywności nie rozwija się pod względem agroturystycznym. Rozwój gospodarczy poszczególnych obszarów został zobrazowany poziomem rozwoju przedsiębiorczości prezentowanym w formie przeliczeniowej, wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Bazowano tu na danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Krajowego Rejestru Sądowego przedsiębiorców. Ujęto zatem w analizie wszystkie podmioty gospodarcze aktywnie działające w gminie Radymno. Rozkład zmiennej podlega dużemu wpływowi struktury osiedleńczej. Najniższy wskaźnik odnotowano w jednostkach statystycznych – Sośnica-Brzeg, Zamojsce, Zaleska Wola, Zabłotce, Duńkowice, Budzyń, Łazy + Maoszczany DPS oraz Grabowiec. Omawiane tendencje zobrazowano na poniższej grafice.

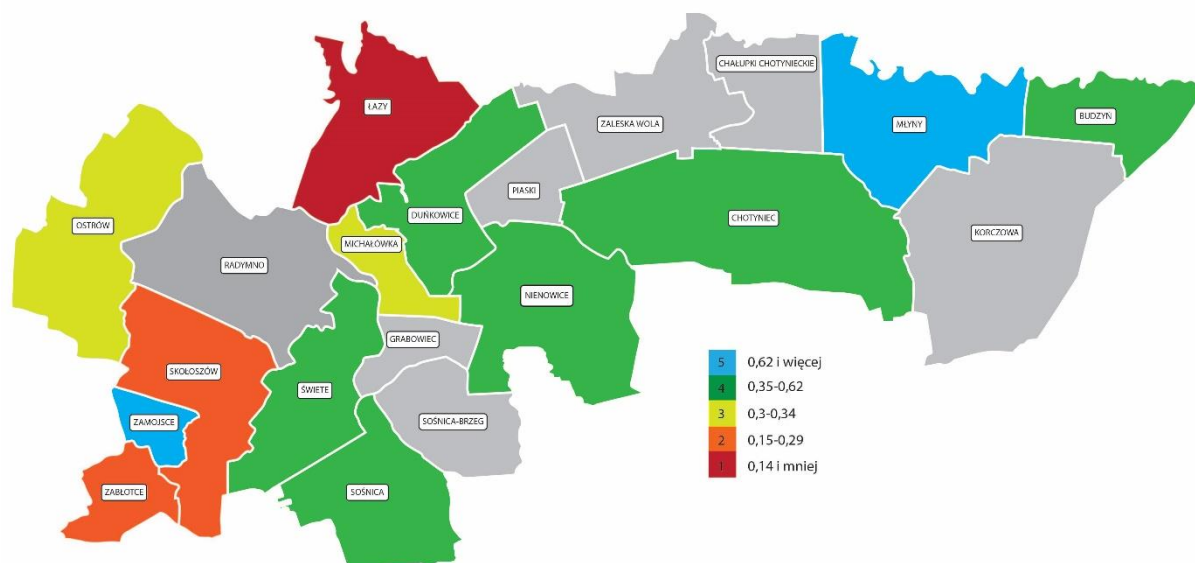
Grafika 13 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

O dynamice rozwoju gospodarczego świadczy wskaźnik nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych na danym terenie. Poniższa grafika przedstawia rozkład wskaźnika w gminie Radymno. Najmniej korzystnie sytuacja przedstawia się w jednostkach: Skołoszów, Zabłotce, Łązy + Maoszczany DPS.

Grafika 14 Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy KRS i CEIDG

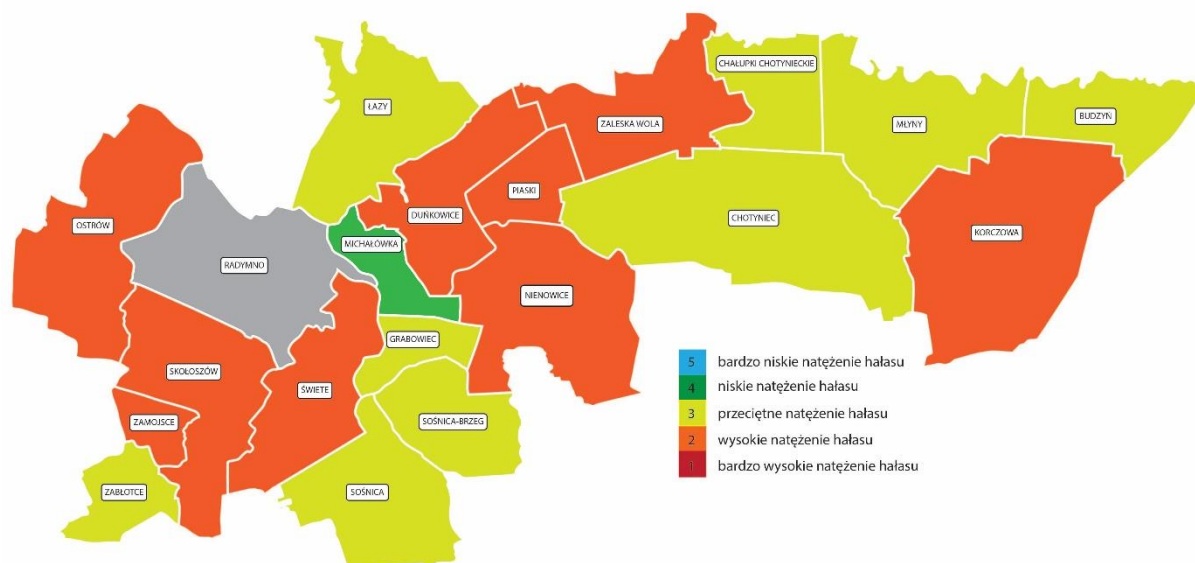
3.6 Sfera środowiskowa

W ramach analizy sfery środowiskowej skupiono się na dwóch kluczowych zmiennych, które wyraźnie różnicują poszczególne jednostki w gminie. Są nimi: poziom hałasu powiązany z natężeniem ruchu drogowego oraz emisja zanieczyszczeń atmosferycznych.

Czynnikiem wpływającym negatywnie na jakość życia w gminie jest hałas. Odgrywa on coraz większe znaczenie, a jego źródłem jest przede wszystkim rosnący ruch drogowy związany z funkcjonowaniem przejścia granicznego w Korczowej. Do przejścia prowadzi polska autostrada A4 i ukraińska droga magistralna M10 (w przyszłości autostrada M10). W Korczowej, w pobliżu przejścia granicznego zostało zbudowane centrum logistyczne Korczowa Logistics Park., które łączy w sobie udogodnienia bezpiecznego parkingu samochodów, obecności na miejscu służb celnych, powierzchni handlowych, hotelu, stacji benzynowej, warsztatu samochodowego i centrum części zapasowych.

Przygraniczny charakter gminy Radymno, przebieg autostrady A4 oraz obecność drogowego przejścia granicznego w Korczowej stanowią główne przyczyny natężenia hałasu w gminie. Najwyższy wskaźnik natężenia hałasu charakteryzuje sołectwa: Korczowa, Duńkowice, Nienowice, Ostrów, Piaski, Skołoszów, Święte, Zamojsce, Zaleska Wola.

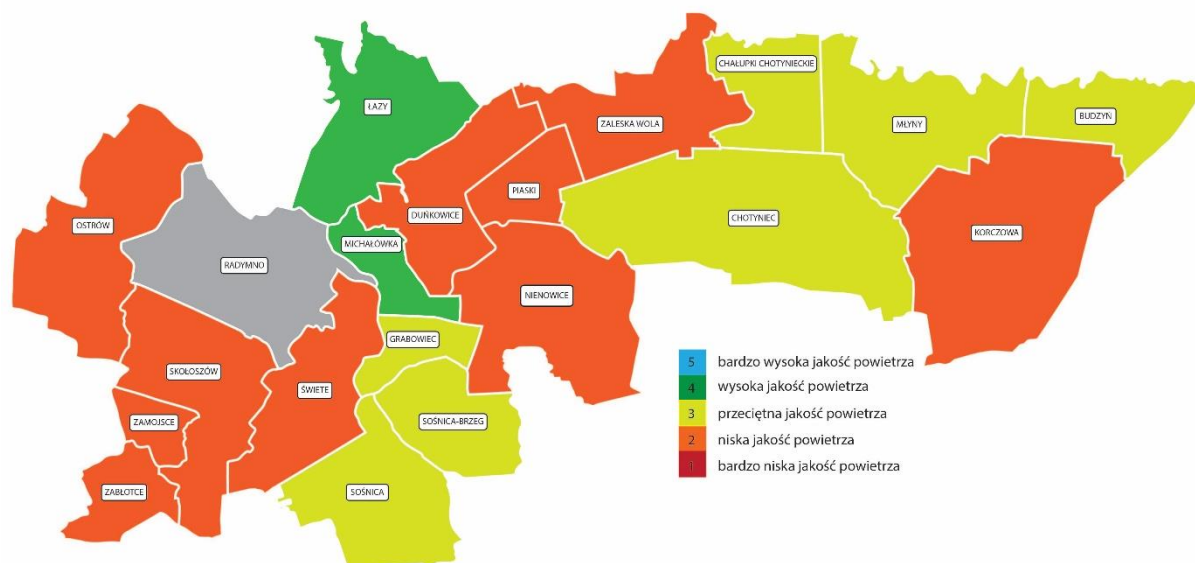
Grafika 15 Poziom natężenia hałasu

Źródło: opracowanie własne

Ostatnią zmienną analizowaną w ramach badań nad sferą środowiskową była zróżnicowana jakość powietrza na obszarze gminy Radymno. Czynniki kształtującymi jakość powietrza w różnych jednostkach administracyjnych są trzy rodzaje emisji – emisja liniowa, związana przede wszystkim z ruchem samochodowym, najczęściej zlokalizowana wzdłuż szlaków komunikacyjnych, emisja powierzchniowa – będąca wynikiem spalania paliw stałych w gospodarstwach domowych, ale także np. produkcji rolnej oraz emisja punktowa będąca rezultatem działalności dużych zakładów przemysłowych. Analizie poddano emisję następujących zanieczyszczeń: pyłu PM 10, pyłu PM 2,5, CO₂, Benzo(a)pirenu, SO₂, NO_x na podstawie danych zawartych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Radymno oraz raporcie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie pt. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2015” oraz uwzględniono koncentrację źródeł emisji na poszczególnych obszarach. Jak zaznaczono na mapie największa emisja odnotowywana jest w okolicach przebiegu autostrady A4, co związane jest przede wszystkim ze znaczącym natężeniem ruchu samochodowego. Do szczególnie narażonych na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego należy zaliczyć jednostki: Korczowa, Duńkowice, Nienowice, Ostrów, Piaski, a także Skołoszów, Święte, Zabłotce, Zamojsce i Zaleska Wola. Rozkład wskaźnika obrazuje poniższa grafika.

Grafika 16 Jakość powietrza

Źródło: opracowanie własne

3.7 Podsumowanie

Analizowane powyżej sfery podsumowano w formie zbiorczych tabel obrazujących poziom natężenia negatywnych zjawisk na terenie gminy Radymno. Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego). W związku z powyższym, obliczono średnią dla każdej z wyróżnionych jednostek statystycznych, a uzyskane wyniki stanowiły podstawę do wyłonienia obszaru zdegradowanego i w dalszej kolejności obszaru rewitalizacji (im niższa wartość punktowa, tym większe natężenie zjawisk kryzysowych).

Pierwsza z tabel obrazuje natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej. W związku z obowiązującą definicją rewitalizacji wskazaną w ustawie, kryteria te traktuje się jako kluczowe z punktu widzenia delimitacji obszaru zdegradowanego. W ramach analizy skupiono się łącznie na dziewięciu kryteriach obrazujących czynniki związane z pomocą społeczną, sytuacją na rynku pracy (bezrobocie), naruszeniami prawa oraz jakością edukacji. Analiza wskaźnikowa dowiodła, że najwyższe natężenie zjawisk kryzysowych o charakterze społecznym występuje w jednostkach: Duńkowice, Ostrów, Świète oraz Zabłotce.

Tabela 3 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna

obszar	liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Liczba długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS na 100 mieszkańców	liczba przestępstw na 100 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 100 mieszkańców	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty.	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Sprawdzian 6-klasisty	Średnia dla jednostki statystycznej
Budzyń	3	3	5	2	5	5	5	4	1	4,00
Chotyniec	4	3	4	2	5	5	3	3	2	3,63
Duńkowice	2	2	1	1	5	4	3	3	3	2,63
Grabowiec	4	3	5	2	5	5	1	1	5	3,25
Chałupki Chotyńskie	1	5	5	1	1	5	5	1	2	3,00
Korczoza	3	3	4	1	1	1	5	4	1	2,75
Łazy + Maoszczany DPS	3	4	2	4	5	1	5	2	1	3,25
Michałówka	3	4	4	1	5	5	5	5	3	4,00
Młyny	3	3	3	2	4	5	5	5	1	3,75
Nienowice	3	3	5	1	5	3	2	2	5	3,00
Ostrów	3	3	2	2	5	1	4	2	5	2,75
Piaski	5	3	4	3	5	5	5	4	3	4,25
Sośnica	2	4	2	4	5	5	3	4	3	3,63
Skołoszów	3	3	3	2	5	5	3	1	5	3,13
Święte	3	3	2	2	5	4	1	2	4	2,75
Zabłotce	2	2	2	2	5	2	1	4	5	2,50
Zamojsce	2	4	5	5	5	5	5	4	5	4,38
Zaleska Wola	4	1	5	3	5	5	5	4	3	4,00
Sośnica - Brzeg	5	2	5	1	5	5	5	1	5	3,63

Źródło: opracowanie własne

Dodatkową przesłanką, która została wzięta pod uwagę w wytypowaniu obszaru zdegradowanego były wyniki w pozostałych sferach (środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i technicznej). Badania wskazały na liczne deficyty na terenie jednostek, które charakteryzowały się niekorzystną kondycją pod względem społecznym. Wybrany obszar, obejmujący 4 jednostki: Duńkowice, Ostrów, Święte oraz Zabłotce został szczegółowo scharakteryzowany w kolejnym rozdziale, gdzie w oparciu o dodatkowe kryteria uzasadniono podjętą decyzję. Stopień dostosowania rozwiązań urbanistycznych, czy zagrożenie wynikające z natężenia hałasu i niska jakość powietrza atmosferycznego, są efektem okresu powstawania zabudowy, ale również szerokiego kontekstu społecznego. Pomimo, iż mieszkańcy korzystają z pewnych udogodnień, które ułatwiają dostęp do niektórych usług publicznych, prowadzenie działalności gospodarczej itp., nie wpływa to na poprawę ich ogólnej jakości życia. Na procesy techniczne i przestrzenno-funkcjonalne nakładają się tu także czynniki demograficzne. Starzenie się lokalnej społeczności, ubytek osób młodych itp., powodują, iż renta w postaci udogodnień odgrywa niewielką rolę, a przeważają zjawiska negatywne będące konsekwencją centralnego położenia, blisko głównych szlaków komunikacyjnych.

Tabela 4 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery

obszar	Dostępność komunikacyjna	Poziom degradacji przestrzeni publicznej	Dostępność usług edukacyjnych	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców	Poziom natężenia hałasu	Jakość powietrza	Średnia dla jednostki statystycznej
Budzyń	3	3	5	2	4	3	3	3,00
Chotyńiec	5	3	4	3	4	3	3	3,38
Duńkowice	2	2	3	2	4	2	2	2,50
Grabowiec	5	3	5	1	x	3	3	3,57
Chałupki Chotyńskie	x	3	5	5	x	3	3	3,50
Korczoza	5	4	4	4	x	2	2	3,14
Łazy + Maoszczany DPS	4	4	3	2	1	3	4	2,75
Michałówka	4	3	5	4	3	4	4	3,75
Młyny	5	3	5	5	5	3	3	3,75
Nienowice	4	3	5	2	4	2	2	3,38
Ostrów	2	2	2	3	3	2	2	2,63
Piaski	5	3	5	5	x	2	2	3,57
Sośnica	2	3	3	3	4	3	3	3,00
Skołoszów	1	4	3	4	2	2	2	2,88
Święte	1	2	4	3	4	2	2	2,75
Zabłotce	3	3	5	1	2	3	2	3,00
Zamojsce	2	3	5	1	5	2	2	3,13
Zaleska Wola	5	3	5	1	x	2	2	3,00
Sośnica - Brzeg	5	3	5	1	x	3	3	3,57

Źródło: opracowanie własne

4. Wyniki badań ankietowych

Na potrzeby opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Radymno na lata 2017-2022 przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców, które służyło pozyskaniu opinii na temat potrzeb rewitalizacyjnych w gminie.

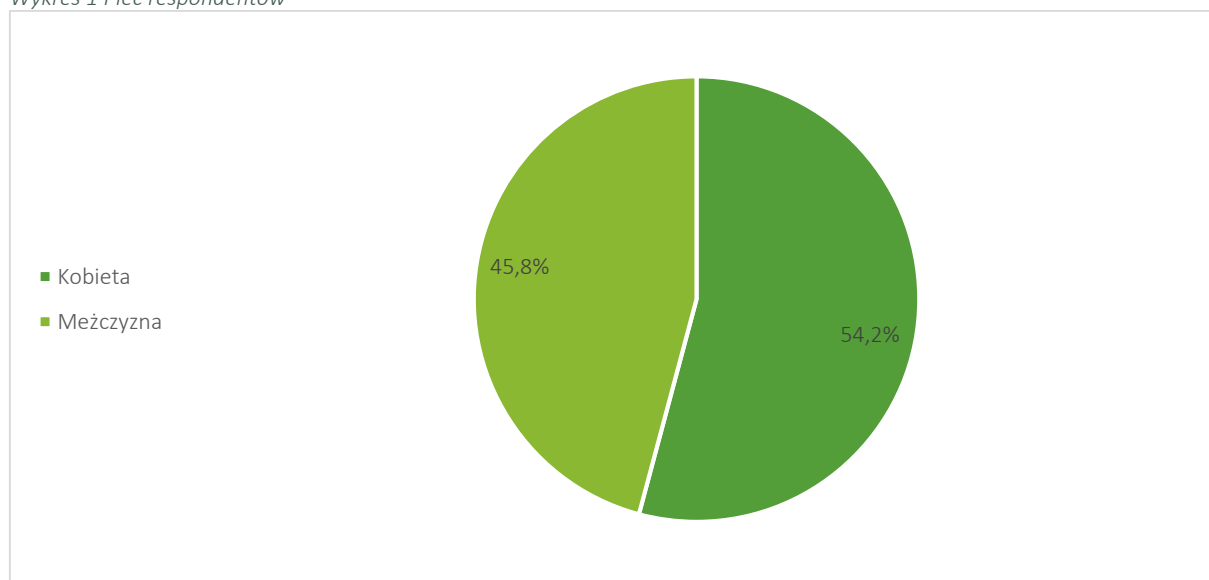
Kwestionariusz ankietowy dostępny był w formie elektronicznej (ankieta on - line dostępna pod adresem www.deltapartner.org.pl/ankiety/radymno) oraz w formie tradycyjnej (ankieta dostępna była w Urzędzie Gminy Radymno).

Mieszkańcy wypełniali ankietę w terminie od 16 do 27 marca 2017 roku. Łącznie wpłynęło 152 wypełnione formularze. Uzyskane informacje oraz opinie stanowią ważny punkt odniesienia podczas konstruowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Wśród wszystkich 152 ankiet znajdowały się takie, które nie posiadały kompletnie wypełnionej metryczki, stąd liczba n nie zawsze jest równa 152, bądź nie zawierały odpowiedzi na wszystkie pytania, co również implikuje nierówność pomiędzy liczbą ankiet a liczbą n wskazaną pod opracowanymi wykresami.

Wśród osób ankietowanych licznieszą grupą były kobiety (54,2%), natomiast mężczyźni stanowili 45,8% respondentów, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1 Płeć respondentów

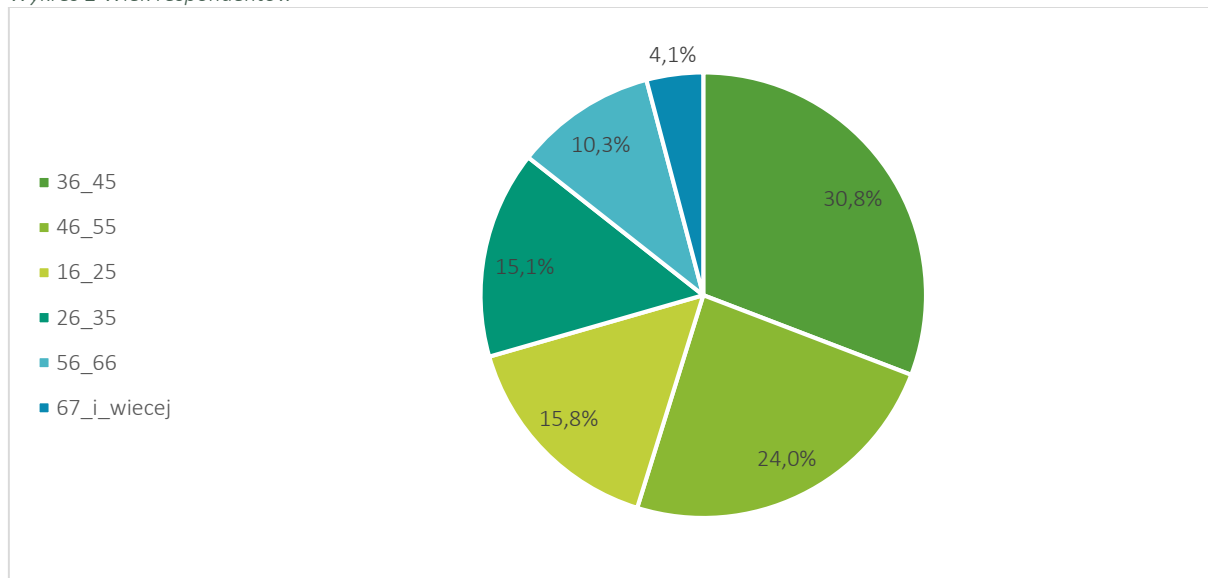

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=144

Wśród respondentów znajdują się przedstawiciele wszystkich grup wiekowych. Najlicznieszą grupę biorącą udział w badaniu stanowią osoby pomiędzy 36. a 45. rokiem życia (30,8%) oraz osoby pomiędzy 46. a 55. rokiem życia (24%). Łącznie te dwie grupy stanowią ponad połowę osób, które wzięły udział w badaniu. Świadczy to o zainteresowaniu rozwojem gminy głównie przez osoby młode i w średnim

wieku, o stabilnej sytuacji na rynku pracy, co determinuje w dużym stopniu postrzeganie działań rozwojowych dotyczących ich miejsca zamieszkania. Najmniej liczną grupą respondentów stanowiły osoby w wieku senioralnym, tj. powyżej 67 roku życia.

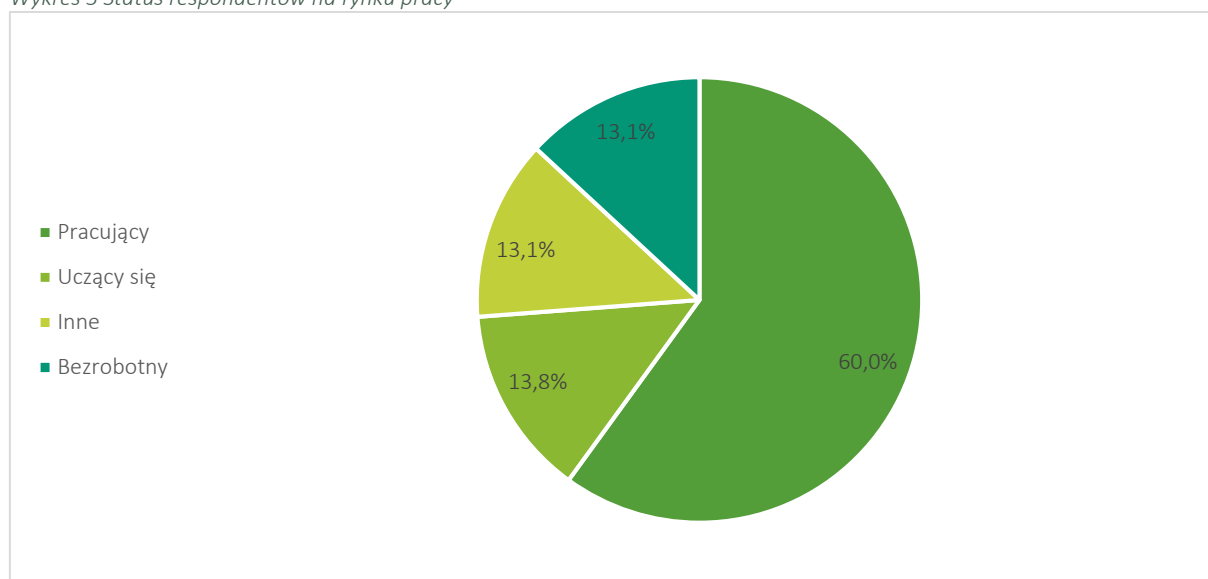
Wykres 2 Wiek respondentów

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=146

Na kolejnym wykresie zilustrowano status respondentów na rynku pracy, który jako zmienna może różnicować wybór odpowiedzi i mieć znaczący wpływ na formułowanie opinii dotyczących planowanych działań rewitalizacyjnych. Respondenci w zdecydowanej większości to osoby pracujące (60%). Udział pozostałych grup jest pomiędzy sobą zbliżony.

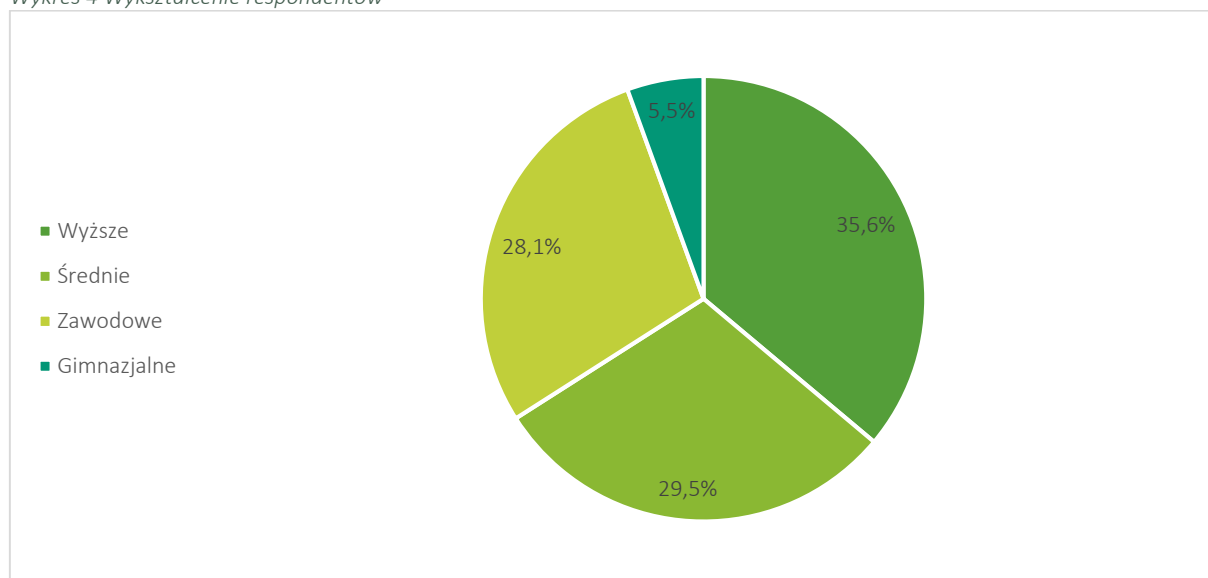
Wykres 3 Status respondentów na rynku pracy

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=146

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (35,6%), Udział osób z wykształceniem średnim i zawodowym prezentuje się podobnie (odpowiednio 29,5% oraz 28,1%). Najmniej osób deklarowało wykształcenie gimnazjalne. Strukturę wykształcenia respondentów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4 Wykształcenie respondentów

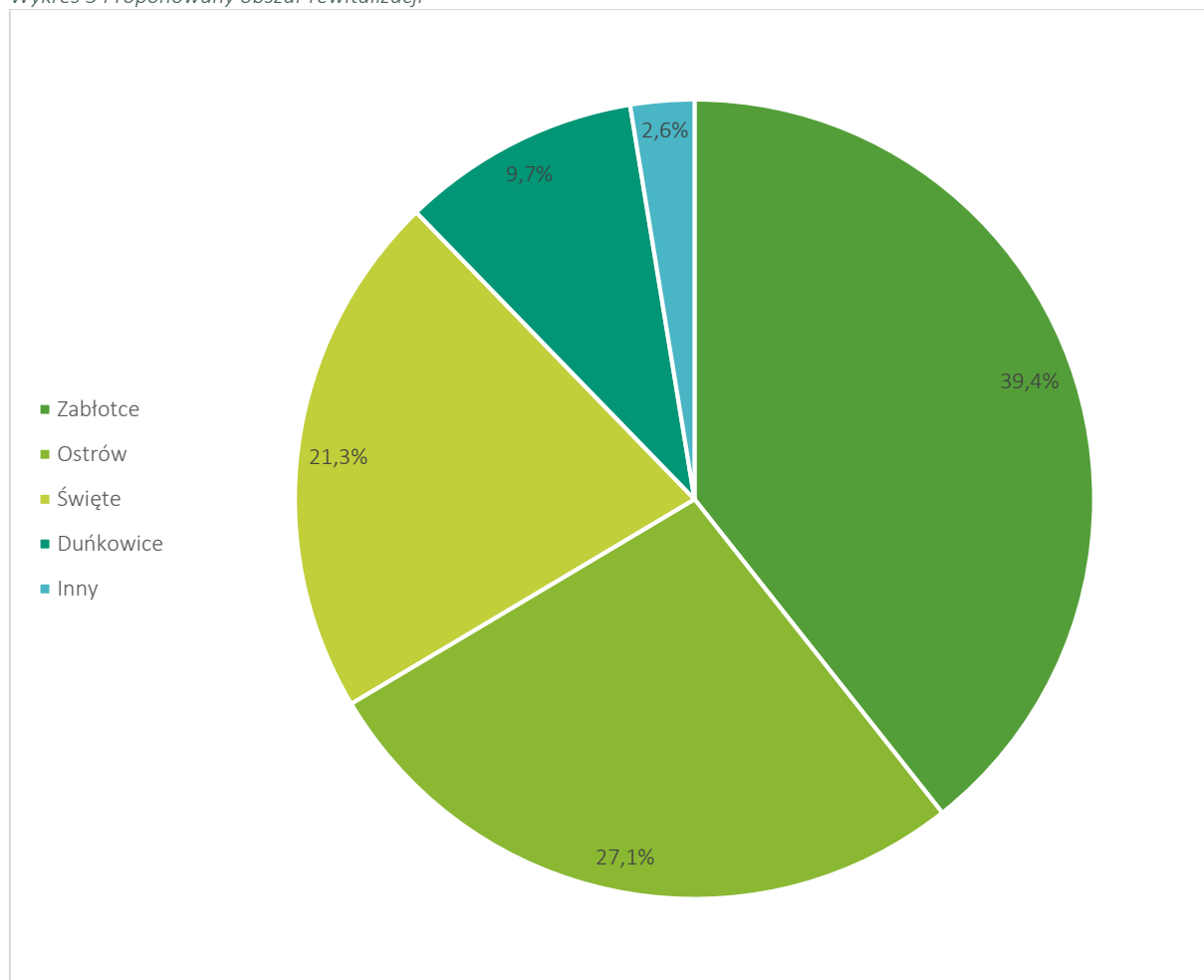

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=146

W pierwszym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie obszaru, który ich zdaniem powinien zostać poddany działaniom rewitalizacyjnym. Badani mieli możliwość wyboru obszaru lub wpisania własnych propozycji. Największy odsetek ankietowanych (39,4%) wyznaczył obszar sołectwa Zabłotce jako teren wymagający procesu odnowy. Liczna grupa respondentów wskazała także sołectwo Ostrów i Świąte jako potrzebujące działań rewitalizacyjnych. Wśród wskazań pojawiło się także sołectwo

Duńkowice. Zaledwie 2,6% respondentów zaproponowało inne obszary, definiując je jako: okolice sołectwa Zabłotce (1 wskazanie), Nienowice (1 wskazanie), budynek dawnej Szkoły nr 2 w Ostrowie (2 wskazania).

Wykres 5 Proponowany obszar rewitalizacji

Źródło: wyniki badań ankietowych, n-155

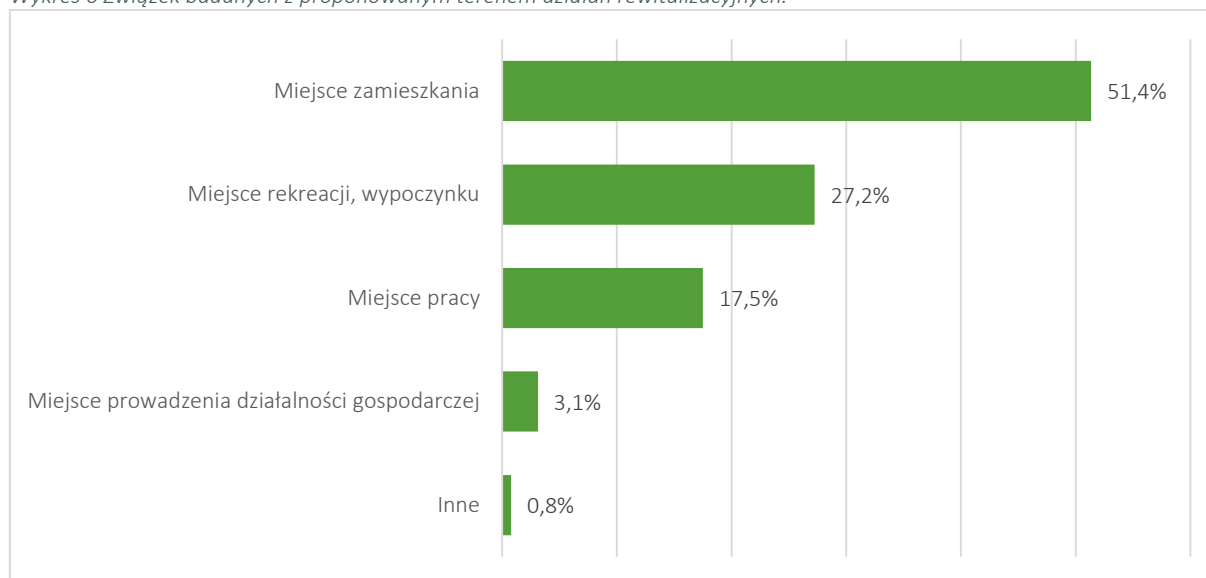
W następnym pytaniu respondenci zapytani zostali o propozycję i opinię dotyczącą obszaru zdegradowanego planowanego do włączenia w zakres lokalnego programu rewitalizacji (rozszerzenie, zawężenie). Opinie i propozycje były zróżnicowane. W obszarze Duńkowice respondenci zaproponowali przede wszystkim rewitalizację świetlicy wiejskiej i terenu przyległego (siłownia, boisko, kort tenisowy), ponadto utworzenie ścieżek rowerowych, poprawę infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem. Dla obszaru Ostrów zaproponowano rozszerzenie planu zagospodarowania starej szkoły, stworzenie ośrodka kulturalno – rekreacyjno - sportowego, stworzenie przedszkola przy Zespole Szkół, Zagospodarowanie placu przy Domu Ludowym (siłownia polowa dla mieszkańców, plac zabaw dla dzieci). Zdaniem respondentów w ostrowie rewitalizacji wymaga budynek po szkole podstawowej nr 2 oraz boisko szkolne. W obszarze Święte respondenci zaproponowali do działań rewitalizacyjnych dom

nauczyciela i jego otoczenie wraz z boiskiem, a także wskazali konieczność wykorzystania istniejącej bazy do pobudzenia mechanizmów rozwoju wśród społeczności wsi Świąte. Obszar Zabłotce, zgodnie z propozycjami respondentów wymaga poprawy infrastruktury drogowej wraz z chodnikami i oświetleniem, poprawy dostępności komunikacyjnej, stworzenia infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska, korty tenisowe, ścieżki rowerowe, zagospodarowanie stawów). Wskazano również, że wsparcia ze strony Urzędu Gminy wymaga sołectwo Nienowice ze względu na niekorzystną sytuację w zakresie infrastruktury drogowej.

Kolejne pytanie poświęcone było określeniu związku badanych z proponowanym terenem działań rewitalizacyjnych. Rozkład poszczególnych odpowiedzi został zilustrowany na poniższym wykresie.

Ponad połowa respondentów zamieszkuje proponowane do rewitalizacji tereny, blisko 1/3 korzysta z nich jako z miejsc rekreacji i wypoczynku, co ujawnia potencjał tych obszarów.

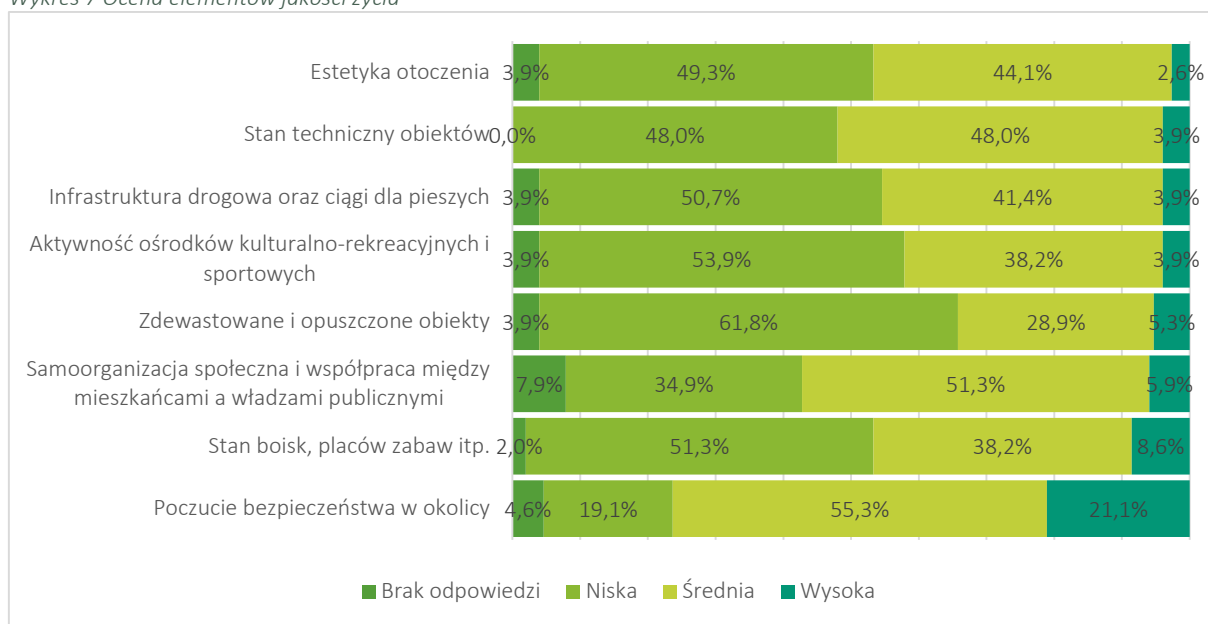
Wykres 6 Związek badanych z proponowanym terenem działań rewitalizacyjnych.

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=257

Kolejny wykres ilustruje odpowiedzi na pytanie dotyczące jakości życia na proponowanym obszarze rewitalizacji. Respondent odpowiadając na pytanie dokonywał hierarchizacji poszczególnych zjawisk i problemów występujących jego zdaniem na obszarze zgodnie z gradacją: ocena niska, średnia i wysoka. Respondenci wskazali elementy które budują niską jakość życia na wskazanym terenie. Należą do nich: zdewastowane i opuszczone obiekty, niewystarczająca aktywność ośrodków kultury, rekreacji i sportu, niska kondycja placów zabaw i boisk sportowych, a także niska kondycja infrastruktury drogowej. Uwagę zwracają pozytywne aspekty związane z jakością życia, tj. poczucie bezpieczeństwa w okolicy oraz samoorganizacja społeczna i współpraca mieszkańców i władz samorządowych.

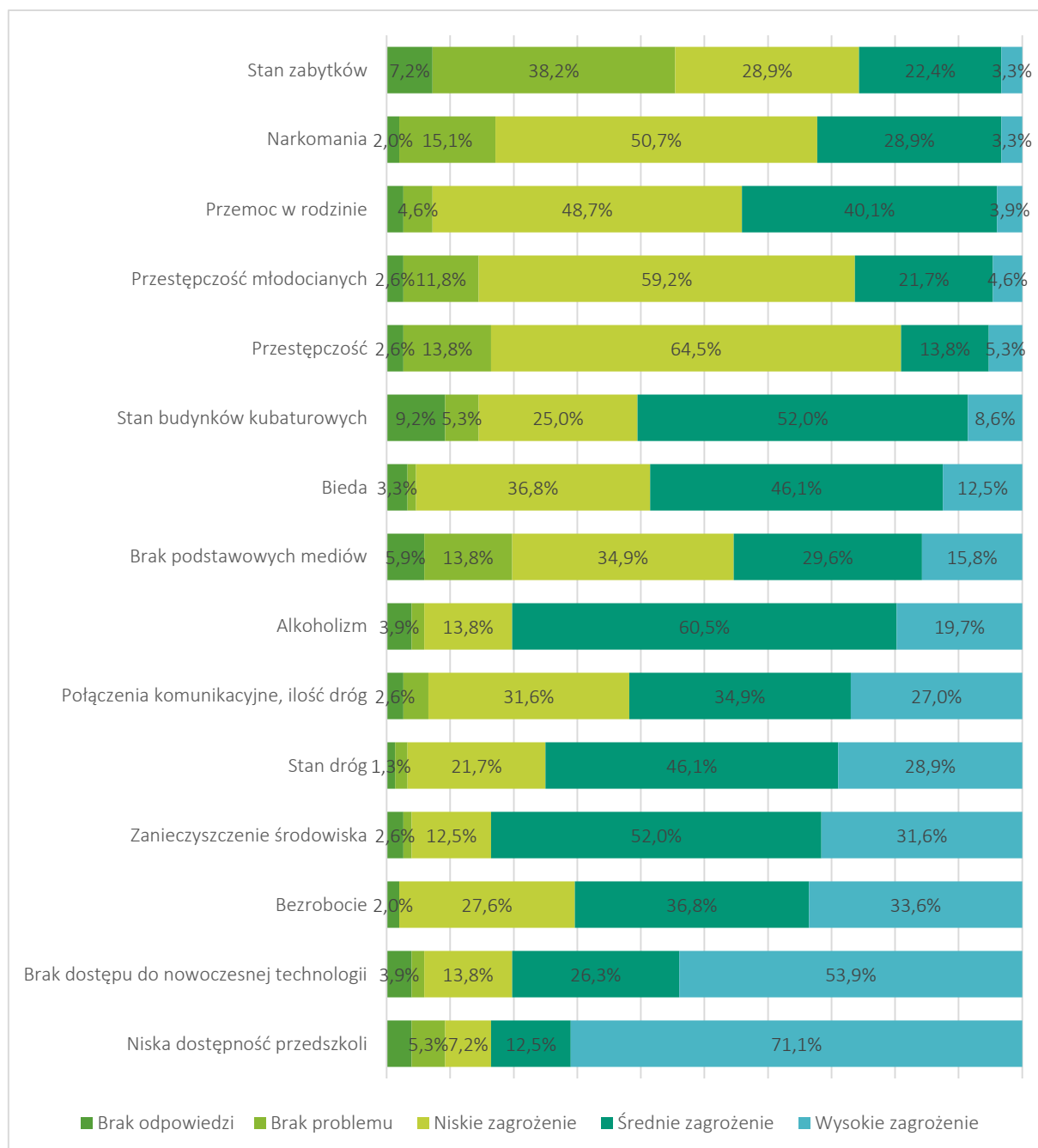
Wykres 7 Ocena elementów jakości życia

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=152

Kolejne pytanie poświęcone było diagnozie problemów występujących na wskazanym obszarze. Zadaniem ankietowanych było określenie natężenia problemów w skali od wysokiego zagrożenia problemem do braku problemu. Za najwyższe zagrożenia respondenci uznali niską dostępność do przedszkoli oraz brak dostępu do nowoczesnej technologii. W następnej kolejności jako istotne problemy społeczne mieszkańcy wymienili: alkoholizm, biedę, przemoc w rodzinie, a wśród problemów ze sfer pozaspółecznych średniego zagrożenia mieszkańcy dopatrują się w: zanieczyszczeniu środowiska, złym stanie budynków i infrastruktury drogowej.

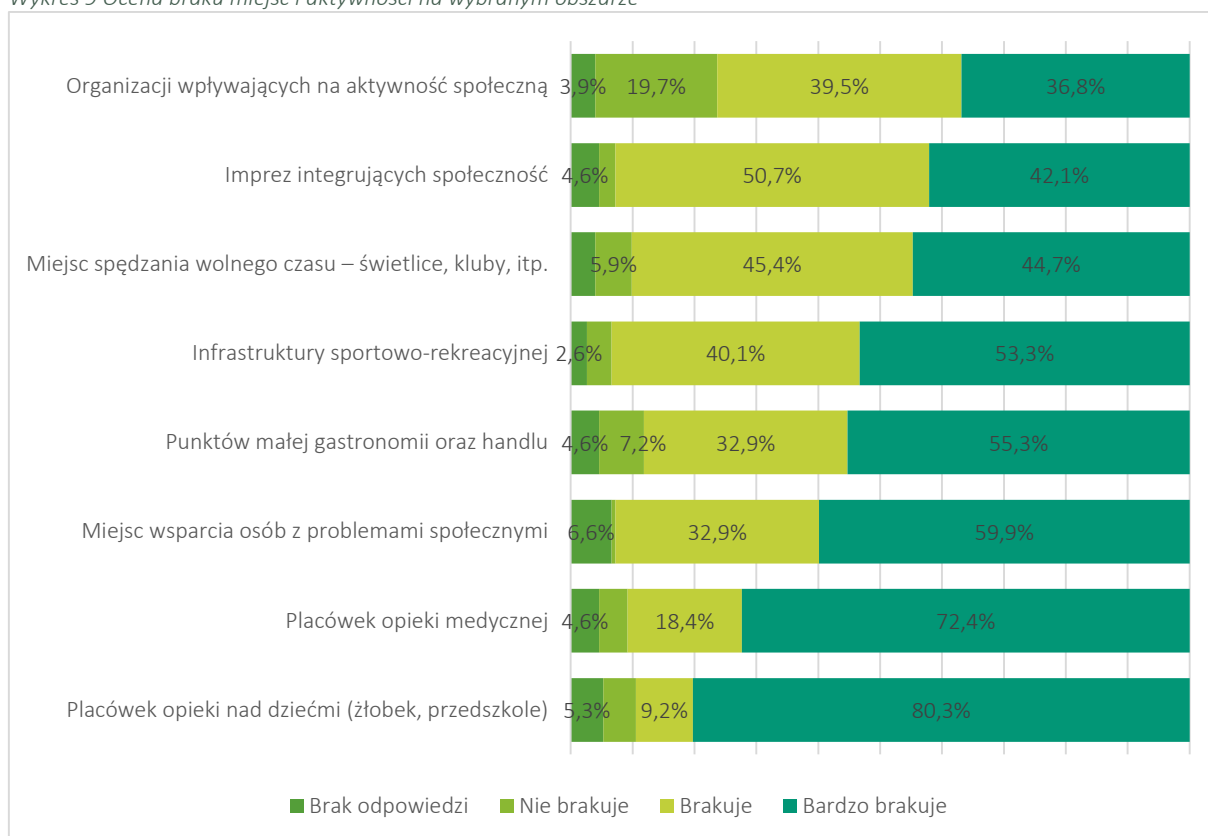
Wykres 8 Gradacja problemów występujących na wybranym obszarze

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=152

W ostatnim pytaniu zadaniem badanych było wskazanie rodzaju miejsc i aktywności, których brakuje na wybranym obszarze. Ankieterzy mieli wybór po jednej z odpowiedzi w 3-stopniowej skali od „nie brakuje” do „bardzo brakuje”. Respondenci wskazali na deficyty w zakresie placówek opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola), placówek opieki medycznej, miejsc wsparcia dla osób z problemami społecznymi. Braki widoczne są także w zakresie punktów handlowych i małej gastronomii, a także w zakresie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Wykres 9 Ocena braku miejsc i aktywności na wybranym obszarze

Źródło: wyniki badań ankietowych, n=152

Należy podkreślić, że analizowana ankieta nie miała charakteru badania reprezentatywnego, a jest sondażem diagnostycznym, w którym badani wyrażają swoje subiektywne opinie. Nie mniej jednak wypowiedzi respondentów powinny w znacznej mierze wyznaczyć przyszłe kierunki działań rewitalizacyjnych.

5. Pogłębiona analiza obszaru zdegradowanego

Obszar zdegradowany w gminie Radymno obejmuje 4 sołectwa: Duńkowice, Ostrów, Świąte oraz Zabłotce. Zgodnie z wymogami ustawy powierzchnia obszaru rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni całej gminy, a liczba ludności obszaru rewitalizacji nie może być wyższa niż 30% mieszkańców całej gminy, dlatego zdecydowano o zawężeniu podobszaru Ostrów. Oznacza to, że obszar rewitalizacji w gminie Radymno dzieli się na 4 podobszary: podobszar Duńkowice (całe sołectwo), podobszar Ostrów (sołectwo poza terenem zabudowy od nr 1 do nr 100), podobszar Świąte (całe sołectwo) i podobszar Zabłotce (całe sołectwo).

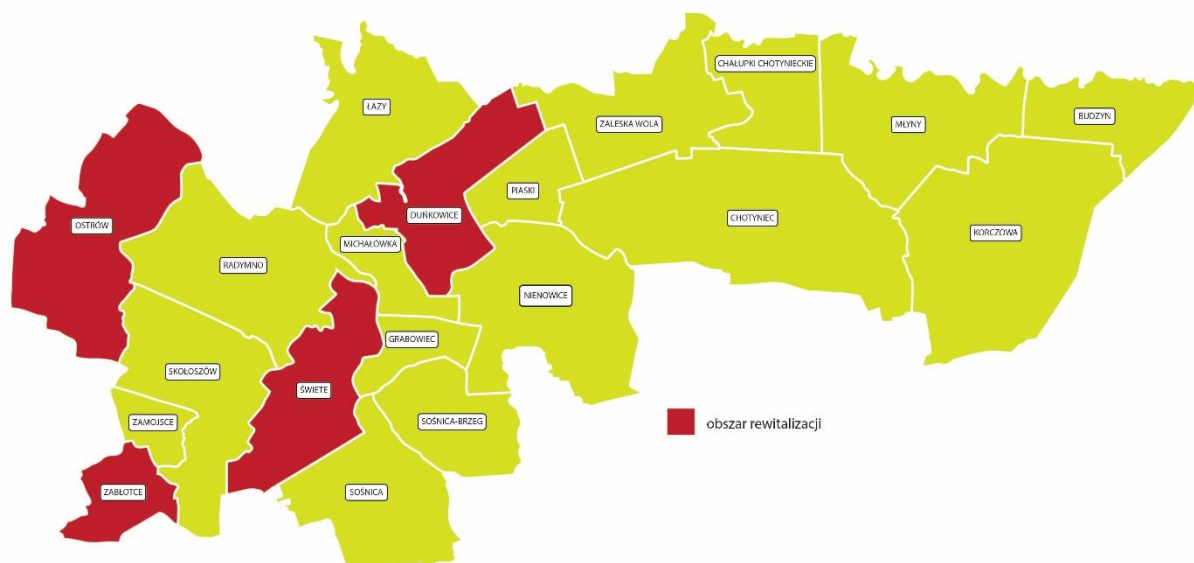
Tabela 5 Wskaźniki obligatoryjne

	Powierzchnia [ha]	% powierzchni	Ludność [os]	% ludności
Obszar rewitalizacji łącznie	3 490	19,13%	3858	28,46%
Podobszar Duńkowice	1 100	6,03%	798	6,93%
Podobszar Ostrów	1 020	5,59%	1 028	8,93%
Podobszar Świąte	960	5,26%	1 039	9,03%
Podobszar Zabłotce	410	2,25%	411	3,57%
Gmina Radymno	18 240		11 511	
Wskaźnik obligatoryjny	Maksymalnie 20%		Maksymalnie 30%	

Źródło: dane UG Radymno

Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji na terenie gminy Radymno prezentuje poniższa mapa.

Grafika 17 Obszar rewitalizacji w gminie Radymno

Źródło: opracowanie własne

5.1 Podobszar Duńkowice

5.1.1 Charakterystyka podobszaru

Podobszar Duńkowice obejmuje teren sołectwa Duńkowice położonego w gminie Radymno, w powiecie jarosławskim. Obszar zajmuje powierzchnię 1 100 ha i zamieszkuje go 798 osób. Obszar cechują uwarunkowania charakterystyczne dla terenów gminy Radymno zlokalizowanych po wschodniej stronie rzeki San, czyli niska gęstość zaludnienia, duża liczba kompleksów leśnych i terenów zalewowych oraz zastoisk wodnych. Część terenów to niewykorzystane i niszczące obiekty byłych państwowych gospodarstw rolnych i rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

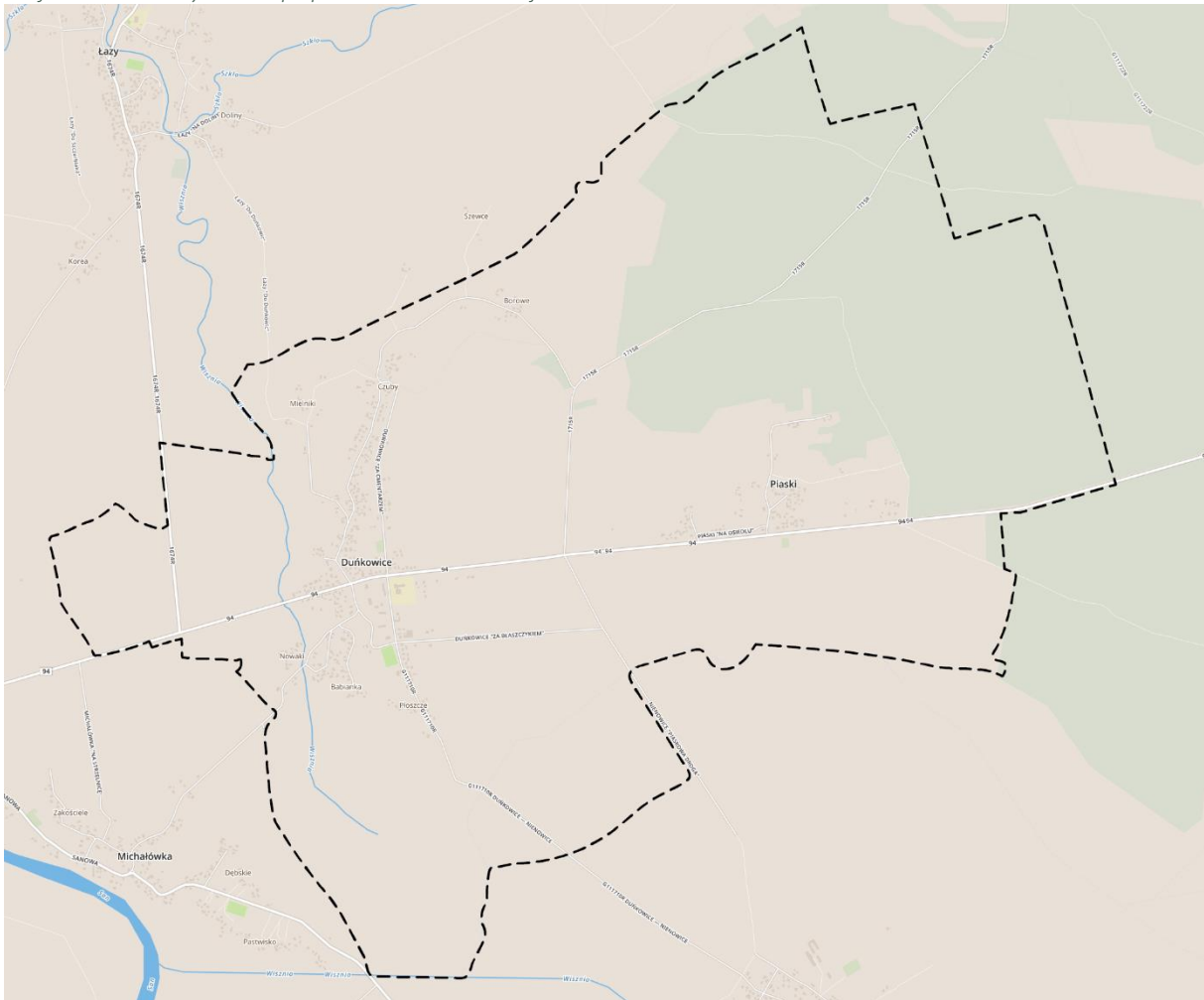
Na terenie obszaru obserwuje się braki infrastrukturalne, które jako uzupełnione, umożliwiałyby integrację społeczeństwa.

Niewykorzystany pozostaje budynek świetlicy\centrum kultury wraz z terenem przyległym, który mógłby zostać wykorzystany dla pobudzenia integracji społecznej grup w różnym wieku, szczególnie że społeczność Duńkowic jest bardzo aktywna.

5.1.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji

Na poniższej mapie zaprezentowano zasięg terytorialny podobszaru Duńkowice.

Grafika 18 Schematyczna mapa podobszaru rewitalizacji Duńkowice

Źródło: opracowanie własne

5.1.3 Sfera społeczna

Podobszar Duńkowice zamieszkiwany jest przez 798 osób, co stanowi 6,93% ogółu mieszkańców gminy Radymno. Zamieszczone w poniższej tabeli wskaźniki z zakresu demografii potwierdzają, że obszar dotknięty jest zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na ludność w wieku produkcyjnym jest tutaj wyższa niż w gminie.

Tabela 6 Wskaźniki z zakresu demografii

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	19,92%	19,17%
Liczba ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem	63,01%	57,64%
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	17,07%	16,91%
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	27,08%	29,34%

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Jednym ze zdiagnozowanych problemów w sferze społecznej jest bezrobocie, które implikuje niekorzystną sytuację materialną rodzin i niepożądane zachowania społeczne. Analiza zjawiska bezrobocia wykazała, że problemem tym szczególnie dotknięty jest obszar Duńkowice.

Wyprowadzone wskaźniki wyraźnie ujawniają niską kondycję społeczną obszaru w omawianym aspekcie. Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w obszarze Duńkowice w porównaniu z wartościami dla całej gminy. Kolorem zaznaczono wartości niekorzystne wskaźnika w obszarze Duńkowice w porównaniu do wartości wskaźnika dla gminy Radymno. Wartości wskaźników dla podobszaru Duńkowice znacząco przekraczają wartości dla gminy. Szczególną uwagę zwraca fakt, że blisko połowa osób bezrobotnych pozostaje w tym stanie długotrwale, co stanowi źródło niekorzystnych postaw społecznych i grozi utrwalaniem się tego zjawiska.

Tabela 7 Wskaźniki z zakresu bezrobocia

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	6,61	8,90
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	39,42%	49,30%
Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10,49%	15,43%
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	4,13%	7,6%

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Istotnym aspektem w kontekście planowania działań rewitalizacyjnych, ukazującym kondycję podobszaru Duńkowice jest sytuacja w zakresie koniecznych działań pomocowych skierowanych do mieszkańców obszaru. Skala wsparcia GOPS udzielanego dla mieszkańców tego terenu wynika przede wszystkim z dużego skupiska patologii (głównie przemoc i alkoholizm), oraz wskaźnika bezrobocia. Potwierdza to przeprowadzona analiza danych uzyskanych dla podobszaru Duńkowice.

Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w obszarze Duńkowice w porównaniu z wartościami dla całej gminy. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Duńkowice w porównaniu do wartości wskaźnika dla gminy Radymno. Wskaźniki wypracowane dla tego zagadnienia obrazują złą sytuację na terenie zdegradowanym, wartości wskaźników w porównaniu z gminą Radymno są znacząco wyższe. Uwagę zwraca przede wszystkim zjawisko przemocy i liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty, co potwierdza niekorzystną kondycję społeczną obszaru Duńkowice. Przemoc rodzinna często bywa konsekwencją długotrwałego bezrobocia.

Tabela 8 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS na 100 mieszkańców	3,78	4,76
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	2,27	0,50
Liczba ofiar przemocy na 100 mieszkańców	0,17	0,25
Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,26	0,88

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Aktywność społeczną mieszkańców Duńkowic zaprezentowano w odniesieniu do zaangażowania w działalność organizacji pozarządowych. W Duńkowicach funkcjonują 3 stowarzyszenia, co stanowi 7,31% wszystkich podmiotów sektora NGO w gminie Radymno.

W zakresie edukacji dzieci i młodzież zabezpiecza Zespół Szkół w Duńkowicach im. Wojsk Ochrony Pogranicza, w ramach którego funkcjonuje szkoła podstawowa i gimnazjum. Wyniki sprawdzianu 6-klasisty przeprowadzonego w 2015 r. pokazują, że średni wynik uzyskany przez uczniów z Duńkowic jest niższy niż dla gminy Radymno.

Tabela 9 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,36	0,38
Wyniki sprawdzianu 6-klasisty	61,76%	51,0%

Źródło: Urząd Gminy Radymno

5.1.4 Sfera gospodarcza

Podobszar Duńkowice pełni głównie funkcje mieszkalne. Liczba zarejestrowanych tutaj podmiotów gospodarczych wynosi zaledwie 20, co stanowi 6,17% ogólnej liczby podmiotów w gminie. Jest to głównie działalność handlowa i usługowa. Na obszarze nie ma zarejestrowanej żadnej działalności agroturystycznej, pomimo korzystnych warunków naturalnych, rolniczego charakteru oraz produkcji ekologicznej żywności.

Wskaźnik aktywności gospodarczej obliczony na podstawie zarejestrowanych działalności w stosunku do liczby mieszkańców przedstawia tabela poniżej.

Tabela 10 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Aktywność gospodarcza na 100 mieszkańców	2,81	2,51
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	324	20
Liczba ludności	11 511	798

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

5.1.5 Sfera środowiskowa

Jednym z większych problemów w sferze środowiskowej, które dotyczą podobszaru Duńkowice, jest niska emisja spalin pochodzących z przydomowych pieców oraz zanieczyszczenia komunikacyjne. Zanieczyszczenia powietrza pochodzą głównie z procesów grzewczych z zabudowy mieszkaniowej oraz z transportu indywidualnego. Zły stan techniczny budynków, wysoka energochłonność oraz przestarzały model ogrzewania budynków, głównie paliwami stałymi, często niskiej jakości tworzą zjawisko zwane „niską emisją”. W podobszarze Duńkowice mieszczą się 173 gospodarstwa prywatne, które stanowią 6,85% wszystkich gospodarstw w gminie. Duży problem wśród gospodarstw indywidualnych stanowi często niska sprawność układu grzewczego. Wynika to głównie z niskiej sprawności samego źródła ciepła (kotła/pieca), a także ze złego stanu technicznego instalacji wewnętrznych, która zwykle jest rozregulowana, a rury źle izolowane i podobnie jak grzejniki zarośnięte osadami stałymi.

Problemem środowiskowym jest również niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych oraz gospodarstwach indywidualnych. Według informacji pozyskanych z Urzędu Gminy w Radymnie tylko 6% mieszkańców całej gminy Radymno wykorzystuje OZE, a dokładniej kolektory słoneczne w gospodarstwach domowych. Budynki użyteczności publicznej ogrzewane są przez kotły gazowe oraz kotły na paliwo stałe, którym jest węgiel. Dlatego ważne jest wspieranie działań proekologicznych i promocja alternatywnych źródeł energii wśród mieszkańców i inwestorów. Dla poprawy stanu środowiska naturalnego na obszarze wymagana jest także poprawa systemu komunikacji – ograniczenie ruchu kołowego, modernizacja oświetlenia drogowego, a drugiej strony poprawa systemu segregacji odpadów i regularne dbanie o czystość, włączając w to edukację ekologiczną mieszkańców. O aktywności ekologicznej mieszkańców podobszaru Duńkowice świadczy fakt że 11% gospodarstw prywatnych wzięło udział w badaniu ankietowym w czasie budowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Radymno³.

Kolejnym czynnikiem, który negatywnie wpływa na jakość życia w obszarze Duńkowice jest hałas, mający coraz większe znaczenie. Jego źródłem jest przede wszystkim rosnący ruch na drodze DK 94 przebiegającej przez Duńkowice. Powoduje on pewne pogorszenie klimatu akustycznego w obrębie

³ Ankietyzacja przeprowadzana na potrzeby tworzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Radymno

zabudowy mieszkaniowej. Wartość wskaźnika natężenia hałasu stanowi wypadkową istniejącego układu komunikacyjnego.

W poniższej tabeli każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego)

Tabela 11 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla podobszaru Duńkowice i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Natężenie hałasu	2,58	2,00
Emisja zanieczyszczeń	2,58	2,00
Liczba gospodarstw prywatnych	2 522	173
Udział gospodarstw biorących udział w opracowaniu PGN	11,3%	11,0%

Źródło: opracowanie własne

5.1.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar Duńkowice tworzy powiązania funkcjonalne z sołectwami: Łazy, Piaski i Zaleska Wola zlokalizowanymi w gminie Radymno. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru rewitalizacji Duńkowice wyznacza poziom degradacji przestrzeni publicznej poprzez określenie stanu technicznego budynków, a na podstawie danych dotyczących liczby obiektów obliczona została wartość średnia dla poszczególnych jednostek statystycznych, a także dla całej gminy. Stan techniczny budynków jest niezadowolający, cechuje je wysoka energochłonność oraz przestarzały model ogrzewania. Ponadto w Duńkowicach obserwuje się deficyty w zapewnieniu dostawy wody z ujęcia w łąkach, brak sieci gazowej, brak kanalizacji zbiorczej zakończonych oczyszczalnią.

Drugim analizowanym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców na omawianych obszarach jest dostęp do placówek edukacyjnych, kultury, świetlic i bibliotek. Wartość wskaźnika przeliczona jest na 100 mieszkańców. Ograniczony dostęp do placówek może utrudniać realizację potrzeb kulturalnych mieszkańców i uzyskiwanie lepszych osiągnięć szkolnych przez młodsze pokolenia. Na analizowanym obszarze funkcjonuje Zespół Szkół w Duńkowicach im. Wojsk Ochrony Pogranicza w ramach którego jest szkoła podstawowa i gimnazjum. Na cele edukacyjno-kulturalne mógłby być wykorzystany obecnie nieczynny budynek publiczny znajdujący się na terenie analizowanego obszaru.

Tabela 12 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Poziom degradacji przestrzeni publicznej	2,89	2,00
Dostępność usług edukacyjnych	0,19	0,25

Źródło: opracowanie własne

5.1.7 Sfera techniczna

Oceny sfery technicznej dokonano w oparciu o analizę wskaźnika: dostępność komunikacyjna. Niska dostępność komunikacyjna może także przekładać się na niższą dostępność do usług kulturalnych, edukacyjnych czy opiekuńczych i tym samym wpływać niekorzystnie na kształtowanie się sfery społecznej. Charakterystyczne dla całej gminy Radymno jest to, że nie funkcjonuje tutaj żadna komunikacja autobusowa, ani samochodowa zorganizowana. Mieszkańcy zdani są na posiadanie własnych pojazdów.

Wskaźnik dostępności komunikacyjnej wyprowadzono w oparciu o analizę długości dróg przebiegających przez obszar oraz ich jakości, a także uwzględniono istotny czynnik jakim jest brak komunikacji zorganizowanej. Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego), co pozwoliło wyprowadzić syntetyczny wskaźnik dostępności komunikacyjnej.

Tabela 13 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Wskaźnik dostępności komunikacyjnej	3,5	2,00

Źródło: opracowanie własne

5.1.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy

Zgodnie z Uchwałą Posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 194/3956/16 z dnia 12.07.2016 r. w sprawie przyjęcia Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 sporządzono zbiorczą tabelę wskaźników, z których co najmniej 4 powinny przekraczać referencyjną wartość wojewódzką (być wyższa lub niższa), aby kwalifikować obszar do procesu odnowy. Większość wskaźników obliczono dla 2014 roku, chyba że wskazano inaczej. Kolorem czerwonym oznaczono obszary przekroczeń.

Tabela 14 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na liczbę ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania. a) Wiek przedprodukcyjny - w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat. b) Wiek poprodukcyjny - w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej. c) Wiek produkcyjny - wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18- 59 lat.	27,9%	27,08%	35,80%	GUS BDL
Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	Liczba długotrwale bezrobotnych przypadająca na liczbę bezrobotnych ogółem wg miejsca zamieszkania.	61,50%	39,42%	60,29%	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	10,20%	10,49%	27,98%	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania. Zostały uwzględnione jedynie osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie, wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej.	6,1	3,78	4,5	na podstawie GOPS

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Wyniki egzaminów 6-klasisty	Jakość edukacji (poziom nauczania) w poszczególnych gminach można ocenić na podstawie wyników egzaminów szóstoklasistów.	67,7	61,76	61,94	OKE Kraków
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	7,64	2,81	2,38	GUS BDL
Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	1,32	2,27	1,38	Na podstawie danych KP w Radymnie
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Zsumowana liczba organizacji pozarządowych (podmiotów niezależnych od administracji publicznej) w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania.	0,32 (2015)	0,16 (2015)	0,13 (2015)	Na podstawie bazy ems.ms.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

5.1.9 Potencjały obszaru

Obszar rewitalizacji Duńkowice, co zostało wskazane w przeprowadzonej szczegółowej diagnozie, boryka się z problemami, które w zasadniczy sposób wpływają na obniżenie jakości życia jego mieszkańców, jak również implikują niską atrakcyjność turystyczną, osiedleńczą i gospodarczą. Wśród głównych problemów społecznych obszaru wymienić należy postępujące zjawisko starzenia się społeczności lokalnej, koncentrację czynów określanych jako przemoc, wyższą niż w pozostałych obszarach gminy liczbę osób długotrwale pozostających bez pracy.

W zakresie technicznym i funkcjonalnym obszaru zauważalna jest degradacja przestrzeni publicznej, budynki są energochłonne. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na niską jakość infrastruktury drogowej wraz ze znacznym natężeniem ruchu kołowego (w szczególności samochodów dostawczych i ciężarowych), ze względu na przebiegającą przez obszar drogę DK 94. Taki stan rzeczy doprowadza do degradacji środowiska naturalnego i generuje różne zagrożenia wpływające na stan zdrowia mieszkańców. Obszar zdecydowanie wymaga działań wspierających integrację społeczną co zostało wyartykułowane przez respondentów w ankiecie.

Pomimo wskazanych deficytów podobszar Duńkowice posiada jednak duży potencjał rozwojowy, który może w przyszłości przyczynić się do poprawy jego atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i gospodarczej. Wśród najważniejszych atutów obszaru wymienić można:

1. Stosunkowo duża liczba kompleksów leśnych i terenów zalewowych oraz zastoisk wodnych, co czyni obszar bardzo atrakcyjnym przyrodniczo.
2. Uwarunkowania sprzyjające działalności agroturystycznej - korzystne warunki naturalne, rolniczy charakter i możliwości produkcji ekologicznej żywności.
3. Kolejnym zasobem obszaru jest jego wartość kulturowa. Duńkowice posiadają ciekawą historię, która może stać się kanwą do rozwoju oferty turystycznej.
4. Położenie na trasie DK 94, co sprzyja dostępności komunikacyjnej i rozwojowi gospodarczemu. W konsekwencji znaczna liczba mieszkańców całej gminy skorzysta z infrastruktury i usług tutaj świadczonych przyczyniając się do wzrostu gospodarczego.
5. Spory potencjał społeczny, który przejawia się w działalności NGO i współpracy z samorządem gminy Radymno.
6. Niewykorzystana dotychczas infrastruktura (obiekt i przyległy mu teren), która służyć może celom aktywności społecznej.

5.2 Podobszar Ostrów

5.2.1 Charakterystyka podobszaru

Podobszar Ostrów obejmuje część wsi Ostrów leżącej w gminie Radymno, przy trasie międzynarodowej E-4. Obszar zamieszkiwany jest przez 1028 mieszkańców i zajmuje powierzchnię 1 020 ha.

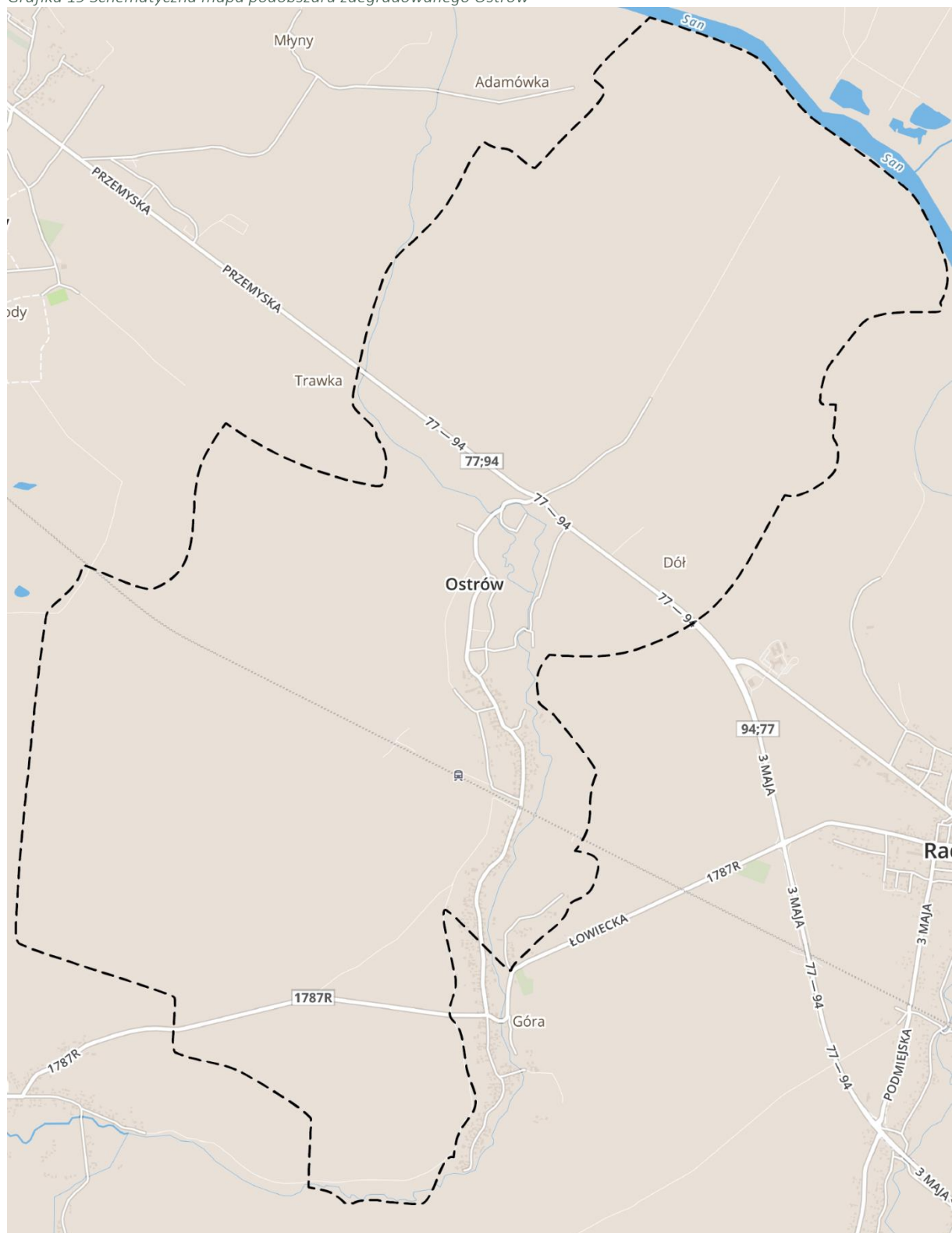
Ostrów założony został prawdopodobnie w 2 połowie XIV wieku i zlokalizowany jest wzdłuż najstarszego szlaku handlowego. Atrakcyjnym turystycznie zasobem jest tutaj parafia łaćńska p.w. Matki Bożej Królowej Polski, erygowana przy kościele drewnianym. Obecny kościół murowany wybudowany został w latach 1981-1985, według projektu architekta Władysława Pieńkowskiego i konstruktora Jędrzejewskiego. Wystrój malarski wnętrza wykonał w 1987 r. artysta z Krakowa Paweł Mitka, wystrój rzeźbiarski w prezbiterium i ołtarz Stanisław Lenar.

Na podobszarze obserwuje się braki infrastrukturalne, które wpływają na jego kondycję społeczną w kontekście możliwości spędzania wolnego czasu i integracji społecznej i międzypokoleniowej. Brakuje miejsca dla imprez lokalnych czy siłowni zewnętrznej.

5.2.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji

Na poniższej mapie zaprezentowano zasięg terytorialny podobszaru Ostrów.

Grafika 19 Schematyczna mapa podobszaru zdegradowanego Ostrów

Źródło: opracowanie własne

5.2.3 Sfera społeczna

Podobszar Ostrów zamieszkiwany jest przez 1 028 osób, co stanowi 8,93% ogółu mieszkańców gminy Radymno. Analiza zagadnień demograficznych potwierdza, że obszar zagrożony jest zjawiskiem starzenia się społeczeństwa, liczba osób w wieku poprodukcyjnym zbliżona jest do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na ludność w wieku produkcyjnym jest tutaj wyższa niż w gminie. Oznacza to konieczność podjęcia działań aktywizujących senioralną część społeczności

Tabela 15 Wskaźniki z zakresu demografii

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Ostrów
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	19,92%	18,57%
Liczba ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem	63,01%	64,04%
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	17,07%	18,01%
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	27,08%	28,12%

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Ogromnym problemem w zakresie sfery społecznej jest bezrobocie. Analiza zjawiska bezrobocia na poziomie całej gminy Radymno wykazała, że problemem tym szczególnie dotknięty jest podobszar Ostrów. Blisko połowa osób bezrobotnych dotknięta jest tym problemem w sposób trwały. Osoby te często prezentują postawy społeczne przejawiające się zniechęceniem i brakiem konstruktywnych działań, które mogłyby zmienić ich sytuację. Dlatego konieczne jest ich wsparcie, aby powstrzymać zjawiska niepożądanych zachowań społecznych i ich ewentualnego dziedziczenia.

Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w porównaniu z wartościami dla całej gminy. Kolorem zaznaczono wartości niekorzystne wskaźnika w podobszarze Ostrów w porównaniu do wartości wskaźnika dla gminy Radymno. Uwagę zwraca fakt, że wartości wskaźników dla podobszaru Ostrów znacząco przekraczają wartości dla gminy Radymno.

Tabela 16 Wskaźniki z zakresu bezrobocia

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Ostrów
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	6,61	7,02
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	39,42%	43,36%
Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10,49%	10,96%
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	4,13%	4,75%

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Zjawiskiem obserwowanym w kontekście wysokich wskaźników z zakresu bezrobocia w podobszarze Ostrów jest nieadekwatne do nich niskie korzystanie z pomocy społecznej. Sytuacja ta może być podyktowana faktem, że zgłaszanie się po pomoc społeczną oznacza ujawnienie swojej faktycznej sytuacji materialnej (wizyty pracowników socjalnych, wywiady środowiskowe), a ta często odbiega

od przeciętnego statusu osoby długotrwale bezrobotnej. Należy mieć na uwadze, że podobszar Ostrów leży w strefie przygranicznej, co stwarza możliwości nieoficjalnego zarobkowania. Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w obszarze Ostrów w porównaniu z wartościami dla całej gminy.

Tabela 17 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Ostrów
Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS na 100 mieszkańców	3,78	3,42
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	2,27	0,62
Liczba ofiar przemocy na 100 mieszkańców	0,17	0,37
Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,26	0,19

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Aktywność społeczna mieszkańców podobszaru Ostrów jest wyższa niż w gminie Radymno. Jest to niewątpliwie potencjał który sprzyja przeprowadzaniu procesu rewitalizacji.

W zakresie edukacji dzieci i młodzież zabezpiecza Zespół Szkół w Ostrowie, w ramach którego funkcjonuje szkoła podstawowa i gimnazjum. Wyniki sprawdzianu 6-klasisty przeprowadzonego w 2015 r. pokazują, że średni wynik uzyskany przez uczniów z Ostrowa jest wyższy niż średnia dla gminy Radymno.

Tabela 18 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,36	0,31
Wyniki sprawdzianu 6-klasisty	61,76	64,0

Źródło: Urząd Gminy Radymno

5.2.4 Sfera gospodarcza

Podobszar Ostrów pełni głównie funkcje mieszkalne i gospodarcze. Liczba zarejestrowanych tutaj podmiotów gospodarczych wynosi 46, co stanowi 14,19% ogólnej liczby podmiotów w gminie. Jest to głównie działalność transportowa i duże gospodarstwa rolne. Wskaźnik aktywności gospodarczej obliczony na podstawie zarejestrowanych działalności w stosunku do liczby mieszkańców przedstawia tabela poniżej. Zauważyć należy że mieszkańcy podobszaru wykazują wysoki potencjał gospodarczy.

Tabela 19 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Ostrów
Aktywność gospodarcza na 100 mieszkańców	2,81	4,47
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	324	46
Liczba ludności	11 511	1 028

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

5.2.5 Sfera środowiskowa

W podobszarze Ostrów jednym z większych problemów w sferze środowiskowej jest niska emisja spalin pochodzących z przydomowych pieców oraz zanieczyszczenia komunikacyjne ze względu na położenie przy trasie międzynarodowej. Duży problem wśród gospodarstw indywidualnych stanowi często niska sprawność układu grzewczego. Wynika to głównie z niskiej sprawności samego źródła ciepła (kotła/pieca), a także ze złego stanu technicznego instalacji wewnętrznych. Zabudowa podobszaru stanowi 10,50% zabudowań w gminie, co przekłada się na generowanie zanieczyszczeń z układu grzewczego. Problemem występującym na terenie podobszaru jest również niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych oraz gospodarstwach indywidualnych. Zaledwie 6,3% gospodarstw prywatnych wzięło udział w ankietyzacji przeprowadzanej na potrzeby tworzenia Programu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Radymno. Jest to wyraz niskiego zaangażowania społecznego w kwestie środowiskowe, dlatego ważne jest wspieranie działań proekologicznych i promocja alternatywnych źródeł energii wśród mieszkańców i inwestorów. Dla poprawy stanu środowiska naturalnego na obszarze wymagana są: ograniczenie ruchu kołowego, modernizacja oświetlenia drogowego, a także poprawa systemu segregacji odpadów i zwiększenie korzystania z OZE, oraz podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Czynnikiem, który ma negatywny wpływ na jakość życia w obszarze Ostrów jest hałas generowany przez wzrastający ruch na drodze międzynarodowej przy której zlokalizowany jest obszar. Ma to zasadniczy wpływ na klimat akustyczny w obrębie zabudowy mieszkaniowej. Wartość wskaźnika natężenia hałasu stanowi wypadkową istniejącego układu komunikacyjnego i wzrastającego ruchu pojazdów, w tym pojazdów wielkogabarytowych.

Badane czynniki skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego).

Tabela 20 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Ostrów i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Ostrów
Natężenie hałasu	2,58	2,00
Emisja zanieczyszczeń	2,58	2,00
Liczba gospodarstw prywatnych	2 522	265
Udział gospodarstw biorących udział w opracowaniu PGN	11,3%	6,3%

Źródło: opracowanie własne

5.2.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar Ostrów posiada powiązania funkcjonalne z sołectwami: Skołoszów, Zabłotce oraz Zamojsce. Podobszar cechuje wysoki stopień zwodociągowania, podłączenia do sieci gazowej i elektrycznej realizowane są według potrzeb. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru rewitalizacji Ostrów ujawnia stan techniczny budynków, który jest niezadowalający, cechuje je wysoka energochłonność oraz przestarzały model ogrzewania. Dominuje tutaj zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa przy braku przykładów wykształconej formy przestrzennej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. Poziom degradacji przestrzeni publicznej wyznaczony został poprzez określenie stanu technicznego budynków, a na podstawie danych dotyczących liczby obiektów obliczona została wartość średnia dla podobszaru, a także dla całej gminy Radymno.

Kolejnym czynnikiem warunkującym jakość życia mieszkańców na analizowanym podobszarze rewitalizacji jest dostęp do placówek edukacyjnych, a także placówek kultury, świetlic i bibliotek. Wartość wskaźnika przeliczona jest na 100 mieszkańców. W sytuacji gdy dostęp do placówek jest ograniczony, potrzeby kulturalne i integracyjne mieszkańców pozostaną nie zaspokojone. Na terenie Ostrowa potrzeby edukacyjne zabezpiecza Zespół Szkół w Ostrowie, w ramach którego funkcjonuje szkoła podstawowa i gimnazjum. Natomiast bardzo ograniczone są możliwości spędzania wolnego czasu i integracji społecznej, ze względu na brak stosownych miejsc takich jak siłownie zewnętrzne, obiekty sportowe czy miejsca gdzie można organizować lokalne imprezy kulturalno-rozrywkowe.

Tabela 21 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Ostrów
Poziom degradacji przestrzeni publicznej	2,89	2,00
Dostępność usług edukacyjnych	0,19	0,12

Źródło: opracowanie własne

5.2.7 Sfera techniczna

Dostępność komunikacyjna analizowanego obszaru jest czynnikiem pozwalającym dokonać ocenę sfery technicznej. Niedostateczna dostępność komunikacyjna może także przekładać się na niższą dostępność do usług kulturalnych, edukacyjnych czy opiekuńczych i tym samym wpływać niekorzystnie na kształtowanie się sfery społecznej. Dlatego z jednej strony położenie na ważnym szlaku komunikacyjnym może sugerować wysoki poziom dostępności komunikacyjnej, jednak poziom połączeń zorganizowanych jest już ogromnym utrudnieniem i ograniczeniem i z punktu widzenia jakości życia na analizowanym terenie jest czynnikiem mocno tę jakość obniżającym.

Wskaźnik dostępności komunikacyjnej wyprowadzono w oparciu o analizę długości dróg przebiegających przez obszar oraz ich jakości, oraz wzięto pod uwagę dostępność komunikacji zorganizowanej. Zmienne zostały skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie

natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego), co pozwoliło wyprowadzić syntetyczny wskaźnik dostępności komunikacyjnej.

Tabela 22 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Ostrów
Wskaźnik dostępności komunikacyjnej	3,5	2,00

5.2.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy

Zgodnie z Uchwałą Posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 194/3956/16 z dnia 12.07.2016 r. w sprawie przyjęcia Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 sporządzono zbiorczą tabelę wskaźników, z których co najmniej 4 powinny przekraczać referencyjną wartość wojewódzką (być wyższa lub niższa), aby kwalifikować obszar do procesu odnowy. Większość wskaźników obliczono dla 2014 roku, chyba że wskazano inaczej. Kolorem czerwonym oznaczono obszary przekroczeń.

Tabela 23 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na liczbę ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania. a) Wiek przedprodukcyjny - w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat. b) Wiek poprodukcyjny - w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej. c) Wiek produkcyjny - wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18- 59 lat.	27,9	27,08%	36,59	GUS BDL
Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	Liczba długotrwale bezrobotnych przypadająca na liczbę bezrobotnych ogółem wg miejsca zamieszkania.	61,50%	39,42%	57,38	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	10,20%	10,49%	12,40	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania. Zostały uwzględnione jedynie osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie, wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej.	6,1	3,78	2,6	na podstawie GOPS

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Wyniki egzaminów 6-klasisty	Jakość edukacji (poziom nauczania) w poszczególnych gminach można ocenić na podstawie wyników egzaminów szóstoklasistów.	67,7	61,76	55,5	OKE Kraków
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	7,64	2,81	3,00	GUS BDL
Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	1,32	2,27	0,37	Na podstawie danych KP w Radymnie
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Zsumowana liczba organizacji pozarządowych (podmiotów niezależnych od administracji publicznej) w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania.	0,32 (2015)	0,16 (2015)	0,25	Na podstawie bazy ems.ms.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

5.2.9 Potencjały obszaru

Podobszar rewitalizacji Ostrów, co zostało wskazane w przeprowadzonej szczegółowej diagnozie, boryka się z problemami, które wyraźnie wpływają na obniżenie jakości życia jego mieszkańców, implikują niską atrakcyjność turystyczną i osiedleńczą. Przede wszystkim uwagę zwracają wysokie wskaźniki z zakresu bezrobocia. Towarzyszą temu niskie wskaźniki z zakresu pomocy społecznej co może wskazywać na istnienie problemu tzw. „szarej strefy”, co determinuje funkcjonowanie społeczności lokalnej i utrwała negatywne wzorce zachowań.

W zakresie technicznym i funkcjonalnym obszaru zauważalny jest niekorzystny stan techniczny zabudowy, brak dostatecznych rozwiązań korzystnych dla środowiska, a także ograniczone możliwości integracji społecznej ze względu na niską dostępność do placówek kulturalnych. Dodatkowo należy nadmienić niskiej jakości infrastrukturę drogową wraz ze znacznym natężeniem ruchu kołowego (w szczególności samochodów dostawczych i ciężarowych). Wśród najważniejszych atutów obszaru wymienić można:

1. Wysoką efektywność nauczania, o czym świadczy wysoki wskaźnik z zakresu edukacji. Potencjał ten można wykorzystać w budowaniu kapitału społecznego.
2. Ważnym zasobem obszaru jest jego wartość historyczna i kulturowa.
3. Ważnym zasobem obszaru jest ponadprzeciętna przedsiębiorczość jego mieszkańców. Już istniejące podmioty gospodarcze oraz potencjał w postaci przedsiębiorczości mogą stać się bazą do niwelowania negatywnych zjawisk społecznych.
4. Korzystne, jednak niedostatecznie wykorzystane, położenie obszaru, do prowadzenia działalności gospodarczej.
5. W konsekwencji znaczna liczba mieszkańców całej gminy korzysta z infrastruktury i usług tutaj świadczonych przyczyniając się do wzrostu gospodarczego.

5.3 Podobszar Święte

5.3.1 Charakterystyka podobszaru

Podobszar Święte stanowi sołectwo położone w województwie podkarpackim, w powiecie jarosławskim, w gminie Radymno. Rodowód wsi sięga XIV w. Podobszar zajmuje powierzchnię 960 ha i zamieszkiwany jest przez 1 039 mieszkańców.

W kontekście działań rewitalizacyjnych warto dostrzec zasoby podobszaru, które mogą stać się przyczynkiem procesu rewitalizacji. Do zagospodarowania pozostają tereny nad rzeką San, budynek po byłym Domu Nauczyciela, otoczenie budynku w którym mieści się Zespół Szkół w Świętem. Duże znaczenie ma aktywność społeczna mieszkańców podobszaru. Natomiast wizja lokalna i rozmowy z mieszkańcami ujawniają konkretne braki infrastrukturalne: zły stan byłego Domu Nauczyciela, zapotrzebowanie na miejsca rekreacji i spotkań typu boisko do siatkówki, stacja kajakowa, plac zabaw, bulodrom (miejsce do gry w bule), siłownia zewnętrzna.

5.3.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji

Na poniższej mapie zaprezentowano zasięg terytorialny podobszaru Duńkowice.

Grafika 20 Schematyczna mapa podobszaru zdegradowanego Duńkowiec

Źródło: opracowanie własne

5.3.3 Sfera społeczna

Podobszar Święte zamieszkiwany jest przez 1 039 osób, co stanowi 9,03% ogółu mieszkańców gminy Radymno. Wskaźniki z zakresu demografii potwierdzają, że podobszar jest zagrożony zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na ludność w wieku produkcyjnym jest tutaj wyższa niż w gminie. Wskaźnik osób w wieku przedprodukcyjnym jest natomiast wyższy niż w gminie co stanowi istotny potencjał podobszaru i należy wdrażać działania które pozwolą zatrzymać tę grupę społeczną w Świętem, gdy wejdzie już ona w okres produkcyjny.

Tabela 24 Wskaźniki z zakresu demografii

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Święte
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	19,92%	20,79%
Liczba ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem	63,01%	61,69%
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	17,07%	17,52%
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	27,08%	28,39%

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Podobnie jak we wcześniej omawianych podobszarach, w Świętem także obserwuje się problem jakim jest bezrobocie. Analiza zjawiska bezrobocia na poziomie całej gminy Radymno wykazała, że Święte jest szczególnie dotknięte tym problemem. Poniżej zestawione wskaźniki z zakresu bezrobocia wskazują na niską kondycję społeczną podobszaru w omawianym aspekcie. Kolorem zaznaczono wartości niekorzystne wskaźnika w podobszarze Święte w porównaniu do wartości wskaźnika dla gminy Radymno. Uwagę zwraca wysoki wskaźnik bezrobocia długotrwałego, co jest szczególnie groźne, gdyż implikuje niekorzystne sytuacje i zachowania społeczne, potęguje biedę i grozi utrwaleniem się zjawiska.

Tabela 25 Wskaźniki z zakresu bezrobocia

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Święte
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	6,61	6,83
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	39,42	42,25%
Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10,49	11,08%
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	4,13	4,68

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Sytuacja w zakresie koniecznych działań pomocowych skierowanych do mieszkańców na terenie podobszaru Święte jest niekorzystna. Skala wsparcia GOPS udzielonego dla mieszkańców tego terenu wynika przede wszystkim ze wskaźnika bezrobocia. Potwierdza to przeprowadzona analiza danych uzyskanych dla obszaru Święte. Liczba osób korzystających ze wsparcia GOPS jest tutaj znacznie wyższa niż na terenie gminy Radymno.

Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące sytuację w podobszarze Święte w porównaniu z wartościami dla całej gminy. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika w obszarze Święte

w porównaniu do wartości wskaźnika dla gminy Radymno. Wskaźniki wypracowane dla tego zagadnienia obrazują złą sytuację na terenie zdegradowanym. Uwagę zwraca przede wszystkim liczba korzystających ze wsparcia GOPS oraz liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”, co często jest efektem długotrwałego bezrobocia, ubóstwa i frustracji.

Tabela 26 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Duńkowice
Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS na 100 mieszkańców	3,78	4,14
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	2,27	0,48
Liczba ofiar przemocy na 100 mieszkańców	0,17	0,10
Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,26	0,48

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Aktywność społeczna mieszkańców podobszaru Święte nie jest wysoka. Również efekty nauczania ocenione w oparciu o wyniki sprawdzianu 6-klasisty odbiegają znacząco od średniej dla Gminy Radymno. W zakresie edukacji dzieci i młodzieży zabezpiecza Zespół Szkół w Świętem.

Tabela 27 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Święte
Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,36	0,29
Wyniki sprawdzianu 6-klasisty	61,76	53,0

Źródło: Urząd Gminy Radymno

5.3.4 Sfera gospodarcza

Podobszar Święte pełni głównie funkcje mieszkalne i korespondujące z nimi funkcje gospodarcze. Przede wszystkim jest to działalność usługowa i handlowa. Liczba zarejestrowanych tutaj podmiotów gospodarczych wynosi 33, co stanowi 10,18% ogólnej liczby podmiotów w gminie Radymno. Wskaźnik aktywności gospodarczej obliczony na podstawie zarejestrowanych działalności w stosunku do liczby mieszkańców przedstawia tabela poniżej. Dla podobszaru Święte wartość tego wskaźnika jest wyższa niż wartość dla gminy.

Tabela 28 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Święte
Aktywność gospodarcza na 100 mieszkańców	2,81	3,18
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	324	33
Liczba ludności	11 511	1 039

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

5.3.5 Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej podstawowym problemem dla podobszaru Święte jest niska emisja spalin pochodzących z przydomowych pieców oraz zanieczyszczenia komunikacyjne pochodzące z transportu

indywidualnego. Budownictwo na terenie podobszaru charakteryzuje się wysoką energochłonnością oraz nie ekologicznym ogrzewaniem budynków, co wynika głównie z niskiej sprawności samego źródła ciepła (kotła/pieca). W podobszarze Świąte mieszczą się 226 gospodarstwa prywatne, które stanowią 8,96% wszystkich gospodarstw w gminie Radymno.

Istotnym problemem występującym na terenie podobszaru Świąte jest również niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych oraz gospodarstwach indywidualnych. Dlatego ważne jest wspieranie działań proekologicznych i promocja alternatywnych źródeł energii wśród mieszkańców, którzy na terenie tego podobszaru są zainteresowani tematyką. W trakcie prac nad Programem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Radymno współpracowało 13,3% gospodarstw z tego terenu.

Czynnikiem, który negatywnie wpływa na jakość życia w obszarze Duńkowice jest hałas. Jego źródłem jest przede wszystkim rosnący ruch na drogach lokalnych oraz sąsiedztwo autostrady A4. Ze względu na brak komunikacji zorganizowanej, na terenie podobszaru porusza się coraz więcej pojazdów prywatnych. Powoduje to pogorszenie klimatu akustycznego w obrębie zabudowy mieszkaniowej. Wartość wskaźnika natężenia hałasu stanowi wypadkową istniejącego układu komunikacyjnego.

W poniższej tabeli analizowane zmienne skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego).

Tabela 29 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla podobszaru Duńkowice i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Świąte
Natężenie hałasu	2,58	2,00
Emisja zanieczyszczeń	2,58	2,00
Liczba gospodarstw prywatnych	2 522	226
Udział gospodarstw biorących udział w opracowaniu PGN	11,3%	13,3%

Źródło: opracowanie własne

5.3.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W zakresie przestrzenno-funkcjonalnym podobszar Świąte wykazuje powiązania z sołectwem Sośnica. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla podobszaru rewitalizacji Świąte określa poziom degradacji przestrzeni publicznej poprzez analizę stanu technicznego budynków, a na podstawie danych dotyczących liczby obiektów obliczona została wartość średnia dla podobszaru, a także dla całej gminy Radymno. Za niezadowolający należy uznać stan techniczny budynków, które wysoka energochłonność oraz przestarzały model ogrzewania. W zakresie edukacji dzieci i młodzież z terenu Świąte zabezpiecza Zespół Szkół w Świątem. Na terenie podobszaru brakuje placówek, które mogłyby stymulować

ożywienie rewitalizowanego obszaru pod względem kulturalnym, rekreacyjnym, społecznym, gospodarczym, edukacyjnych, sportowym, turystycznym). Wartość wskaźnika określającego dostępność usług edukacyjnych (w tym kulturalnych), przeliczona jest na 100 mieszkańców.

Tabela 30 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Świąte
Poziom degradacji przestrzeni publicznej	2,89	2,00
Dostępność usług edukacyjnych	0,19	0,29

Źródło: opracowanie własne

5.3.7 Sfera techniczna

W zakresie sfery technicznej dokonano wyboru wskaźnika dostępność komunikacyjna. Niska dostępność komunikacyjna, która charakteryzuje podobszar Świąte, przekłada się na niższą dostępność do usług kulturalnych, edukacyjnych czy opiekuńczych i tym samym wpływa niekorzystnie na kształtowanie się sfery społecznej. W podobszarze Świąte nie funkcjonuje komunikacja autobusowa, ani samochodowa zorganizowana. Mieszkańcy zdani są na własne pojazdy. Ponadto obszar oddalony jest od głównych dróg przebiegających przez gminę, co potwierdza wartość wskaźnika zamieszczonego w tabeli poniżej.

W oparciu o analizę długości dróg przebiegających przez obszar oraz ich jakości wyprowadzony został wskaźnik dostępności komunikacyjnej wyprowadzono w oparciu o analizę. Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego), co pozwoliło wyprowadzić syntetyczny wskaźnik dostępności komunikacyjnej.

Tabela 31 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Świąte
Wskaźnik dostępności komunikacyjnej	3,5	1,00

5.3.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy

Zgodnie z Uchwałą Posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 194/3956/16 z dnia 12.07.2016 r. w sprawie przyjęcia Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 sporządzono zbiorczą tabelę wskaźników, z których co najmniej 4 powinny przekraczać referencyjną wartość wojewódzką (być wyższa lub niższa), aby kwalifikować obszar do procesu odnowy. Większość wskaźników obliczono dla 2014 roku, chyba że wskazano inaczej. Kolorem czerwonym oznaczono obszary przekroczeń.

Tabela 32 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na liczbę ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania. a) Wiek przedprodukcyjny - w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat. b) Wiek poprodukcyjny - w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej. c) Wiek produkcyjny - wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18- 59 lat.	27,9	27,08%	43,77	GUS BDL
Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	Liczba długotrwale bezrobotnych przypadająca na liczbę bezrobotnych ogółem wg miejsca zamieszkania.	61,50%	39,42%	67,57	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	10,20%	10,49%	26,33	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania. Zostały uwzględnione jedynie osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie, wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej.	6,1	3,78	2,5	na podstawie GOPS

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Wyniki egzaminów 6-klasisty	Jakość edukacji (poziom nauczania) w poszczególnych gminach można ocenić na podstawie wyników egzaminów szóstoklasistów.	67,7	61,76	67,86	OKE Kraków
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	7,64	2,81	2,91	GUS BDL
Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	1,32	2,27	0,66	Na podstawie danych KP w Radymnie
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Zsumowana liczba organizacji pozarządowych (podmiotów niezależnych od administracji publicznej) w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania.	0,32 (2015)	0,16 (2015)	0,19	Na podstawie bazy ems.ms.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

5.3.9 Potencjały obszaru

Obszar rewitalizacji Świąte, co zostało wskazane w przeprowadzonej szczegółowej diagnozie, dotknięty jest problemami, które zdecydowanie wpływają na obniżenie jakości życia jego mieszkańców. Są również przyczyną niskiej atrakcyjności turystycznej, osiedleńczej i gospodarczej. Głównym problemem jest bezrobocie implikujące ubóstwo, konieczność korzystania z pomocy GOPS i niepożądane zachowania społeczne. W zakresie technicznym i funkcjonalnym należy wspomnieć o bardzo niskiej dostępności komunikacyjnej i niskim dostępie do placówek edukacyjno-kulturalnych. Obszar wymaga zatem działań wspierających integrację społeczną, działań stymulujących ożywienie lokalnej społeczności.

Świąte można jednak uznać za obszar, który dysponuje potencjałem mogącym przyczynić się do poprawy jego atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i gospodarczej. Wśród najważniejszych atutów obszaru wymienić można:

1. Atrakcyjne położenie nad rzeką San, z dala od głównych traktów komunikacyjnych, co może być wykorzystane dla rozwoju agroturystyki.
2. Kolejnym zasobem obszaru jest jego wartość kulturowa. Obszar posiada ciekawą historię, która może stać się kanwą do rozwoju oferty turystycznej.
3. Istotnym zasobem obszaru jest ponadprzeciętna przedsiębiorczość jego mieszkańców.
4. Ważnym zasobem jest aktywność społeczna mieszkańców i nastawienie proekologiczne.

5.4 Podobszar Zabłotce

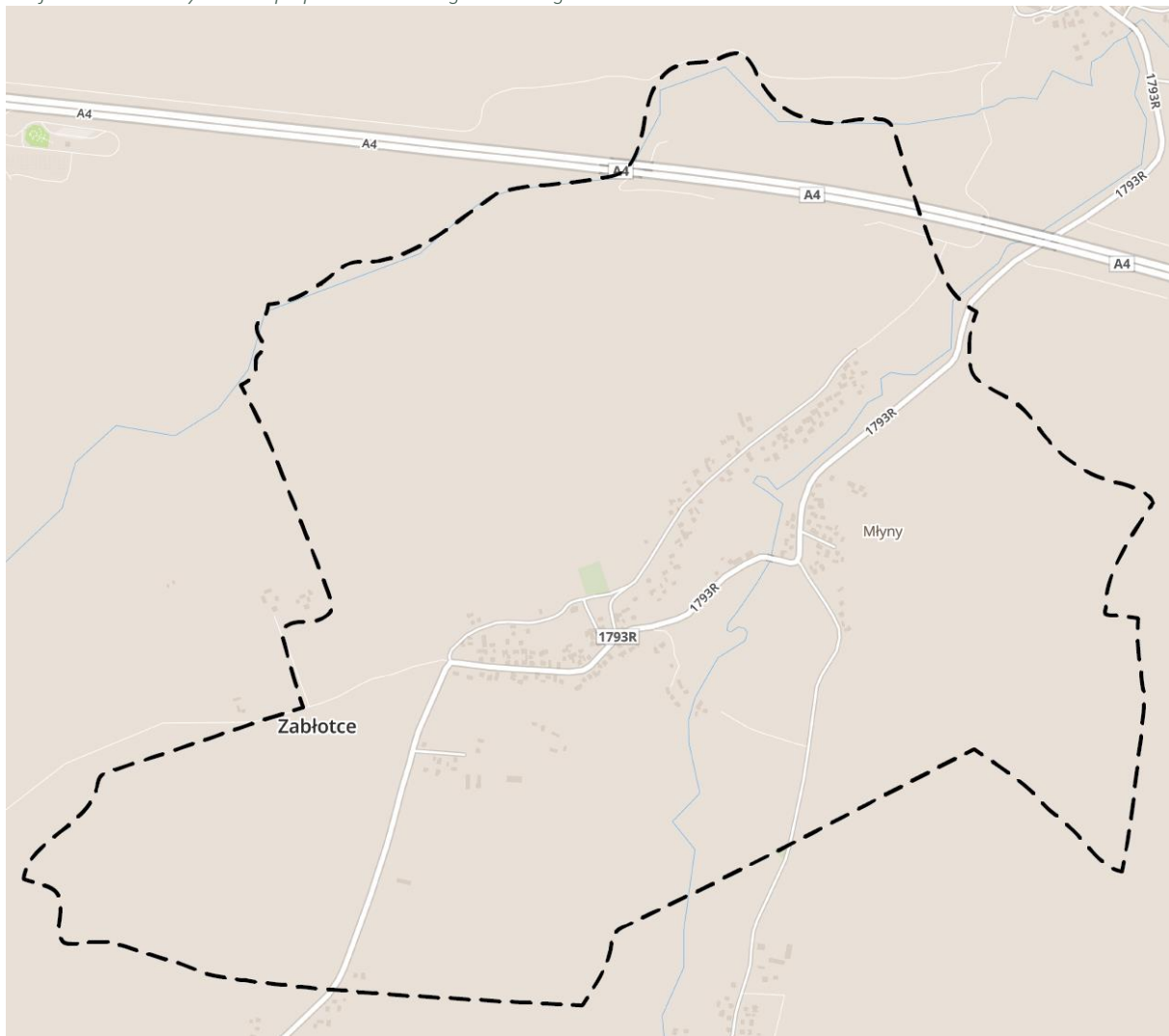
5.4.1 Charakterystyka podobszaru

Podobszar Zabłotce obejmuje teren sołectwa Zabłotce zlokalizowanego w gminie Radymno, w powiecie jarosławskim, w województwie podkarpackim. Obszar zajmuje powierzchnię 410 ha i jest najmniejszym spośród analizowanych obszarów rewitalizacji w niniejszym dokumencie. Zabłotce zamieszkuje 411 osób. W obrębie sołectwa jest położony zespół dworsko - parkowy objęty strefą ochrony konserwatorskiej B. Wizja lokalna przeprowadzona na tym terenie, rozmowy z mieszkańcami ujawniają konieczność podjęcia działań stymulujących ten teren pod względem społecznym, gospodarczym i infrastrukturalnym. Brakuje tutaj miejsc integrujących społeczność, która wykazuje aktywność i zainteresowanie swoim terenem. W kontekście działań rewitalizacyjnych stanowiących odpowiedź na zdiagnozowane problemy warto zadbać o zapewnienie miejsc służących integracji społecznej i międzypokoleniowej.

5.4.2 Zasięg terytorialny obszaru rewitalizacji

Na poniższej mapie zaprezentowano zasięg terytorialny podobszaru Zabłotce.

Grafika 21 Schematyczna mapa podobszaru zdegradowanego Zabłotce

Źródło: opracowanie własne

5.4.3 Sfera społeczna

Podobszar Zabłotce zamieszkiwany jest zaledwie przez 411 osób, co stanowi 3,57% ogółu mieszkańców gminy Radymno. Zamieszczone w poniższej tabeli wskaźniki z zakresu demografii pokazują, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na ludność w wieku produkcyjnym jest tutaj wyższa niż w gminie, natomiast dość wysoki jest udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem, co należy do cennych zasobów podobszaru.

Tabela 33 Wskaźniki z zakresu demografii

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	19,92%	23,84%
Liczba ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem	63,01%	59,85%
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	17,07%	18,73
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	27,08%	31,30

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Problemem w sferze społecznej analizowanego podobszaru jest bezrobocie, które implikuje niekorzystną sytuację materialną rodzin i niepożądane zachowania społeczne. Liczba osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest tutaj znacząco wyższa niż w gminie, podobnie jak liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców.

Wskaźniki zamieszczone w poniższej tabeli ujawniają niską kondycję społeczną obszaru w omawianym aspekcie. Kolorem zaznaczono wartości niekorzystne wskaźnika w podobszarze Zabłotce w porównaniu do wartości wskaźnika dla gminy Radymno.

Tabela 34 Wskaźniki z zakresu bezrobocia

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	6,61	9,00
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem	39,42%	37,84%
Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	10,49%	15,04%
Liczba długotrwale bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	4,13%	5,69%

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Ważnym aspektem w kontekście planowania działań rewitalizacyjnych jest sytuacja w zakresie koniecznych działań pomocowych skierowanych do mieszkańców obszaru. Skala wsparcia GOPS udzielonego dla mieszkańców tego terenu wynika przede wszystkim z dużego skupiska patologii (głównie przemoc i alkoholizm), oraz wskaźnika bezrobocia. Potwierdza to przeprowadzona analiza danych uzyskanych dla obszaru Zabłotce. Uwagę zwraca przede wszystkim zjawisko przemocy i liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty, co potwierdza niekorzystną kondycję społeczną podobszaru Zabłotce.

Poniżej przedstawiono wskaźniki obrazujące omawianą sytuację i dotyczące podobszaru Zabłotce w porównaniu z wartościami dla całej gminy. Kolorem zaznaczono wartości wyższe wskaźnika na terenie analizowanego podobszaru w porównaniu do wartości wskaźnika dla gminy Radymno. Wskaźniki wypracowane dla tego zagadnienia obrazują bardzo niekorzystną sytuację w podobszarze Zabłotce, wartości wskaźników w porównaniu z gminą Radymno są znacząco wyższe..

Tabela 35 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS na 100 mieszkańców	3,78	4,14
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	2,27	0,00
Liczba ofiar przemocy na 100 mieszkańców	0,17	0,24
Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,26	0,49

Źródło: Urząd Gminy Radymno

Mieszkańców podobszaru Zabłotce charakteryzuje duża aktywność społeczna. Liczba organizacji pozarządowych przypadająca na 100 mieszkańców potwierdza to zaangażowanie.

W zakresie edukacji dzieci i młodzież zabezpiecza Zespół Szkół w Skołoszowie, ale budynek szkolny funkcjonuje w Zabłotcach. Wyniki sprawdzianu 6-klasisty przeprowadzonego w 2015 r. pokazują, że średni wynik uzyskany przez uczniów z podobszaru Zabłotce jest niższy niż średnia dla gminy Radymno.

Tabela 36 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców	0,36	0,49
Wyniki sprawdzianu 6-klasisty	61,76	56,00

Źródło: Urząd Gminy Radymno

5.4.4 Sfera gospodarcza

Podobszar Zabłotce pełni głównie funkcje mieszkalne. Są tutaj zarejestrowane tylko 2 podmioty gospodarcze. Na obszarze nie ma zarejestrowanej żadnej działalności agroturystycznej, pomimo korzystnych warunków naturalnych.

Wskaźnik aktywności gospodarczej obliczony na podstawie zarejestrowanych działalności w stosunku do liczby mieszkańców przedstawia tabela poniżej.

Tabela 37 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Aktywność gospodarcza na 100 mieszkańców	2,81	0,49
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	324	2
Liczba ludności	11 511	411

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG

5.4.5 Sfera środowiskowa

Dla analizy sfery środowiskowej wypracowano dwa wskaźniki: emisja zanieczyszczeń oraz natężenie hałasu. W podobszarze Zabłotce zanieczyszczenia powietrza pochodzą głównie z procesów grzewczych z zabudowy mieszkaniowej oraz z transportu indywidualnego. Budynki charakteryzuje wysoka energochłonność i ogrzewane są głównie paliwami stałymi, często niskiej jakości.

Problemem który dotyczy podobszaru jest również niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach indywidualnych. Dlatego wspieranie działań proekologicznych i promocja alternatywnych źródeł energii wśród mieszkańców stanowią istotne zadanie. Dla poprawy stanu środowiska naturalnego na obszarze wymagana jest także poprawa systemu komunikacji – ograniczenie ruchu kołowego, modernizacja oświetlenia drogowego, a drugiej strony poprawa systemu segregacji odpadów i regularne dbanie o czystość (włączając w to edukację ekologiczną mieszkańców). Zaledwie 2,4% gospodarstw wzięło udział w opracowywaniu Programu Gospodarki Niskoemisyjnej, co świadczy o niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców tego terenu.

Kolejnym analizowanym czynnikiem z zakresu sfery środowiskowej jest hałas, powodujący pogorszenie klimatu akustycznego w obrębie zabudowy mieszkaniowej. Wartość wskaźnika natężenia hałasu stanowi wypadkową istniejącego układu komunikacyjnego i sąsiedztwo autostrady A4.

Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego)

Tabela 38 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla podobszaru Zabłotce i gminy

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Natężenie hałasu	2,58	3,00
Emisja zanieczyszczeń	2,58	2,00
Liczba gospodarstw prywatnych	2 522	85
Udział gospodarstw biorących udział w opracowaniu PGN	11,3%	2,4%

Źródło: opracowanie własne

5.4.6 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Zabłotce tworzą powiązania funkcjonalne z sołectwami: Ostrów, Skołoszów, Zamojsce. Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej dla obszaru rewitalizacji Zabłotce ujawnia określone deficyty: niekorzystny stan dróg, niska dostępność do placówek kulturalnych, handlowych i usługowych. Przestrzeń publiczna wykazuje zaniedbania. Poprzez analizę stanu technicznego budynków i na podstawie danych dotyczących liczby obiektów obliczona została wartość średnia dla podobszaru Zabłotce.

Drugim analizowanym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców na omawianych obszarach jest dostęp do placówek edukacyjnych, kultury, świetlic i bibliotek. Wartość wskaźnika przeliczona jest na 100 mieszkańców. W badaniu sondażowym jakie przeprowadzone zostało na potrzeby opracowania GPR mieszkańcy sołectwa Zabłotce wskazali na brak miejsca, gdzie mogłyby odbywać się spotkania o charakterze kulturalno-rozrywkowym.

Tabela 39 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Poziom degradacji przestrzeni publicznej	2,89	2,00
Dostępność usług edukacyjnych	0,19	0,73

Źródło: opracowanie własne

5.4.7 Sfera techniczna

Oceny sfery technicznej dokonano w oparciu o analizę wskaźnika: dostępność komunikacyjna. Charakterystyczne dla podobszaru, jak dla całej gminy Radymno jest to, że nie funkcjonuje tutaj żadna komunikacja autobusowa, ani samochodowa zorganizowana. Mieszkańcy zdani są na własne pojazdy. Wskaźnik dostępności komunikacyjnej wyprowadzono w oparciu o analizę długości dróg przebiegających przez obszar oraz ich jakości. Znaczenie dla wartości wskaźnika obliczonego dla podobszaru Zamojsce mają powiązania komunikacyjne i funkcjonalne z Ostrowem i Skołoszowem. Każdą analizowaną zmienną skategoryzowano według gradacji punktowej (1 – bardzo wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 2 - wysokie natężenie zjawiska kryzysowego, 3 – przeciętne natężenie zjawiska kryzysowego, 4 – niskie natężenie zjawiska kryzysowego, 5 – bardzo niskie natężenie zjawiska kryzysowego), co pozwoliło wyprowadzić syntetyczny wskaźnik dostępności komunikacyjnej.

Tabela 40 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej

Wskaźniki	Gmina	Podobszar Zabłotce
Wskaźnik dostępności komunikacyjnej	3,5	3,00

Źródło: opracowanie własne

5.4.8 Obszar rewitalizacji na tle województwa i gminy

Zgodnie z Uchwałą Posiedzenia Zarządu Województwa Podkarpackiego Nr 194/3956/16 z dnia 12.07.2016 r. w sprawie przyjęcia Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 sporządzono zbiorczą tabelę wskaźników, z których co najmniej 4 powinny przekraczać referencyjną wartość wojewódzką (być wyższa lub niższa), aby kwalifikować obszar do procesu odnowy. Większość wskaźników obliczono dla 2014 roku, chyba że wskazano inaczej. Kolorem czerwonym oznaczono obszary przekroczeń.

Tabela 41 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na liczbę ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania. a) Wiek przedprodukcyjny - w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat. b) Wiek poprodukcyjny - w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej. c) Wiek produkcyjny - wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18- 59 lat.	27,9	27,08%	47,47	GUS BDL
Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	Liczba długotrwale bezrobotnych przypadająca na liczbę bezrobotnych ogółem wg miejsca zamieszkania.	61,50%	39,42%	53,85	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Liczba bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	10,20%	10,49%	13,13	na podstawie danych PUP w Jarosławiu
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania. Zostały uwzględnione jedynie osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie, wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej.	6,1	3,78	3,00	na podstawie GOPS

Nazwa	Metryczka	Wartość referencyjna wojewódzka (2014 lub 2015)	Wartość dla gminy Radymno	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Źródło
Wyniki egzaminów 6-klasisty	Jakość edukacji (poziom nauczania) w poszczególnych gminach można ocenić na podstawie wyników egzaminów szóstoklasistów.	67,7	61,76	56,88	OKE Kraków
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	7,64	2,81	1,52	GUS BDL
Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Liczba stwierdzonych przestępstw ogółem w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania ogółem.	1,32	2,27	0,51	na podstawie danych KP w Radymnie
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Zsumowana liczba organizacji pozarządowych (podmiotów niezależnych od administracji publicznej) w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania.	0,32 (2015)	0,16 (2015)	0,25	na podstawie bazy ems.ms.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

5.4.9 Potencjały obszaru

Pomimo trudności zdiagnozowanych na terenie podobszaru Zabłotce, do których przede wszystkim należy bezrobocie i wynikające często z niego niepożądane zachowania społeczne, można dostrzec tutaj potencjał dla działań rewitalizacyjnych.

1. Jednym z podstawowych zasobów stanowiących argument za przeprowadzeniem rewitalizacji jest kapitał społeczny, którego przejawem było aktywne zaangażowanie na etapie konsultowania diagnozy i tworzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Aktywność obywatelska potwierdziła zaangażowanie społeczności lokalnej oraz jednocześnie wskazała na rzeczywistą szansę na korzystną zmianę.
2. Kolejnym czynnikiem są zasoby kulturowe i historyczne co może być wykorzystane w celu rozwoju turystyki opartej na w promowaniu tradycji, kultury wiejskiej, obyczajów i obrzędów religijnych, promocja produktów i rzemiosła tradycyjnego.

6. Analiza SWOT

Analiza opisanych wcześniej zagadnień, konsultacji społecznych i obserwacji w terenie, wskazała na główne problemy występujące na obszarze zdegradowanym. Ponieważ wytypowane do rewitalizacji cztery podobszary cechują podobne problemy w kontekście działań rewitalizacyjnych, podjęto decyzję o opracowaniu łącznie analizy SWOT.

Tabela 42 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
– strategiczne położenie w strefie przygranicznej – interesujące dziedzictwo historyczne i kulturowe – stosunkowo wysoka liczba organizacji społecznych (w porównaniu z innymi obszarami gminy), – aktywność społeczna mieszkańców	– relatywnie wysoka liczba osób bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych), – koncentracja niepożądanych zachowań społecznych wynikająca z bezrobocia i braku aktywnych form spędzania czasu wolnego, – nadmierne obciążenie ruchem samochodowym, – zły stan klimatu akustycznego spowodowany hałasem komunikacyjnym, – stosunkowo niski poziom efektywności energetycznej budynków, – ograniczona oferta gastronomiczna, – niewielka liczba miejsc noclegowych, – niewykorzystany potencjał dla działalności gospodarczej, w tym działalności agroturystycznej, – niska jakość powietrza atmosferycznego, – niska jakość dróg, – niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych, – brak zadowalającej infrastruktury rowerowej.
Szanse	Zagrożenia
– stworzenie warunków dla lokalizacji wydarzeń kulturalnych i aktywności społecznej wspierających integrację społeczną, – rozwój agroturystyki – zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej dla mieszkańców, – możliwość pozyskiwania środków bezzwrotnych na realizację celów rewitalizacyjnych, – zmniejszenie ruchu dzięki odpowiednim rozwiązaniom komunikacyjnym, – poprawa stanu środowiska naturalnego, – poprawa w sferze funkcjonalno-przestrzennej.	– drenaż mieszkańców i rozszerzanie się zjawiska starzenia się społeczeństwa – wzrost przestępczości i znaczący wzrost liczby osób bezrobotnych, – postępująca degradacja środowiska naturalnego, – niedostateczna liczba środków finansowych na realizację działań rewitalizacyjnych, – brak środków finansowych na przeprowadzenie modernizacji systemów grzewczych i termomodernizacji budynków.

Źródło: opracowanie własne

7. Wizja, cele rewitalizacji i kierunki działań

Założenia planistyczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Radymno na lata 2017-2022 zostały oparte o trzy stopniowy podział – pierwszym z nich jest wizja, która zostanie przedstawiona w przedmiotowym podrozdziale, ma ona charakter projekcji przyszłości, który chcą wykreować interesariusze procesu rewitalizacji oraz samorząd lokalny. Wizja jako element planistyczny to wypadkowa analizy eksperckiej oraz konsultacji społecznych i spotkań warsztatowych, na które zapraszano zaangażowane podmioty procesu oraz wszystkich mieszkańców Gminy Radymno

Wizja stanu obszaru zdegradowanego została zdefiniowana następująco:

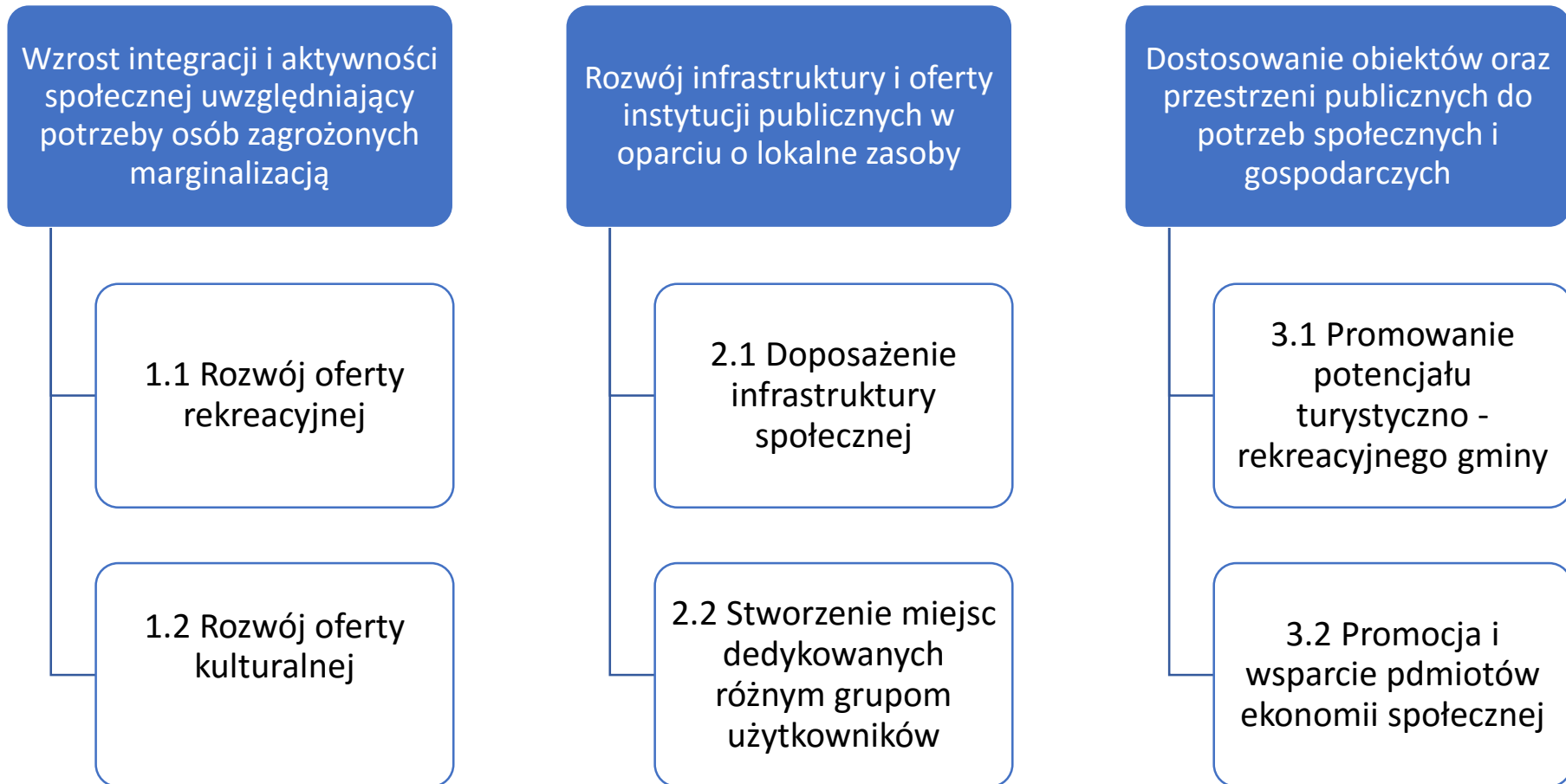
Radymno staje się gminą przyjazną mieszkańcom, w pełni wykorzystującą walory przyrodnicze kulturalne i społeczne, dając możliwość podniesienia standardu życia mieszkańcom, oraz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wyprowadzony z kryzysu obszar rewitalizacji będzie tworzył przestrzeń do aktywności publicznej, społecznej i gospodarczej nie tylko dla mieszkańców obszaru zdegradowanego, ale i całej gminy, podnosząc jej atrakcyjność społeczną, inwestycyjną oraz jakość życia jej mieszkańców.

Kluczowym elementem planistycznym, służącym realizacji zdefiniowanej wizji jest układ celów strategicznych. Dla skutecznej jej realizacji w oparciu o prace diagnostyczne precyzyjnie zdefiniowano 3 cele strategiczne oraz przypisano im kierunki działań.

Interwencja zaplanowana w ramach LPR wyróżnia trzy zasadnicze cele strategiczne, które są względem siebie komplementarne i stanowią odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i problemy zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji. Każdy z celów strategicznych jest dopełniany przez dedykowane kierunki działań. Założenia interwencji rewitalizacyjnej zaprezentowano na poniższym schemacie.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W dalszej części dokumentu zaprezentowano przedsięwzięcia zaplanowane w ramach rewitalizacji w gminie Radymno. Dla zapewnienia odpowiedniej przejrzystości projekty zostały podzielone na trzy kategorie:

- 1 – projekty obejmujące sferę przemysłów czasu wolnego, przede wszystkim związane z kulturą, sportem i rekreacją,
- 2 – projekty związane z budową, remontami, przebudową, rozbudową oraz zmianą sposobu użytkowania budynków,
- 3 – projekty poświęcone inwestycjom z zakresu zagospodarowania przestrzeni, budowy i przebudowy ciągów komunikacyjnych wraz z miejscami postojowymi.

Proponowany podział wynika ze zdiagnozowanych problemów i potencjałów występujących na obszarze rewitalizacji. Dla pełnej prezentacji zaplanowanych przedsięwzięć wskazano podstawowy cel, zakres oraz problem, który dane przedsięwzięcie ma rozwiązać. Na podstawie analizy mierników rozwoju, badań ankietowych oraz pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji wzbogaconej o konsultacje społeczne oraz spacer studyjny w projektach rewitalizacyjnych zwrócono szczególną uwagę na następujące kwestie:

- 1) problemy funkcjonalno-przestrzenne w głównej mierze wynikające ze specyficznego rozwoju gminy w strefie przygranicznej;
- 2) starzenie się społeczności lokalnej wynikające z szerszych procesów demograficznych, ale także z migracji w szczególności ludzi młodych. Drugi fakt związany jest z niską atrakcyjnością osiedleńczą;
- 3) problemy środowiskowe związane ze wzmożonym ruchem kołowym i niedostosowanymi ciągami komunikacyjnymi do wzrastającej liczby samochodów oraz przestarzałym systemem grzewczym zabudowy mieszkaniowej;
- 4) niski poziom bezpieczeństwa (przemoc domowa) wynikający z niskiej jakości ofert spędzania czasu wolnego oraz edukacji dla młodzieży.

Kluczowym elementem Lokalnego Programu Rewitalizacji są projekty przewidziane do realizacji. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zaprezentowane zostały w następnym podrozdziale jako tabela zgłoszonych projektów przeznaczonych do realizacji na zdelimitowanym obszarze rewitalizacji.

Ze względu na zapisy dokumentu pn. „Instrukcja przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020” oraz „Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020” dotyczące zasad przygotowywania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020 w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Radymno wyróżnia się projekty, dotyczące przyszłych naborów w ramach Działania 6.3 „Rewitalizacja przestrzeni regionalnej”.

Poniżej wskazuje się najważniejsze założenia związane Działaniem 6.3 „Rewitalizacja przestrzeni regionalnej”.

Typy projektów:

- 6.3.1 Budowa, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych:
 - a) budynków użyteczności publicznej, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem, zdegradowanych budynków (w tym przemysłowych, powojkowych, popegeerowskich, pokolejowych) wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem,
 - b) obszaru przestrzeni publicznej,
 - c) części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem - jako element szerszego projektu.

W ramach powyższego typu projektów (wyłącznie, jako element uzupełniający realizację kompleksowego projektu przyczyniającego się do osiągnięcia celów Lokalnego / Gminnego Programu Rewitalizacji) możliwa jest:

- a) budowa, przebudowa, rozbudowa infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu,
- b) budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu wszystkich obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych,
- c) przebudowa części wspólnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem,
- d) przebudowa i zakup systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego,
- e) realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez budynek/przestrzeń publiczną⁴.

⁴ Za: SZOOP RPO WP 2014-2020

Typ beneficjenta:

- Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; jednostki organizacyjne jst,
- Jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej,
- Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe; towarzystwa budownictwa społecznego,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- Instytucje kultury,
- LGD,
- Zakłady leczenia uzdrowiskowego,
- Podmioty lecznicze.

8.1 Charakterystyka przedsięwzięć rewitalizacyjnych – projekty zgłoszone

W przedmiotowym podrozdziale zaprezentowano przedsięwzięcia zaplanowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Radymno na lata 2017-2022. Dla zapewnienia odpowiedniej przejrzystości projekty zostały dodatkowo podzielone na 2 główne grupy:

1. Zadania infrastrukturalne
2. Działania społeczne dopełniające projekty infrastrukturalne

1. Zadania infrastrukturalne

1.1

Nazwa projektu
„Serce Duńkowic” – projekt infrastrukturalny
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
W ramach prac delimitacyjnych na przedmiotowym obszarze zdiagnozowano niską aktywność społeczną oraz gospodarczą. Podczas konsultacji z interesariuszami rewitalizacji poszczególni uczestnicy zgłaszali konieczność nadania funkcji niewykończonego budynku, który powinien stać się wizytówką miejscowości. Problemem zgłaszanym przez osoby uczestniczące w konsultacjach społecznych była dostępność ośrodków zdrowia. Proponuje się zatem wykończenie budynku i przeznaczenie go na cele społeczno-gospodarcze. Jedno z pięter budynku może służyć prowadzeniu działalności gospodarczej związanej z ochroną zdrowia. Brak interwencji i pracy wykończeniowych może prowadzić do postępującej degradacji wybudowanej już infrastruktury a także negatywnie wpływać na kwestie społeczne. Należy pamiętać, że nieruchomości wraz z przyległym otoczeniem posiada znaczny potencjał dzięki lokalizacji w centralnej części miejscowości oraz w centralnej części gminy. Prace rewitalizacyjne, potencjalnie mogą przeobrazić ten teren w funkcjonalne centrum społeczno-kulturalne uwzględniając także funkcje gospodarcze, które będzie jej swoistą wizytówką uruchamiając efekt synergii i pozytywnie wpłynie na sferę społeczną, gospodarczą i funkcjonalno-przestrzenną. Brak interwencji natomiast może doprowadzić do „rozlewania się” negatywnych zjawisk społecznych na pozostałe miejscowości gminy.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Rewitalizacja i uporządkowanie przestrzeni publicznej oraz wykończenie substancji architektonicznej z przeznaczeniem na potrzeby społeczne w celu nadania funkcji centrum społeczno-kulturalnego w Duńkowicach.
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– Wykończenie i wyposażenie istniejącego budynków na potrzeby świadczenia usług społecznych, kulturalnych oraz gospodarczych – Uzbrojenie budynku w niezbędne instalacje – Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób w wieku senioralnym – Wyposażenie terenu w element małej architektury – Budowa nowoczesnego placu zabaw – Budowa trybun na sąsiadującym boisku – Budowa wiaty grillowej oraz siłowni na wolnym powietrzu – Budowa skateparku – Ogrodzenie terenu
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Duńkowice nr 1200/2, 1203/1, 1203/2
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 1 280 000 zł

Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury

Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- liczba obiektów infrastruktury poddanych rewitalizacji

1.2

Nazwa projektu
„Centrum Rodzinnej Rekreacji w Ostrowie” – projekt infrastrukturalny
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
W ramach prac delimitacyjnych na przedmiotowym obszarze zdiagnozowano stosunkowo wysoką liczbę osób długotrwale bezrobotnych, niską aktywność społeczną oraz gospodarczą. Podczas konsultacji społecznych uczestnicy zgłaszali brak miejsc aktywnej integracji społecznej bądź ich niską jakość. Proponuje się zagospodarowanie terenu i wyposażenie go w elementy, które nadadzą mu nowe funkcje integracyjne – głównie społeczne, kulturalne i edukacyjne.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Rewitalizacja i uporządkowanie przestrzeni publicznej oraz wyposażenie jej w niezbędną infrastrukturę.
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– budowa sceny zadaszanej wraz z elementami małej architektury (ławki, kosze na śmieci) – plac zabaw dla dzieci starszych rozwijający wiele zmysłów wraz z mini ścianką wspinaczkową oraz ścieżką dydaktyczną – siłownia na wolnym powietrzu dostosowana do potrzeb młodzieży i osób starszych – stół do tenisa stołowego – boisko wielofunkcyjne z możliwością użytkowania jako lodowiska w sezonie zimowym – małe boisko do koszykówki – minigolf – plac zabaw dla dzieci młodszych – wiata wraz grillem – trasa rolkowa wokół całego kompleksu – dodatkowe nasadzenia zieleni ozdobnej
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Ostrów nr działki 3385/9
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 940 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba obiektów infrastruktury poddanych rewitalizacji

1.3

Nazwa projektu
„Rewitalizacja budynku dawnej szkoły nr 2 w Ostrowie poprzez powstanie wielobranżowej spółdzielni socjalnej wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu”
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
W ramach prac delimitacyjnych na przedmiotowym obszarze zdiagnozowano stosunkowo wysoką liczbę osób długotrwale bezrobotnych, niską aktywność społeczną oraz gospodarczą. Elementem, który może czynnie przeciwdziałać sytuacji kryzysowej jest dostosowanie budynku dawnej szkoły nr 2 w Ostrowie na potrzeby spółdzielni socjalnej jako miejsca aktywnie włączającego osoby bezrobotne i trudnozatrudnialne. Jednocześnie poprzez uporządkowanie przyległego terenu miejsce to ma szansę pełnić centrum aktywności dla różnych grup interesariuszy rewitalizacji.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Rewitalizacja i uporządkowanie przestrzeni publicznej przy budynku dawnej szkoły nr 2 w Ostrowie na potrzeby spółdzielni socjalnej.
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– kapitalny remont budynku w celu prowadzenia działalności usługowej – uporządkowanie terenu – wyrównanie oraz ogrodzenie – przygotowanie 4 miejsc parkingowych – nasadzenia zielni ozdobnej – siłownia zewnętrzna – plac zabaw
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Ostrów nr działki 1240
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 600 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba obiektów infrastruktury poddanych rewitalizacji

1.4

Nazwa projektu
„Rewitalizacja byłego Domu Nauczyciela na potrzeby utworzenia przedszkola przy Szkole Podstawowej w Świątem”
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
Podczas konsultacji społecznych uczestnicy zgłaszali niewystarczającą liczbę miejsc opieki przedszkolnej a także jak wykazała diagnoza niską dostępność do tego rodzaju usług publicznych. W ramach projektu proponuje się zmianę funkcji byłego Domu Nauczyciela przy Szkole Podstawowej w Świątem i adaptację budynku na potrzeby przedszkola. W związku z planowanym działaniem, aby zapewnić odpowiedni dostęp potencjalnym beneficjentom projekt zostanie uzupełniony o zagospodarowanie i uporządkowanie przyległej przestrzeni.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Rewitalizacja byłego Domu Nauczyciela na potrzeby utworzenia przedszkola przy Szkole Podstawowej w Świątem
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– kapitalny remont budynku Domu Nauczyciela – adaptacja i wyposażenie pomieszczeń do potrzeb przedszkola – wykonanie podjazdu do przedszkola i miejsc parkingowych – ogrodzenie terenu – odwodnienie całego kompleksu szkolno-przedszkolnego – nasadzenia zieleni ozdobnej
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Świątem, numer działki : 694, 693, 692
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 430 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba dzieci korzystających ze wspartej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba obiektów infrastruktury poddanych rewitalizacji

1.5

Nazwa projektu
„Świąteczny San”
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
Podczas konsultacji społecznych uczestnicy zgłaszali niewystarczającą liczbę miejsc aktywnej integracji społecznej. Analiza wskaźnikowa wykazała także niską aktywność społeczną mieszkańców. Niniejszy projekt zakłada uruchomienie kompleksu sportowo rekreacyjnego nad brzegiem rzeki San, który pobudzi mieszkańców do wspólnych działań i integracji.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Wyposażenie brzegu Sanu w niezbędną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– budowa bulodromu (miejsca do gry w bule) – zorganizowanie niewielkiej przystani kajakowej – budowa boska do siatkówki – budowa siłowni na wolnym powietrzu – budowa wiaty wraz grillem
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Święte, numer działki: 331/1 , 331/2
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 200 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba obiektów infrastruktury poddanych rewitalizacji

1.6

Nazwa projektu
Doposażenie terenu OSP oraz Szkoły Podstawowej w Zabłotcach
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
Podczas konsultacji społecznych uczestnicy zgłaszali deficyty terenu ulokowanego w centrum miejscowości – stanowiącego kompleks szkoły, boiska oraz OSP. Wskazywano między innymi na dysfunkcjonalność terenu, który powinien sprzyjać integracji społecznej jednak ze względu na brak odpowiedniego wyposażenia w elementy infrastruktury nie może w pełni służyć mieszkańcom. Proponowane rozwiązania zakładają doposażenie terenu.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Pobudzenie do aktywności i integracji mieszkańców miejscowości Zabłotce
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– budowa siłowni na wolnym powietrzu – zmiana systemu ogrzewania świetlicy mieszczącej się w OSP na gazowe – modernizacja sceny – budowa altany wraz z grillem – oświetlenie stadionu
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Zabłotce, nr działki: 390, 389, 388
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 180 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
– liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
– liczba zmodernizowanych obiektów

2. Działania społeczne dopełniające projekty infrastrukturalne

2.1

Nazwa projektu
„Serce Duńkowic” – projekt miękkie
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i> , np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
W ramach prac delimitacyjnych na przedmiotowym obszarze zdiagnozowano niską aktywność społeczną oraz gospodarczą. Podczas konsultacji z interesariuszami rewitalizacji poszczególni uczestnicy zgłaszali konieczność nadania funkcji niewykończonego budynku, który powinien stać się wizytówką miejscowości. Problemem zgłaszanym przez osoby uczestniczące w konsultacjach społecznych była dostępność ośrodków zdrowia. Proponuje się zatem wykończenie budynku i przeznaczenie go na cele społeczno-gospodarcze. Jedno z pięter budynku może służyć prowadzeniu działalności gospodarczej związanej z ochroną zdrowia. Brak interwencji i pracy wykończeniowych może prowadzić do postępującej degradacji wybudowanej już infrastruktury a także negatywnie wpływać na kwestie społeczne. Należy pamiętać, że nieruchomości wraz z przyległym otoczeniem posiada znaczny potencjał dzięki lokalizacji w centralnej części miejscowości. Prace rewitalizacyjne, potencjalnie mogą przeobrazić ten teren w funkcjonalne centrum społeczno-kulturalne uwzględniając także funkcje gospodarcze, które będzie jej swoistą wizytówką uruchamiając efekt synergii i pozytywnie wpłynie na sferę społeczną, gospodarczą i funkcjonalno-przestrzenną. Brak interwencji natomiast może doprowadzić do „rozlewania się” negatywnych zjawisk społecznych na pozostałe miejscowości gminy. Głównym animatorem działań w zrewitalizowanym budynku będzie Koło Gospodyń Wiejskich, które zostanie zarejestrowane jako fundacja bądź stowarzyszenie.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Pobudzenie aktywności społecznej i nadanie funkcji centrum społeczno-kulturalnego w Duńkowicach.
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– realizacja zajęć prowadzonych przez młodzież dla seniorów z zakresu obsługi komputera – stworzenie kawiarenki z czytelnią i biblioteką obsługiwaną przez Koło Gospodyń Wiejskich – organizacja zajęć świetlicowych dla dzieci i młodzieży przez Koło Gospodyń Wiejskich – organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych dla seniorów
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia: Obszar rewitalizacji: Duńkowice nr 1200/2, 1203/1, 1203/2
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 60 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba obiektów infrastruktury poddanych rewitalizacji

2.2

Nazwa projektu
Powołanie wielobranżowej spółdzielni socjalnej
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
W ramach prac delimitacyjnych na przedmiotowym obszarze zdiagnozowano stosunkowo wysoką liczbę osób długotrwale bezrobotnych, niską aktywność społeczną oraz gospodarczą. Proponowany projekt ma za zadanie zniwelować nierówności i pobudzić do działania mieszkańców miejscowości. Pracownicy spółdzielni socjalnej w głównej mierze mają świadczyć usługi opiekuńcze (zarówno dla osób starszych jak i dzieci), gastronomiczne, prace porządkowe i drobne remontowe, oraz animować powstałą infrastrukturę w ramach działań rewitalizacyjnych.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Powołanie wielobranżowej spółdzielni socjalnej
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– wyposażenie budynku byłej szkoły nr2 w Ostrowie w niezbędny sprzęt umożliwiający prowadzenie działalności – współfinansowanie organizowanych eventów dla społeczności lokalnej (dożynki, imprezy z okazji dnia dziecka, itp., pokazy kina plenerowego, – współfinansowanie działań skierowanych do seniorów (nordicwalking, ćwiczenia fizyczne na powstałej siłowni)
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Ostrów nr działki 1240
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 125 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
– liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
– liczba obiektów infrastruktury poddanych rewitalizacji – liczba zorganizowanych imprez

2.3

Nazwa projektu
Czas na aktywność – Podkarpacki Triathlon
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
Podczas konsultacji społecznych uczestnicy zgłaszali niewystarczającą liczbę miejsc aktywnej integracji społecznej. Analiza wskaźnikowa wykazała także niską aktywność społeczną mieszkańców. Projekt skupia się na pobudzeniu aktywności i integracji przez sport i rekreacje. Lokalne stowarzyszenie będzie animatorem wyposażonego terenu.
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Pobudzenie do aktywności i integracji mieszkańców miejscowości Święte
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– organizacja ponadregionalnej imprezy sportowej – Podkarpacki Triathlon – organizacja spływów kajakowych dla mieszkańców i turystów – organizacja turniejów sportowych (gry w bule, siatkówka) – organizacja zajęć rekreacyjnych dla seniorów na terenie siłowni – organizacja okolicznościowych imprez dla dzieci (dzień dziecka itp.)
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Święte, nr działki: 331/1, 331/2
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 70 000 zł
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury – liczba uczestników imprez
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):   – liczba zajęć przeprowadzonych w ciągu roku

2.4

Nazwa projektu
Miejsce Integracji Międzypokoleniowej
Nazwa wnioskodawcy (adres, tel., e-mail):
Gmina Radymno, ul. Lwowska 38, 37-550 Radymno
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu (odwołanie się do konkretnych zapisów <i>Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Radymno</i>), np. redukcja negatywnych zjawisk społecznych, integracja społeczeństwa, aktywizacja osób starszych.
Podczas konsultacji społecznych uczestnicy zgłaszali deficyty terenu ulokowanego w centrum miejscowości kompleksu szkoły, boiska oraz OSP. Wskazywano między innymi na dysfunkcjonalność terenu, który powinien sprzyjać integracji społecznej. Dzięki doposażeniu planowane jest zainicjowanie szeregu wydarzeń oraz działań skupiających lokalną społeczność
Cel ogólny (cele) projektu: np. rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój turystyki. Rewitalizacja obiektów infrastrukturalnych i budynków w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, kulturalnych, gospodarczych, edukacyjnych lub rekreacyjnych.
Aktywność, integracja i edukacja dla młodzieży i seniorów
Zakres rzeczowy realizowanego projektu:
– organizacja zajęć komputerowych prowadzonych dla seniorów przez uczniów (doposażenie pracowni komputerowej) – organizacja zajęć tanecznych dla różnych grup wiekowych – organizacja konkursu tańca o puchar Wójta Radymna – organizacja imprez (zgodnie z kalendarzem ważnych wydarzeń – dożynki, dzień dziecka itp.)
W przypadku projektów inwestycyjnych, proszę wskazać dokładny adres planowanego przedsięwzięcia:
Obszar rewitalizacji: Zabłotce, nr działki/ 390, 389, 388
Szacowana (orientacyjna) wartość projektu:
Łączna wartość projektu: 40 000
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji:
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
– liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):
– liczba zorganizowanych imprez/kursów

8.2 Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Projekty wyszczególnione na liście planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia te są wynikiem pracy interesariuszy procesu rewitalizacji. Projekty były zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych oraz w otwartym naborze projektów i stanowią komplementarną całość. W czasie tego okresu dokument będzie na bieżąco monitorowany i w przypadku konieczności wprowadzenia nowych projektów rewitalizacyjnych dokument będzie na bieżąco aktualizowany.

Poza wskazanymi powyżej projektami związanymi z planem rewitalizacji gminy Radymno, przewidziana jest również możliwość realizacji innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Należy mieć na uwadze, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców oraz podmiotów funkcjonujących na terenie zdegradowanym. Mogą się one zmieniać w kolejnych latach funkcjonowania Programu, także ze względu na realizację wpisanych do dokumentu działań. Aby Lokalny Program Rewitalizacji był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano zakres tematyczny projektów, które będą mogły być podejmowane w ramach LPR:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- aktywizacja i integracja społeczna seniorów;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców;
- promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających tworzeniu nowych firm i rozwoju kompetencji przedsiębiorczości mieszkańców;
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej;
- rozbudowa infrastruktury społecznej, turystycznej i okołoturystycznej;
- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej;
- poprawa stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych;
- zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społecznych;
- ochrona środowiska przyrodniczego (zwłaszcza powietrza atmosferycznego);
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych;

- budowa kanalizacji na terenie gminy Radymno;
- poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej i zdrowotnej dla mieszkańców terenów zdegradowanych.

Działania z powyższego zakresu tematycznego wpisują się w zapisy Lokalnego Program Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 ze względu na realizację celów i poszczególnych kierunków.

9. Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych

Komplementarność obok szczegółowej diagnozy oraz możliwie szerokiej partycypacji społecznej stanowi ważny aspekt Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Komplementarność rozpatrywana jest na poziomie pięciu aspektów: przestrzennego, problemowego, proceduralno-instytucjonalnego, międzyokresowego i źródeł finansowania.

9.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 została zapewniona dzięki skupieniu projektów wybranych do realizacji na jednym wyznaczonym i zdelimitowanym obszarze rewitalizacji składającym się z czterech podobszarów bazujących na granicach poszczególnych sołectw (w jednym przypadku skorygowanych). Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany w gminie został wyznaczony po przeprowadzeniu dogłębnej analizy wskaźnikowej przy zasięgnięciu opinii przedstawicieli zainteresowanych środowisk oraz samych mieszkańców. Obszar wyznaczony w pierwszej kolejności jako teren zdegradowany po przeprowadzeniu szczegółowej diagnozy został wskazany jako obszar przewidziany do rewitalizacji po uwzględnieniu nieznanych korekt. Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są odpowiedzią na główne problemy występujące na tym terenie. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru, całej gminy jak i pobliskich sołectw. Ich realizacja będzie zapobiegać rozlewaniu się problemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych na dalsze obszary gminy a także poprawi dostępność do usług publicznych wszystkich mieszkańców.

9.2 Komplementarność problemowa

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 zapewniona została także komplementarność problemowa. Wybrane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Zadania infrastrukturalne, związane z renowacją bądź przebudową zniszczonych budynków użyteczności publicznej zakładają prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców). Równocześnie zadania zostały przewidziane w taki sposób,

aby równocześnie przeciwdziałały problemom w różnych sferach. Działania rewitalizacyjne związane z remontem lub modernizacją infrastruktury technicznej służą zarówno poprawie jakości życia mieszkańców, jak również zwiększeniu ładunku przestrzennego i dostosowania terenu do zmieniających się funkcji.

9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Rolę operatora rewitalizacji pełnić będzie Urząd Gminy Radymno, z kluczową rolą Referatu Inwestycji i Geodezji, którego część pracowników należy do Zespołu ds. rewitalizacji. Takie rozwiązanie w ramach istniejących obecnie struktur zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Operator rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą programu, jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu odpowiednie uprawnienia i kompetencje.

9.4 Komplementarność międzyokresowa

Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 zwraca się uwagę na ważne problemy społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne oraz środowiskowe. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych dotyczyły głównie niewielkich zadań związanych z rewitalizacją przestrzeni publicznych. Obecna perspektywa finansowa daje możliwość wzmocnienia i rozwoju przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym a także podejmowaniu działań na znacznie większą skalę. Zgodnie z logiką interwencji społecznej, inwestycyjnej i infrastrukturalnej przedmiotowe opracowanie stanowi kompleksowy program dotyczący wszystkich sfer życia społecznego.

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 mogą być finansowane z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą. Kluczowe znaczenie z punktu widzenia skutecznej realizacji założeń rewitalizacyjnych są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Kluczowe inwestycje będą realizowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, na realizację wkładów zabezpieczono środki własne. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji. EFRR, EFS, EFROW a potem programy: RPO WP i PROW

Projekty przewidziane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji będą korzystały z różnych form wsparcia zewnętrznego również w ramach Krajowych Programów Operacyjnych, a także grantów i dotacji.

10. Ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, uwzględnione w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Radymno na lata 2017-2022, obejmują zadania o zróżnicowanym charakterze, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych gminy oraz stopnia efektywności pozyskiwania środków na realizację poszczególnych projektów. W tym kontekście przedmiotowy plan finansowy ma charakter indykatorywny i obejmuje wszystkie zidentyfikowane projekty.

W rozdziale 8.1 przedstawiono zaplanowane wydatki dla poszczególnych projektów. Wskazano jednocześnie podmioty, które wniosowały o uwzględnienie działań w niniejszym dokumencie. W związku z czym w przedmiotowym rozdziale zaprezentowano łączny budżet zaplanowanych przedsięwzięć, dodatkowo wskazując poziom wydatków dla poszczególnych grup projektów łączna wartość projektów zaplanowanych w ramach LPR zamyka się kwotą 3 810 000 zł. W ramach poszczególnych grup projektów wydatki kształtują się na poziomie przedstawionym w poniższej tabeli.

Tabela 43 Ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Radymno na lata 2017-2022

Nr projektu	Nazwa projektu	Potencjalne źródło finansowania	Kwota [zł]
1.1	„Serce Duńkowic” – projekt infrastrukturalny	RPO WP 2014-2020, środki własne	1 280 000
1.2	„Centrum Rodzinnej Rekreacji w Ostrowie” – projekt infrastrukturalny	RPO WP 2014-2020, środki własne	940 000
1.3	„Rewitalizacja budynku dawnej szkoły nr 2 w Ostrowie poprzez powstanie wielobranżowej spółdzielni socjalnej wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu”	RPO WP 2014-2020, środki własne	600 000
1.4	„Rewitalizacja byłego Domu Nauczyciela na potrzeby utworzenia przedszkola przy Szkole Podstawowej w Świątym”	RPO WP 2014-2020, środki własne	430 000
1.5	„Świąteczny San”	RPO WP 2014-2020, środki własne	200 000
1.6	Doposażenie terenu OSP oraz Szkoły Podstawowej w Zabłotcach	RPO WP 2014-2020, środki własne	180 000
suma			3 990 000
2.1	„Serce Duńkowic” – projekt miękki	RPO WP 2014-2020, środki własne	60 000
2.2	Powołanie wielobranżowej spółdzielni socjalnej	RPO WP 2014-2020, środki własne	125 000
2.3	Czas na aktywność – Podkarpacki Triathlon	RPO WP 2014-2020, środki własne	70 000
2.4	Miejsce Integracji Międzypokoleniowej	RPO WP 2014-2020, środki własne	40 000

Nr projektu	Nazwa projektu	Potencjalne źródło finansowania	Kwota [zł]
suma			295 000
suma wszystkich projektów			4 285 000

Źródło: opracowanie własne

11. Uspołecznienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 został przygotowany w oparciu o mechanizmy partycypacyjne. Oznacza to, że dokument na każdym etapie jego tworzenia został przedyskutowany i skonsultowany z poszczególnymi stronami biorącymi udział w procesie odnowy.

Do głównych grup uczestniczących w procesie tworzenia dokumentu należą:

- Mieszkańcy Gminy Radymno,
- Władze samorządowe i urzędnicy UG Radymno,
- Pracownicy gminnych jednostek organizacyjnych,
- Przedstawiciele organizacji społecznych.

W ramach tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 w celach informacyjnych utworzono specjalną zakładkę na stronie internetowej gminy Radymno pt. rewitalizacja, gdzie zostały umieszczone wszelkie informacje na temat poszczególnych działań i etapów <http://www.ugradymno.pl/rewitalizacja/>.

Istotnym elementem były następujące mechanizmy partycypacyjne:

1. Delimitacja obszaru została poddana konsultacjom społecznym za pomocą ankiety. Kwestionariusz ankietowy dostępny był w formie elektronicznej (ankieta on-line dostępna pod adresem www.deltapartner.pl/ankiety/radymno oraz w formie tradycyjnej (ankieta dostępna była na spotkaniach w Urzędzie Gminy Radymno). Mieszkańcy wypełniali ankietę w dniach od 16 marca 2016 do 27 marca 2017 roku. 16 marca na spotkaniu informacyjnym przeprowadzonym w UG zainaugurowano proces ankietyzacji oraz dokonano wstępnej dystrybucji papierowych ankiet. Na spotkanie zostali zaproszeni mieszkańcy, radni oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. Informacja o spotkaniu była zamieszczona na głównej stronie internetowej UG z kilkudniowym wyprzedzeniem.
2. Warsztaty rewitalizacyjne połączone z spacerami studyjnymi. Po wyłonieniu podobszarów zdegradowanych zdecydowano się na prowadzenie spotkań w poszczególnych miejscowościach. Na podstawie przeprowadzonych analiz za obszary rewitalizacji uznano miejscowości: Duńkowice, Świąte, Ostrów i Zabłotce. W związku z tym przeprowadzono spotkania z mieszkańcami tych miejscowości połączone ze spacerem studyjnym. Spotkania miały na celu rozpoznanie najistotniejszych potrzeb mieszkańców oraz dokładne określenie wizji

rewitalizowanego obszaru, poprzez konkretne wypracowanie propozycji projektowych.

Spotkania odbyły się:

- 5 kwietnia br w: Zabłotcach – godz.13.30 w budynku szkolnym oraz w Ostrowie – godz. 16.00 w świetlicy wiejskiej
 - 6 kwietnia br. w: Duńkowicach – godz. 13.30 w świetlicy wiejskiej oraz w Świątem – godz. godz. 16.00 w Zespole Szkół w Świątem.
3. W dniach 5.04.2016 do 18.04.2017 mieszkańcy oraz wszystkie uprawnione podmioty mogli zgłaszać propozycje projektów rewitalizacyjnych za pośrednictwem strony internetowej www.ugradymno.pl. Dla podobszarów rewitalizowanych można było zgłaszać koncepcje projektowe, które w jasny sposób zdefiniują potrzeby mieszkańców w zakresie zdiagnozowanych problemów. Koncepcje można było zgłaszać poprzez wypełnienie formularza i odesłanie go na adres: b.galeza@ugradymno.pl lub złożyć osobiście w Urzędzie Gminy w terminie do 18 kwietnia br.

12. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja

12.1 System wdrażania i monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji

Za wdrażanie i monitoring Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 odpowiadać będzie przede wszystkim Wójt Gminy we współpracy z Urzędem Gminy – Operatorem Rewitalizacji z Referatem Inwestycji i Geodezji na czele. Zaprojektowany system zarządzania zapewni wykorzystanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, gwarantując realizację zadań zapisanych w Programie oraz przyszłych zadań, wynikających z nowo zaistniałych potrzeb.

12.2 Opis struktury zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji

Realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 powierza się Wójtowi Gminy poprzez Urząd Gminy Radymno.

Zarządzanie przedmiotowym opracowaniem będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Gminy, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie Programem.

Wszystkie projekty będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy, Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi.

Spójność niniejszego Programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych i ujętych w ww. planach programów i projektów inwestycyjnych.

W przypadku projektów planowanych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej, właściwa jednostka zleca i przygotowuje wymaganą dokumentację techniczną przygotowuje wniosek, który zostaje złożony do właściwej instytucji.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi / programami, Wójt Gminy może powołać Zespoły Zadaniowe. W skład Zespołów wchodzi przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania projektem.

Ideą powołania Zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dotacji, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Istotnym elementem systemu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 jest zbudowanie mechanizmów uspołecznienia procesu rewitalizacji. Ze względu na szeroki i międzysektorowy charakter planowanych działań, konieczne jest nawiązanie współpracy ze społecznością lokalną na rzecz skutecznego przeobrażenia obszarów przewidzianych do rewitalizacji.

W związku z aktywnym uczestnictwem organizacji pozarządowych oraz mieszkańców zakłada się wykorzystanie mechanizmów związanych z kontrolą obywatelską i współdecydowaniem.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 jest dokumentem otwartym i będzie podlegać aktualizacji zgodnie z nowo pojawiającymi się problemami, w oparciu o zasadę partnerstwa we współpracy z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz z lokalnymi partnerami: mieszkańcami, wspólnotami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, kościołami i związkami wyznaniowymi i innymi partnerami społeczno-gospodarczymi.

W skład Zespołu ds. Rewitalizacji zostaną powołani pracownicy Urzędu Gminy Radymno oraz przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy. Zespół będzie inicjować i zachęcać mieszkańców i inne podmioty, w szczególności NGO do tworzenia lokalnych zespołów, działających na rzecz rewitalizacji, w tym realizacji projektów wynikających bezpośrednio z Programu.

Jednym z elementów współpracy z partnerami będą działania Gminy Radymno, która będzie uczestniczyć w inicjatywach mieszkańców i innych podmiotów, w szczególności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, realizujących działania na obszarze rewitalizowanym.

Aktywności powinny obejmować:

- akcje informacyjno-promocyjne z wykorzystaniem strony internetowej www.ugradymno.pl,
- przygotowanie publikacji w prasie lokalnej i współpracę z mediami,
- współdziałanie i uczestnictwo w organizowanych przez mieszkańców, NGO, i inne podmioty wydarzeniach
- podawanie do publicznej wiadomości, poprzez stronę internetową raportu z realizacji LPR,
- prowadzenie ankiet internetowych, poprzez stronę internetową, oceniających podejmowane działania i umożliwiające zgłoszenie nowych propozycji działań rewitalizacyjnych.

Powyższe działania zapewnią transparentność procesu odnowy, rzeczywistą kontrolę obywatelską i umożliwią wpływanie na kształt zaplanowanych procesów rewitalizacyjnych w mieście.

12.3 Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji i oceny postępów realizacji Programu.

Opracowanie dobrze funkcjonującego monitoringu i ewaluacji działań umożliwi dobre zarządzanie projektem. Podstawowym celem monitoringu jest weryfikacja skuteczności działań ujętych w dokumencie. Stały monitoring pozwoli także na korygowanie działań, a co za tym idzie podniesienie efektywności polityk publicznych.

Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników, mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów. System monitoringu będzie obejmował nadzór nad

poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz kontrolę realizacji całego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022

Referat ds. Inwestycji i Geodezji przygotowuje raport za dany rok kalendarzowy zawierający opis realizowanych zadań wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 m.in.: okres realizacji zadania/projektu, opis zadania/projektu, cele, podjęte działania, wartość zadania/projektu oraz źródła finansowania oraz wskaźniki wynikające z Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 jakie zostały osiągnięte zgodnie z celami zadania/projektu. Następnie raport przekazywany jest Wójtowi do zatwierdzenia. Zatwierdzony raport Wójt przekazuje Zespołowi ds. rewitalizacji, który ma możliwość zgłoszenia uwag i zaleceń. Wójt po uzyskaniu opinii Zespołu ds. rewitalizacji przekazuje go Radzie Gminy. Szczegółowe regulacje dotyczące terminów i cezur czasowych realizacji powyższej procedury określa Wójt na podstawie zarządzenia.

12.4 Wskaźniki

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępu realizacji LPR są wskaźniki monitorowania, których wartość powinna być badana co najmniej raz w roku. Dostarczają one informacji dotyczących wskaźników rezultatu, a więc efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia celów LPR, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych obszarach poddanych rewitalizacji.

Wybór wskaźników skupił się przede wszystkim na zapewnieniu adekwatnych mierników poszczególnych celów strategicznych. W związku z tym wskazać należy:

Tabela 44 Wskaźniki monitoringu

Cel/kierunek działania	Wskaźnik	Źródło danych	Tendencja wskaźnika
<u>CEL REWITALIZACJI 1.</u>			
WZROST INTEGRACJI I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ UWZGLĘDNIAJĄCY POTRZEBY OSÓB ZAGROŻONYCH MARGINALIZACJĄ			
liczba dostosowanych do potrzeb obiektów sportu, rekreacji i kultury		Urząd Gminy Radymno	wzrost
<u>CEL REWITALIZACJI 2.</u>			
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY INSTYTUCJI PUBLICZNYCH W OPARCIU O LOKALNE ZASOBY			
liczba korzystających z oferty instytucji publicznych		Urząd Gminy Radymno	spadek
<u>CEL REWITALIZACJI 3.</u>			
DOSTOSOWANIE OBIEKTÓW ORAZ PRZESTRZENI PUBLICZNYCH DO POTRZEB SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH			

liczba budynków dostosowana do potrzeb instytucji publicznych i społecznych	Urząd Gminy Radymno	wzrost
liczba przestrzeni dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Urząd Gminy Radymno	wzrost

Źródło opracowanie własne

12.5 Ewaluacja ex post – Ewaluacja po zakończeniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022

Ewaluacja ex post jest dokumentem, który posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z Programem. Za wykonanie Ewaluacji odpowiedzialny będzie Operator ds. Rewitalizacji. Raport ten powinien zawierać zestawienie najważniejszych działań, inicjatyw podejmowanych na obszarze rewitalizowanym.

Dodatkowo ewaluacja powinna obejmować badania społeczno-ekonomiczne np. w formie ankiet internetowych, które będą stanowiły odpowiedź na zdiagnozowane w niemniejszym dokumencie problemy. Takie zestawienie pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte dzięki podjętej interwencji.

Raport zostanie przekazany Wójtowi Gminy a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej www.ugradymno.pl,

12.6 Uspołecznienie monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem monitoringu, ewaluacji i wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022 jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy. Proces partycypacji społeczności lokalnej w monitorowaniu realizacji LPR odbywać się będzie:

1. Pośrednio – poprzez informowanie przy wykorzystaniu strony internetowej gminy, w publikacjach i broszurach promocyjnych i informacyjnych, lokalnej prasie;
2. Bezpośrednio – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi.

Interesariuszami, w stosunku do których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji będą: mieszkańcy gminy, mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym także poszczególne grupy społeczne, takie jak młodzież, seniorzy, osoby bezrobotne itp.), lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe.

W ramach rozpowszechniania informacji o Lokalnym Programie Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy – Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Radymno na lata 2017-2022,
- publikowanie informacji na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowanych zadaniach w ramach LPR;
- współpraca z prasą lokalną mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania LPR.

Wykorzystanie i wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie i realizacja ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zestawienie grafik, tabel i wykresów

Grafika 1 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	17
Grafika 2 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	18
Grafika 3 Liczba długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych	19
Grafika 4 Liczba osób korzystających ze świadczeń GOPS na 100 mieszkańców	20
Grafika 5 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	21
Grafika 6 Liczba ofiar przemocy na 100 mieszkańców	22
Grafika 7 Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty	23
Grafika 8 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	24
Grafika 9 Wyniki sprawdzianu 6-klasisty	25
Grafika 10 Wskaźnik dostępności komunikacyjnej	26
Grafika 11 Wskaźnik degradacji przestrzeni publicznej	27
Grafika 12 Dostępność usług edukacyjnych	28
Grafika 13 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców	29
Grafika 14 Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych na 100 mieszkańców	30
Grafika 15 Poziom natężenia hałasu	31
Grafika 16 Jakość powietrza	32
Grafika 17 Obszar rewitalizacji w gminie Radymno	45
Grafika 18 Schematyczna mapa podobszaru rewitalizacji Duńkowice	46
Grafika 19 Schematyczna mapa podobszaru zdegradowanego Ostrów	56
Grafika 20 Schematyczna mapa podobszaru zdegradowanego Duńkowice	66
Grafika 21 Schematyczna mapa podobszaru zdegradowanego Zabłotce	75
Tabela 1 Wyróżnione jednostki statystyczne w gminie Radymno	13
Tabela 2 Dobór zmiennych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego	14
Tabela 3 Podsumowanie analizy obszarów – sfera społeczna	33
Tabela 4 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery	35
Tabela 5 Wskaźniki obligatoryjne	44
Tabela 6 Wskaźniki z zakresu demografii	47
Tabela 7 Wskaźniki z zakresu bezrobocia	47
Tabela 8 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych	48
Tabela 9 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji	48
Tabela 10 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy	49
Tabela 11 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla podobszaru Duńkowice i gminy	50
Tabela 12 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej	50
Tabela 13 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej	51
Tabela 14 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	52
Tabela 15 Wskaźniki z zakresu demografii	57
Tabela 16 Wskaźniki z zakresu bezrobocia	57
Tabela 17 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych	58
Tabela 18 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji	58
Tabela 19 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy	58
Tabela 20 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla obszaru Ostrów i gminy	59
Tabela 21 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej	60
Tabela 22 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej	61
Tabela 23 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	62
Tabela 24 Wskaźniki z zakresu demografii	67

Tabela 25 Wskaźniki z zakresu bezrobocia	67
Tabela 26 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych.....	68
Tabela 27 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji	68
Tabela 28 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy.....	68
Tabela 29 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla podobszaru Duńkowice i gminy	69
Tabela 30 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	70
Tabela 31 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej.....	70
Tabela 32 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	71
Tabela 33 Wskaźniki z zakresu demografii.....	76
Tabela 34 Wskaźniki z zakresu bezrobocia	76
Tabela 35 Wskaźniki z zakresu pomocy społecznej i negatywnych zjawisk społecznych.....	77
Tabela 36 Wskaźniki z zakresu aktywności społecznej i edukacji	77
Tabela 37 Wskaźnik aktywności gospodarczej dla podobszaru Duńkowice i gminy.....	77
Tabela 38 Wskaźniki z zakresu sfery środowiskowej dla podobszaru Zabłotce i gminy	78
Tabela 39 Wskaźniki z zakresu sfery przestrzenno-funkcjonalnej.....	79
Tabela 40 Wskaźnik z zakresu sfery technicznej.....	79
Tabela 41 Zestawienie wskaźników zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	80
Tabela 42 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji	83
Tabela 43 Ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Radymno na lata 2017-2022.....	105
Tabela 44 Wskaźniki monitoringu	110
Wykres 1 Płeć respondentów	36
Wykres 2 Wiek respondentów	37
Wykres 3 Status respondentów na rynku pracy.....	38
Wykres 4 Wykształcenie respondentów	38
Wykres 5 Proponowany obszar rewitalizacji.....	39
Wykres 6 Związek badanych z proponowanym terenem działań rewitalizacyjnych.....	40
Wykres 7 Ocena elementów jakości życia	41
Wykres 8 Gradacja problemów występujących na wybranym obszarze	42
Wykres 9 Ocena braku miejsc i aktywności na wybranym obszarze	43